

EGYETÉRTÉS

Fizetési táblázat: Egész évre 20 korona Félévre 14 korona
Negyedévre 7 korona Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 34.
TELEFON-SZÁM: 788.
Kiadóhivatal 700.

A nyomor forradalma.

Budapest, február 12.

Aki látó szemekkel néz, az észreveheti: szép csendben és titokban egy szociális forradalom készülődik ma Budapesten. Az előkészületek egyelőre nem öntudatosok, nem direkt célirányosak, de azért mégis célra vezetők: minden ember, aki házbérnegyed elsején lehetetlen anyagi gondok között küzdve megátkozta sorsát, a maga lelkében raktározódó keserű gyűlölettel ennek a forradalomnak az ügyét szolgálja.

A keserű gyűlölet minden veszedelmes vegyületnél gyilkosabb romboló szer és dinamitnál, nitrogliczerinnél veszesebb anyag az emberi epe. Mert a dinamit és a nitrogliczerin csak sziklakolosszusokat röpít levegőbe, a fölgülemlett emberi epe ellenben már birodalmakat röpített szét ezer darabra. Ebből az okból rendezett kulturállamban, ahol minuciózus szabályrendeletek vigyáznak az utolsó lát puskaporra, illenék némi figyelemben részesíteni az emberek epehólyagját is. Az államrend szempontjából nem közönyös az, hogy elégedett-e a sorsával a lakosság s nyugodt jóllét nyomán nyárspolgári béke tenyészik-e a lelkekben, vagy forradalmi indulat?

Budapest született nyárspolgár város a szó és jó rossz értelmében egyaránt. Közügyek, a konyha, a kamara látókörén túl eső dolgok igen kevésbé érdek-

lik a fővárosi embert. Mindenki arra törekszik, hogy a maga életét lehetőleg kényelmesen, kevés munkára és sok szórakozásra rendezze be s minden más kérdést illetőleg, ami erre nem tartozik, legfeljebb kávéházi véleményt mond, de kényelmes nyugalmát meg nem zavarja annyira, hogy ő maga személyesen is agitáljon és akcióba lépjen. Lehet, hogy a keleti faj született élehetlenségéből és öröklött uri hajlamából folyik ez, de így van. Kinek tetszik, zavartalan kedvvel fát vághat a budapesti ember hátán, csak arra vigyázzon, hogy fa helyett az eleven husba ne vágjon.

Az azonban, ami ma történik, már az eleven husunkba vág s ime forrongani, nyugtalanodni kezd az aluszékony, kényelmes Budapest. A közügy összekeveredik a legbelsőbb magánügygel, a közállapotok miatt immár a konyha és a kamara van érdekelve, sőt első sorban ez; ebben pedig a budapesti ember nem ismer tréfát. Ha valaki azt mondja, hogy a gazdasági helyzet megromlott, a fővárosi kormányzó politika rossz, a klikkek, az uzorások szabadon zsebelnek, a fővárosi ember vállat von, vagy szép akadémikus vitában kifejti, hogy ez valóban kóros és rosszalandó állapot, de azután nem törődik vele. A holnapra nem néz, nem tudja azt, hogy az, a mi közügy, mindannyiunk magánügye is, nem érti azt, hogy a szervezett társadalomban élő milliók kö-

zös érdekszállára füzve járják az élet utjait s hogy a köznek minden romlása aránylagosan megosztódik valamennyi egyes között. A léha, gondtalan budapesti embernek sejtelve sincs erről, aránylag jó időkben ezért különböződik el mindegyik a másiktól, a maga módja szerint intézvén egyéni bajait, hajszolván saját külön passzióit. A mostani viszonyok azonban olyan kétségbeejtően gyalázatosak, hogy már a félig vak budapesti ember is meglátja azt, hogy az egyes háztartások jóléte hogyan füződik közös érdekekben a közügyekkel össze. Ma már ott tartunk, hogy intelligens középosztályú családok asztala sem lát mindennap húst. Emberek, akik kevéssel ezelőtt még gavallérok voltak, lyukas cipőben járnak. Az életviszonyok az egész vonalon szédítő ugrásokkal megdrágultak s mindenek betetőzéséül a lakásuzsora szipolyozza ki az emberek utolsó csepp véréit.

A budapesti ember külön-külön valamennyi érzi, hogy ennyi rászakadó bajjal szemben egymagában tehetetlen, a bajon azonban akármi módon mégis segíteni kell. S ezzel itt vagyunk már a félreismeret, lenézett közügyeknél, a székesfővárosi társadalmat szociális belátásra nevelte a lelketlenül nagy nyomorúság.

Ennek a szociális belátásnak ma még csak annyi nyoma mutatkozik, hogy az emberek panaszkodnak a drágaság miatt,

Akasztás után.

Írta: Urai Dezső.

Leesitult idegekkel nézem azt a borzasztó ekzekúciót, amelynek hétfőn reggel Máramaroszigeten tanuja voltam és megkísértem, hátha bele tudok törődni abba, hogy egy gonosztevő elpusztult. De azután eszembe jutnak a siralomházban töltött órák, eszembe jut a Krisztus-fejű elítélt és sehogyssem tudom magamnak szuggerrálni, hogy ez az ember nem érdemelt egyebet a halálnál. Látom a fanatikus zsidó imakendőben, amint kezét a kopott, rojtos imakönyvre nyugtatja és úgy mondja szilárd hangon:

— Ártatlan vagyok.

Egy percig sem gondolom, hogy Husz Ábrahám a mi fölfogásunk szerint ártatlan. A fennálló törvények szerint sokat vétett. Csalt, pénzt hamisított, bujtogatott, bűnre csábította az embereket. De ő nem érezte, hogy bűnt követ el. Az a zárt, szinte kőfalal körülvett világ, amelyben ő fölnőtt, nem ismer más törvényt, csak azt, amelyik apáról fiúra száll. Ez pedig nem szorít másra, csak a Jehova fanatikus imádására. A zsidó vallás gyönyörű és mély erkölsei a Husz világa nem ismeri, mint ahogy nem ismer a vallásból mást, csak a ritust. Értelmet nem keres, csak külsőséget és ha ennek eleget tett, megnyugvással gondol arra, hogy megfelelt minden kötelességének. Az előirt imádságokat elmondja, de ezektől szívelelke nem tisztul, sőt Jehovával szemben pontosan lerótt kötelességeinek tudatában vakmerőbb az olyan dolgok elkövetésében, amelyek az ország törvényeivel ellenkeznek, de amelyeket ő nem gondol bűnöknek.

A társadalom, az állam, a mindenkor oko-

sabb és hatalmasabb a hibás, hogy a félig-meddig kulturában ilyen sziklaszigetek vannak és éppen ezért fölháborító, hogy a társadalom a maga mulasztásait ilyen durván torolja meg. Fölháborító most Husz esetében, máskor egy vad oláh, egy állatias rutén vagy vad horvát esetében. Nem nemzetiség, nem vallás itt a döntő, de a kulturálanságnak az a foka, amelyen a gondoskodó hatalom hagyja pártfogoltjait.

Csakis a bűnnek ezzel a teljes tudatlanságával magyarázható, hogy a fanatikus zsidó halála előtt egy perccel is azt hangoztatta, hogy ártatlan. Úgy tudta, úgy érezte, azért esküdött rá. Az ellenkező esetben semmiesetre sem vétett volna Jehova ellen oly súlyosan, hogy hamisan vegye számlára szent nevét. Nem az erkölcs tartotta volna vissza, de a félelem, hogy az utolsó percben árt lelke üdvösségének.

Néhány kitörésétől eltekintve fatalista volt, mint egy mohamedánus.

— Így rendelte az Ur, legyen meg az ő akarat.

Nem iajgatta, hogy ártatlan, csak ha kérdezték, felelt olyan biztos hangon, mintha valami természetes dologról informálná az embert.

Úgy is viselkedett. Láttam hat órával az akasztás előtt, sápadt arca akkor is nyugodt volt. Jehovában bízott, az erős, a mindentudó, a mindentlátó Jehovában, akiről tudta, hogy bűnös embert nem vesz oltalmába. Mégis bízott benne, hívta, imádta, nem félt tőle.

— Nem láttam még embert, aki örökké élt. Az emberek sokféleképpen halnak meg és ha Jehova úgy rendelte, hogy én a bitón haljak meg, én nyugodtan meghalok.

Majd a fogház orvosához fordult és szemrehányó hangon mondta:

— Miért nem hagyott éhen halni? Miért beszélt rá, hogy egyem, amikor négy héttel ezelőtt megtagadtam. Most nem hoznék szegényt a fampra.

— Én jót akartam — védekezett az orvos. — Miért pusztuljon el, ha van remény, hogy kegyelmet kap. Ne haragudjék rám.

— Én nem haragszom, — felelte Husz, — de bár ne hallgattam volna a doktor urra.

Azután hátradílt a székén és minden átmenet nélkül mondotta nekem:

— Tudja-e, hogy én olyan ember voltam, akinek az aláírására tízezer forintot hiteleztek.

Szinte büszke utalás volt ez egy pénzszerzésben eltöltött életre, olyan munkára, mely szerintünk a bűn talaján mozgott, de amely az ő fölfogása szerint jogos és becsületes volt. Végre is, nem ő tehet róla, hogy faja örökös elnyomatásban élt és a bujkálásban, leplezésben, ravaszságban fejlődött ki. Benne már mint öröklött tulajdonságok éltek mindezek.

Ezeket az öröklött tulajdonságokat akarta irtani az állam a halálos ítélettel. Példát akart statuálni, hogy megfélemlítse a rossz tulajdonságokkal fölrüházottakat. Huszék, igaz, borzalmi voltak a felvidéknek, sőt még most is azok: csalnak, uzoráskodnak, ravaszul fosztogatnak, csak-hogy mindezt alig lehet egy halálos ítélettel megszüntetni. Félméter kötéllel nem lehet megoldani ezt a kérdést. Türelem és gyökeres kura kell a baj megszüntetéséhez. Minden más, csak halálos ítélet nem, mert ezek a fanatikusok, ezek a fatalisták nem félnek az akasztástól.

— Testemet nem fogják szétdarabolni, — mondta Husz, — vér sem fog folyni, a többitől nem félek.

És hogy mennyire nem félt, bizonyítja a min-

... minden...
... község...
... fillérrel, kompakt...
... 6 fillérrel fizetendő

NOGRAFIA

... pályáján boldo...
... kar, tanuljon gyors...
... géprást, könyvviv...
... met nyelve a Steno...
... országos Gubel...
... gyorsíró- és gép...
... olában. Sokszoro...
... folyamok, copying...
... Biztos állásközve...
... Vácz-körnt 33

gcedulákat

Elzárócsillag...
... sokat, gyöngyö...
... anyat, ezüstöt és...
... kiel 100.000 kor...
... mentes kivál...
... teljes értéket ki...
... fizetem.

ger Jakab

erkereskedő
BUDAPEST,
-utca 91. szám.
Ha-utca sarkán

lozsvári

... mánylelállam...
... anyl szigorla...
... államvizsgákra...
... vizsgákra igen...
... n és lelkiismer...
... készítettük elő...
... videbb idő alatt...
... ut módszerünk...
... n szerény díja...
... A vizsga elko...
... stítja 6 év óta...
... b és kiváló...
... nyeket produ...
... téztünk. Vál...
... ol speciális...
... am, melyre kor...
... számban ve...
... tel hallgatókat...
... ntólagos vizsga...
... utáni igen cse...
... jazás-al Levél...
... eklődésekre ki...
... n válaszol Dr...
... ilmos, Kolozs...
... e var-u. 2.

IED J.

... aktár, kárpitós és...
... díszítő

V., Nádor-u. 14

... teljes lakberende...
... valamin minden...
... rpitós- és díszítő...
... munkákat. 27881...
... tár művész ki...
... orokból, francia...
... ol szövetekből

30

rona

... szövetből...
... tos főtű...
... vágy fel...
... mórak után...
... k szabás és...
... n kivitelben...
... al verseny...
... ósár: Buda...
... VII. Thököly...
... mör)-ut 3. I...
... Vidékre min...
... bérmentve.

szídják a péket, a mézáróst és legfőképp és mindenképp előtt a háziurat. Addig, amíg ebben a stádiumban maradunk, csak legalsóbb fok: a keserűség halmozódásával készül elő a már említett szociális forradalom. De hogy előbb-utóbb valami szakadás lesz a mai renden, azt előre jelzi az így gyülemelő és mindig hangosabbá váló keserűség. Csak az kell hozzá, hogy a sok elkeseredett ember egymásra találjon s egyberaktározza a maga gyűlölködő indulatát. Akkor rettentő feszítő és robbanó ereje lesz ennek!

Előjelek már ebben az irányban is mutatkoznak. Egy mértéktelenül dráguló házban sztrájkoltak a lakók és győztek. A szociálisták pedig arra készülnek, hogy május elsején tömegesen kiűrik lakásaikat s családjaikkal egyetemben letelepednek végig a körutakon s az Andrassy-uton. Ezek a tervezetések mutatják, hogy milyenek a közel jövő eshetőségei. Ugylátszik, Budapesten immár éppen elegendő epemennyiség halmozódott föl egy nagyobb mérvű szociális forrongáshoz. Még csak a szikrára kell várni, amelyik fölrobbantja az egészset.

Budapest, február 12.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház legközelebbi ülése a delegáció elhuzódott tárgyalásai miatt a jövő héten lesz. Justh Gyula elnök, aki társai üdüléséből tegnap érkezett meg Budapestre, ma délelőtt megjelent elnöki hivatalában. Az elnök a Ház munkarendje iránt még nem intézkedhetett, mert a kormány erre nézve semmiféle propositiót nem tett. Justh elnök táviratban kérdést intézett a delegáció tárgyalásain résztvevő Wekerle miniszterelnökhöz, hogy a munkaprogram kérdéseiben mi a kormány intenciója. Wekerle válaszában megérkezéséig az elnök a munkarend megállapítására vonatkozólag semmiféle intézkedést nem tesz.

Aehrenthal és Wekerle. A „Die Zeit“ című bécsi napilap tegnap esti száma budapesti levelezőjének

den reszketés nélkül való írás. Nyugodt kézzel vetette papírra:

Husz Ábrahám
9.28. Februar 9. 1907

Strohmann

Csak arra kért, hogy ne mutassam embereknek, akik örvendenek azon, hogy ő bitón liat meg.

— Man soll nicht lachen — és intett a kezével. Ez a kijelentés is érdekes fényt vet a hozzá hasonló emberekre. Tudja és fölteszi róluk, hogy elég tudatlanok és szívtelenek, hogy az ő póruljártán kacagjanak. Többször beszélt erről a kacagásról és amikor az orvos kérte, hogy a szomorú órában viselkedjék férfiasan, akkor is azt hajtogatta:

— A többiek miatt? Hogy ne nevéssenek?

Nem nevetett ott senki. Sőt az emberek örvendtek, hogy egyáltalában állni tudnak. A bíró dadogott, az ügyész sápadt volt és a legtöbb hivatalos ember elfordult a bitótól. Nem volt a kis udvaron egy sem, aki gyűlölettel gondolt volna a delinkvenszre:

— Gazember volt, vesszen!

Nem, arról a kis udvarról elröppent minden, csak a mélyeséges sajnálkozás maradt ott. Már pedig, ahol sajnálkozás van, ott vaimi gyöngye a hit a bűnösségben. Végigírtam az összes szemtanukat, keserű szót nem hallottam sehol, csak sajnálkozót. Pedig azzal sem szolgált rá a sajnál-

collából báró Aehrenthal-Lexa Alajos külügyminiszterre és dr. Wekerle Sándor miniszterelnökre vonatkozólag különböző szenzációs híreket közölt. Ezzel szemben a Magyar Tudósítót legilletékesebb helyről annak a kijelentésére hatalmazták fel, hogy ezek a híresztelések, amelyek — úgy látszik — egy nyugtalan politikus fantáziájának szüleményei, minden alapot nélkülöző valótlanok.

Kitiltott magyarfaló lap. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a „Danzer's Armezeitung“ című magyarfaló bécsi lapról, amelyről a delegációban ismételt szó esett, a postai szállítás jogát a magyar korona országainak egész területére megvonta.

A dési választás. A Lupta hírével szemben, hogy a dési választókerület román választói a jelöltséget Pokol Elek nagybányai bányatulajdonosnak ajánlották fel, Pokol Elek annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy ő egyáltalában nem vállal jelöltséget.

Báró Wesselényi nyílt levele. Báró Wesselényi Ferencz, Kolozsvár II. kerületének országgyűlési képviselője, aki a függetlenségi pártból a kvótáért emelés miatt lépett ki, nyílt levelet intézett választóihoz, amelyben heves támadást intéz a függetlenségi párt ellen.

Hazaifias aggodalommal látja — ugymond — hogy az előbb viharezett és kurucz függetlenségi miképpen lesznek császárpártiakká! A függetlenségi párttal szemben kerekedett elégtelenség az egész országban rohamosan terjed. Majd arról szól, hogy a függetlenségi párt meg akarja csinálni a hárszabály-revizitót és létszámemelését. Előbbi azért csinálja, hogy egyes idealista politikusok, akik közé önmagát is sorozza és akik Kossuth Lajos hamisítatlan elveit követik s akiket most „házatlan darabonotoknak“ neveznek, ne akadályozhassák meg a létszámemelés akkor sem, ha nemzeti engedményeket nem kapunk re-kompenzációképpen. Szemére veti a pártnak a közös vámtérlet fizetése való fenntartását és a kvóta leemelését. Ezzel okolja meg a saját kilépését is és kijelenti, hogy nem csodálja a kolozsvári függetlenségi párt elégtelenségét. Rosszallja, hogy Aehrenthal multkor beszédét nem torolták meg és megelégedtek a semmitmondó kimagyarázással. Végül eleve tiltakozik a másra tervezett fizetéselemelések megszavazása ellen.

Báró Wesselényi Ferencz nyílt leveléről, amely nagy feltűnést keltett Kolozsvárt, ma így nyilatkozott:

— Végtelenül örülök az alkalomnak, hogy szívem szerint elmondhattam a véleményemet és ismertethettem állásfoglalásomat a mai politikai viszonyokkal

kozásra, hogy bünbánóan bevallott mindent. Ártatlanságát hangoztatta, mégsem ünt megátalkodottnak. Megjelenése, hangja, magatartása megindította még a kordont vonó csendőröket is, sőt egy főhadnagyot annyira megkapott, hogy szótlanul szédült újságíróársam karjaiba.

Ami fölháborodás volt: az a törvény ellen irányult, amelynek volt lelke, hogy huszonnyolc percig a bitó alatt tartsa az elítéltet és traktálja száraz, hivatalos írásokkal. Rémesebb helyzetet nem lehet kigondolni, a törvény kigondolta és mindenkor ridegen megteremtette. Amikor a holt betű az emberekbe szökött, könyvet préselt a bírák szemébe. Borzasztóan szenvedtek, mert a holt betű őket is halálra kínozza és mélyen érezte velük azoknak az időnek a mulását, amelyek a halálbüntetést születték.

És csodálatosképpen a társadalom még sem akar belemenni egy törvénynek a megszüntetésébe, amelyet, ha tévesen alkalmaztak, a mulasztás reparálhatatlan, oly törvénynek a kiküszöbölésébe, amelynek a nemléte egyáltalában nem ingatja meg a társadalom oszlopait s amelynek a léte több undort kelt, mint amennyi bajt a nemlétezése.

Szeretném, ha egy bíró vagy ügyész fölledozná magát s egy kivégzésnél megtagadná közreműködését. Talán ez növelné annyira az eset szenzációját, hogy a társadalom megmozdulna és eltörölne egy förtelmet, amelytől átlag két napig irtózik s amelyet azután elfeled. Holott egyetlen bizonytalanság elegendő kell, hogy legyen, hogy ezt a rettenetes és reparálhatatlan büntetést kitöröljék törvénykönyveinkből.

Már pedig a Husz Ábrahám esetében negyven ember lelkében kétség él.

Annak a negyven embernek a lelkében, aki jelen volt, amikor Husz Ábrahámot bitóra huzták.

szemben. Ami engem illet, a nyílt levél után is csak azon az uton járok, amelyen eddig haladtam: nem óhajtok most még aktív részt venni a politikában. Ha ezért a választóim bizalmatlansággal válaszolnak, inkább feláldozom a mandátumomat.

Bécsi levél.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, február 12.

A magyar delegáció elég nagylelkűen honorálta azt, hogy Aehrenthal, miután utólagosan észrevette azt, hogy meggondolatlan nyilatkozata az osztrák-magyar gazdasági közösségről 1907 után annyira visszatetszett a magyaroknak, udvariasan meghátrált és visszaszívott mindent, ami ama baljóslatában sértő volt. Gróf Esterházy Pál osztályfőnökre hárult az a feladat, hogy szelid báránybőrbe öltöztesse a farkasvadságba mártott centralista érzelmű külügyminisztert. Az osztályfőnök mosdózó művelete nem volt valami nagyon épületes, erről mint fül- és szemtanu tanuskodhatom, de az ifjabb nemzedékbeli delegátusok mindemellett gyönyörködtek benne, hogy báró Aehrenthal gyökeresen szakított két elődjének hagyományos politikájával és egy új műfajt honosított meg a Ballplatz-palotában. Ez az új műfaj: a meghátrálás politikája. Közismeretű dolog, hogy Kálnoky, midőn ellentétbe keveredett a magyar kormányval az Agliardi-féle ügyben, közvetlenül a delegáció ülészaka előtt bizalmi emberét küldötte Budapestre avégett, hogy puhatolozzék abban az irányban, hogy vajon a magyar delegáció szándékozik-e szóvátenni az Agliardi-ügyet. S akkor Tisza Kálmán volt az, aki kijelentette, hogy nem tartja lehetetlennek, hogy a magyar delegáció Kálnokytól számonkéri magatartását Rómával szemben. Ez elégséges volt arra, hogy Kálnoky beadja lemondását. Mert a történelmi igazság megköveteli annak konstatálását, hogy Kálnokyt nem buktatták meg, nem buktatta meg sem Bánffy, sem más, hanem Kálnoky visszalépett, mert nem akart sem meghátrálni, sem bujkálni a magyar delegáció előtt, sem pedig elébemenni egy bizalmatlansági szavazatnak a magyar delegációban. Ezt a példát követte Goluchovszki is. A magyar koalíció jól tudta, hogy Goluchovszkinak ezekben a körülményekben a magyar válságban, hogy ő fogalmazta azt a négy pontot, amelyet a király felolvasott szeptember 23-án a vezérő-bizottság öt vezére előtt. Ez volt az a híres ötperces audiencia, mely annyi rémületet keltett Magyarországszerte. Goluchovszki azt kívánta, hogy Wekerle garanciát vállaljon arra, hogy a magyar delegáció, miután a koalíció kormányra jutott, nem fog bizalmatlansági indítványt tenni a külügyminiszter ellen. Ezt a garanciát Wekerle nem adhatta, Goluchovszki meg szintén nem akart sem bujkálni, sem meghátrálni, sem a bizalmatlansági indítványnak elébe menni (noha az indítvány megtévése és megszavaztatása között még jó hosszú ut terül el), hanem levonta a konzekvenciákat és távozott. Aehrenthal nem ezt tette, hanem csúrt-csavart, bujkált, zsurnalisztai szócsöveivel, Friedjunggal és még egynéhány nagynémet újságíróval kikürtölte a németországi sajtóba, hogy lám, milyen markos és vitéz legény ez az Aehrenthal, hogy merte szemébe mondani a magyar függetlenségi pártnak a gazdasági közösség sérthetlenségét, ez ám a nagy ember! stb. és miután ilyetén hő-

siesen feldicsőítették, szépen vizet öntött a borába és kijelentette gróf Esterházy osztályfőnökével, hogy hát így meg úgy félreértették, hogy ő tulajdonképpen mást akart mondani stb. A bünbánó külügyminiszternek megbocsátottak nagylelkűen és az Aehrenthal-válság szépen elsimult, nyom nélkül leünt a napirendről, miután Wekerle miniszterelnök is kimagyarázta, hogy Aehrenthal valósággal mást akart mondani, mint amit mondott.

Ne higyjé azonban önöknek senki, hogy Aehrenthal tekintélye valami nagyon növekedett azzal, hogy a magyarok megbocsátották neki ügyetlen elszólását. Mert van ugyan korunkban egy példa rá, hogy egy vezető államférfi bünbocsánat-kéréssel kezdte meg hivataloskodását. Ez történt Gladstone-val, aki Disraeli bukása után kormányra került és kénytelen volt gróf Károlyi Alajos londoni nagykövetségünknek levelet írni, amelyben sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy ellenzéki vezér korában Ausztria-Magyarországot megsértette. De ez nyílt, őszinte, férfias bocsánatkérés volt, Gladstone nem csavarta szavait, nem mondta, hogy félreértették stb. Aehrenthal nem kért bocsánatot a magyar delegációtól, hanem elcsavarta a maga szavait, de az eredmény ugyanaz volt, mintha őszintén kért volna bocsánatot, mert a magyar delegáció így is csak megbocsátott neki.

A dolognak azonban mégis van egy bökkenője. Az osztrákok tudniillik nem bocsátják meg Aehrenthalnak a leplezett, csúrt-csavart bocsánatkérést sem. Az osztrákok szerették volna, hogy Aehrenthal jelentsen ki a magyar delegátusok előtt nyíltan, hogy nem von vissza egy betűt sem abból, amit mondott, hanem igenis az ő meggyőződése az, hogy gazdasági közösség legyen Magyarország és Ausztria között a világ végéig, mert így kívánja az osztrák érdek. Itten Bécsben nem egy helyen hallottam emiatt Aehrenthalra olyan jellemző nyilatkozatot, amely éppenséggel nem hízogó egy külügyminiszterre. Lehetséges, hogy Aehrenthal a jövőre nézve óvatosabb lesz és nem tesz többé olyan kijelentést, amelynek fentartásával Magyarországot sérti és amelynek visszavonásával Ausztriában kelt visszataszítást. Azt is hallottam, hogy a z u d v a r n á l s e m t e t s z e t t A e h r e n t h a l n a k e l s z ó l á s a, mert az udvari körök féltékenyen őrzik a császári ház miniszterének külső tekintélyét és mindent inkább bocsátanak meg a nagyállású udvari méltóságoknak és minisztereknek, mint a fecsegést.

Még egy dolgról kell, hogy hírt adjak önöknek, még pedig, sajnós, nem kedvező hírt. Csak nemrégiben mondotta gróf Apponyi vallásügyi miniszter a magyar képviselők körében, hogy kilátás van rá, hogy a magyar nemzeti törekvések a hadsereg kérdésében érvényesüljenek. A budapesti sajtóban is felmerültek a múlt héten hangok, amelyek világosan és elég hangosan jelezték ezt a fordulatot a katonai kérdésben. Sajnos, az ebbeli reménykedés alap nélküli. Tudom olyan forrásból, amely teljesen tájékozva van a legmértékadóbb körök szándékairól, hogy a királynak álláspontja a katonai kérdésben semmit sem változott. Ez sajnós lehet, de nem felel meg semmi igazi nemzeti érdekeknek a valóság elpalástolása. Ki kell tehát a valóságot mondani, ha kellemetlen is. Az államférfiak közt ebből ki-ki levonhatja a konzekvenciákat,

de a valóságot tudniok kell, ennek meg az a feltétele, hogy a valóságot mondják is ki úgy, ahogy van.

A delegáció.

Budapest, február 12.

A magyar delegáció ma folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását és az általános vitát ma be is fejezte.

Issekutz Győző volt az első szónok, aki közel egy óra hosszat fejtegette azt a közjogi alapot, amelyet a hatvanhetes politikusok a katonai kérdések tekintetében elfoglalnak. Utána Lovászy Márton emelkedett szólásra, majd Bakonyi Samu a két éves katonai szolgálatnak és a magyar ezrednyelvnek behozatalát sürgette. Tomicsics György horvát főrend kijelentette, hogy hozzájárul a tisztí fizetések emeléséhez, de a költségvetést nem szavazza meg. Ez a kijelentése érthető derűtséget okozott. Thaly László a tisztí fizetések emelésénél előbbrevalónak tartotta azt, hogy az öreg nyugdíjasok és a katonai orvosok helyzetén történiék javítás. Nagy Emil hangoztatta, hogy a mi nemzeti aspirációink nem irányulnak a monarchia nagyhatalmi állása ellen, hanem éppen ellenkezőleg, a két állam nagyságát mozdítják elő. Medakovic Bogdán és Babics-Gyalszky Liuba horvát beszéde után Szivák Imre örömeinek adott kifejezést, hogy a 67-es alap hirdetőinek eszméi találkoznak a hadügyminiszter eszméivel. Buzáth Ferencz kifogásolta, hogy a költségvetés nem reális. Molnár János a hadkerületek helyesebb beosztását követelte és azt, hogy a vasárnapi munkaszünet a hadseregben megtartassék. Ekkor gróf Zichy Tivadar, aki szünet után vette át az elnöklést, beakasztotta az általános vitát. Holnap már a részletes vita következik, amelyet megelőzőleg Schönaich közp. hadügyminiszter fog Hoffmann altábornagy utján válaszolni a főlshólasokra.

Az ülés alatt az előcsarnokban a delegátusok élénken foglalkoztak a „Zeit“ ama hírével, hogy a külügyminiszter megbuktatását Wekerle Sándor miniszterelnök csak úgy tudta megakadályozni, hogy kétszer is fenyegetődzött lemondásával. A függetlenségi delegátusok és a miniszterelnök a leghatározottabban megczáfolták ezeket a híreszteléseket.

Az osztrák delegációban ma tovább folyt a külügyi vita, amelynek során Axmann delegátus a függetlenségi párt ellen rohant ki, míg Krasmars csunya rágalmakkal illette egész Magyarországot. Majd báró Aehrenthal közös külügyminiszter reflektált hosszabb beszédben a főlshólasokra.

Mai híreink a következők:

A magyar delegáció.

A hadügyi költségvetés.

A magyar delegáció ma délelőtt tíz órakor Barabás Béla elnöklésével folytatta a hadügyi költségvetés és az arra vonatkozó bizottsági jelentés tárgyalását. A közös minisztériumok részéről jelen vannak: báró Schönaich tábornagy, közös hadügyminiszter, báró Burián István közös pénzügyminiszter, gróf Montecuccoli Rezső tengerészeti parancsnok, Hoffmann Hugó altábornagy, gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök és több hadügyi szakreferens. A magyar kormány részéről jelen vannak: dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter és Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkár.

Barabás Béla elnök az ülést megnyitja.

Elsőnek Issekutz Győző beszél, aki polemizál Axmann és társainak tegnap az osztrák delegáció-

ban az ezrednyelvek tárgyában előterjesztett interpellációjával. Azután a horvát delegátusok beszédeire reflektálva, kijelenti, hogy nekik a legkisebb okuk van panaszkodni a közös intézményekre, mert hiszen a közös hadseregben lévő magyar honosságu tiszték közt a horvátok képességi számárányukat jóval meghaladó számban vannak képviselve. A költségvetést elfogadja és kijelenti, hogy a tisztí fizetések fölemelését is, ha ez a kérdés napirendre kerül, készségesen meg fogja szavazni, mert az összes hadsereg kiegészítő részét alkotó magyar hadsereg iránt niucsen ellenséges indulat Magyarországon. A tisztí fizetések rendezésének kérdése azonban nem tartozik a delegáció elé és ha az osztrák delegáció erre nézve mégis határozatot hozna és azt a magyar delegációhoz átküldené, ő azt indítványozná, hogy a határozatot adják ki a kormánynak...

Báró Rudnyánszky József: Ehhez a delegációnak nincsen joga...

Issekutz Győző: Akkor az osztrák delegáció határozatát a képviselőház elé kellene terjeszteni, de tárgyalni semmi esetre sem szabad. Beszéde végén kijelenti, hogy a hadügyminiszter személye iránt bizalommal viseltetik és ezért a költségvetést megszavazza.

Lovászy Márton: A hadügyminiszter helyzete nem irigylésre méltó. A diplomatát kell játszania a két állam között, holott voltaképpen a hadsereg harcképességének föntartása lenne a földata.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter: Igaza van.

Lovászy Márton: Ezzel szemben a magyar nemzet képviselőinek sincsen valami irigylésre méltó helyzetük, mert olyan hadsereg számára kérnek áldozatot tőlünk, amelyben nem látják nemzeti lobogónk, czimerünk — államiságunk ezen legemlékező vetelményeinek — érvényesülését és amely hadsereg ma még — sajnós — nyelvében és szellemében meglehetősen idegen. Reméli, hogy a történelmi szűkségszerűség meg fogja hozni az egymáshoz való közeledésnek és az egymást megértésnek érzetét, bár a megértésnek első jeleit inkább csak sejtiük, mint látjuk. Erősen kifogásolja ezután az osztrák imperialisztikus hajlamokat és Ausztriának a törekvését, hogy Magyarországot osztrák igrába akarja hajtani. A katonai kérdések rendezésének szükségességéről beszél, amelynek halogatását fölötte károsnak tartja. Egyáltalában nem érti, hogy a magyar lobogó, a nemzeti czimer és a magyar nyelv követelése, ami olyan egyszerű, természetes és magától értetődő, hogyan képes utját állani olyan fontos teendők megoldásának, mint a katonai kérdések rendezése? Miért a költségvetést megszavazzuk. Ha csak a szívünkre hallgatnánk, ha engednők azt, hogy érzelmeink és indulataink urrá váljanak felettünk, vagy ha hallgatnánk azokra az ugratásokra és izgatásokra, amelyeket úgy Ausztriából, mint Magyarországból tapasztalunk, akkor ezt a költségvetést meg kellene tagadnunk. De mi megszavazzuk ezt abban a föltevésben és reményben, hogy a hadügyminiszter ur személyében olyan férfiú került a hadsereg élére, aki egyrészt felelőségének teljes tudatában van aziránt, hogy mivel tartozik annak a hadseregnek, amelynek gondozása rábízott, másrészt az elfogultságtól és az előítéletektől megszabadult világos és tiszta gondolkodású férfiú, aki nemcsak nem fog elzárkózni az elől, hogy segítkezzen nyújtson a súlyos és aggodalomteljes kérdések, a katonai kérdéseknek okos, helyes és megnyugtató megoldására, hanem igenis teljes erejével, szívénél, lelkénél, tudásának teljes erejével közre fog működni abban, hogy ez a kérdés mindnyájunk megnyugtására oldassék meg.

Bakonyi Samu visszautasítja az osztrák delegátusok támadásait, mert az ezrednyelv és a hadkiegészítés kérdése, amelyek körül e támadások csoportosulnak, magyar belügyek. A hadkiegészítés rendszere véleménye szerint reformra szorul. A külföldön is szakították már a nálunk még divó területiális rendszerrel.

Tomicsics nyugalmazott altábornagy előbb horvátul, majd magyarul beszél. Panaszodik, hogy nagyon kevés horvát tiszt van a hadseregben. A tisztí fizetések emelését megszavazzná, de a költségvetést nem szavazza meg. Ez a kijelentése nagy derűtséget keltett.

Elnök az ülést öt percze fölfüggeszti.

Szünet után

Gróf Zichy Tivadar alelnök: Folytatjuk a tanácskozást.

Thaly László a régi nyugdíjasok illetményeinek szabályozását és felemelését kéri, mert ez becstelenségre kötelező. Szóba hozza ezután a katonarvosok testület számában tapasztalható szembetűnő apadást, amelynek erkölcsi és anyagi okai vannak. A katonarvosokat egyetemi képzettségük ellenére a kombatánsok mögé helyezik.

Nagy Emil azt tapasztalja, hogy a katonai kérdések helyes megoldását nem a katonai körök akadályozzák, hanem az osztrák parlament, amely ugy látszik, nincs tisztában Magyarország viszonyaival. Egy olyan hadseregért, amelyről gróf Clam-Martinit azt mondja, hogy Ausztria szimbóluma, nagyon természetes, hogy nem lelkesedhetünk. Ilyen kijelentések csak a hadsereg ügyének megfontására alkal-

masak. Épen azért ezeket a kijelentéseket visszautasítja. A mai helyzet teljesen tarthatatlan. Ha a hadügyminiszter nekünk mond valami kellemeset, akkor odaát szidják, ha odaát mond valami kellemeset, akkor mi szidjuk. Szóval a hadügyminiszter kénytelen egy kétarcu játékot űzni és kénytelen sokszor dezavualni ott azt, amit itt mondott és itt dezavualni, amit ott mondott. Ez nem szolgálhat a hadsereg előnyére. Ez a helyzet, hogy triviálisan fejezze ki magát, nem egyéb, mint a: der Mann mit den drei Frauen. (Derültség.) A költségvetést elfogadja azon reményben, hogy a magyar viszonyok tanulmányozása alapján rá fognak jönni a legfőbb hadvezetőség körében arra, hogy ezen kívánságaink nem ellenkeznek a hadsereg harcalképességével, hanem ellenkezőleg, annak leghőbb kívánságait valósítják meg. (Élénk helyeslés.)

Elnök: Mivel már csak öt szónok van fölírva és ezek közül többen úgy nyilatkoztak, hogy csak röviden akarnak szólni, nagyon kívánatosnak találnám, ha még ma végeznék be az általános vitát.

Kérdem, vajon kívánják-e, hogy a vitát most két órán túl is folytassuk, vagy szakítsuk félbe? (Felkiáltások: Folytassuk!)

Kimondom tehát, hogy az országos bizottság az általános vitát még folytatni és még ma befejezni kívánja.

Medakovičs Bogdán és Babics-Gyalszky Ljuba horvát beszédei után

Szivák Imre kijelenti, hogy csak két momentum miatt vesz részt az általános vitában: az egyik a hadügyminiszternek az osztrák delegáció hadügyi albizottságában mondott beszéde, a másik pedig a konzuli akadémián tegnap tett látogatás. Ez a két tény azt bizonyítja, hogy odáig jutottunk közjogi tekintetben, hogy az alkotmánypárt felfogása találkozik a hadügyminiszter felfogásával és pedig annyiban, hogy mi nem új engedményeket kérünk, hanem a 67-es kiegyezés végrehajtását. Örömmel látjuk, hogy a hadügyminiszter a 67-es pártoknak ezen kívánságát teljes mértékben felfogja.

Buzáth Ferencz a hadügyi költségvetés pénzügyi részére tesz néhány megjegyzést és az évenkénti tulkiadásokat kifogásolja, amelyeket a budget kijátszásának tekint.

Molnár János felkéri a hadügyminisztert, hogy ha már az önálló magyar hadsereget nem lehet most felállítani, a Magyarországon lévő ezredek mind-egyikében úgy ossza be a legénységet, hogy az ezredek legénységének fele magyar legyen. A másik kérése az, hogy a hadseregnél a vasárnapokat és ünnepeket szenteljük meg.

Elnök az általános vitát, tekintette arra, hogy több szónok nincs, berekeszti és a részletes vitát a holnap délelőtt 10 órakor kezdődő ülés napirendjére tűzi ki.

Ezzel az ülés véget ért.

A munkarend.

A delegáció legközelebbi ülése holnap délelőtt tíz órakor lesz s ezen az ülésen a hadügyminiszter válaszolni fog a vita szónokainak. Ezután áttérnek a hadügyi költségvetés részletes tárgyalására s a tengerészeti költségvetésre. Ezt követi a boszniai költségvetés tárgyalása s így a delegáció szombatra valószínűleg befejezi tárgyalásait.

Kmetty Károly üdvözlése.

Kmetty Károly orsz. képviselőt a delegációban mondott beszéde alkalmából mind a három Lengyelországból rendkívül sokan üdvözölték és számos köszönetnyilatkozatot és táviratot kapott. Ezek közül különösebb jelentőséggel bír az osztrák reichsrathi lengyel képviselők klubjának üdvözlő távirata, amely a következőképpen szól:

Sietek önnek legigazibb és legbensőbb köszönetemet nyilvánítani azokért a meleg szavakért és azon barátságért, amelyvel a mi elnyomott népünk iránt viseltetik. Az ön férfias fellépését mindig hálás emlékekben fogjuk tartani. Dr. Glombinsky, a lengyel képviselők klubjának elnöke.

Az osztrák delegáció.

A külügyi költségvetés.

Az osztrák delegáció ma folytatta a külügyi költségvetés tárgyalását.

Baernreuter delegátus utal arra, hogy Ausztria különböző nemzetiségekből állván, ez a külpolitikában mind jobban érvényesül. Ez okból szükséges a nemzetiségi érzés tisztelése. Állást foglal a külföldi sajtónak báró Aehrenthal Balkán-politikájához fűzött kommentárjai ellen, hangsúlyozván, hogy csak békés civilizációs és közgazdasági akcióról van szó, mely alkalommal Németország Algecirásért lovagias revancheot ad. Nagyfontosságúnak tartja a Magyarországgal való viszony konszolidálását és csak a gazdasági közösségben látja a monarchia állásának biztonságát. Hosszasabban foglalkozik dr. Wekerle miniszterelnöknek a magyar delegációban mondott be-

szédével, amely nyíltságával kellemesen érintette. Megjegyzé, hogy Ausztria bizonyára kellőképpen értékeli az összetartozás értékét, de a különválástól nem fél. A monarchia gazdasági közösségét csakis a nagy gazdasági terület magyarázza. Ez igen fontos. Magyarországhoz a közös gazdasági érdekek fűznek, amelyek mindenkor első sorban a lakosság széles rétegeit érdeklik. Ezeknél pedig a közjogi felfogás sokkal kisebb jelentőségű, mint a szociális és gazdasági szükségessége. A közjog megadja a formát, amelyben a nép széles rétegeinek gazdasági törekvései érvényesülnek. Hiszem és remélem, hogy 1917-ben a gazdasági és szociális jólét kérdése fog dönteni. Osztózik a magyar miniszterelnöknek a pragmatica sanctióra vonatkozó nézetében. A Magyarországhoz való viszony megjavítása szorosan összefügg nagyhatalmi állásunk kérdésével. (Helyeslés és taps.)

Seliger delegátus kijelenti, hogy Ausztria német szociáldemokratái nemcsak a hármasszövetség hívei, hanem a Németországgal való baráti viszonyt is óhajtják.

Axmann delegátus a magyar függetlenségi párt sovinizmusát hibáztatja és utal arra, hogy a monarchia felbomlása esetleg európai háborúra adhat okot, miért is igaz magyar hazafinak egyenesen a függetlenségi párt ellen kell állást foglalnia.

Báró Hormusaki delegátus örömmel látja, hogy a külügyi kormány ragaszkodik a Németországgal és Olaszországgal való szövetséghez. Állást foglal a magyarországi nemzetiségek elnyomása ellen, mert az megfoszt bennünket a balkáni népek bizalmától és rokonszenvétől.

Pacher delegátus védelmébe veszi a Németországgal való szövetséget, a szláv szónokok támadásaival szemben.

Kramars delegátus határozottan szembeszáll a külföldi sajtóban balkáni politikánkra ráfogott agresszív tendencia hírével és hangsúlyozza, hogy sem Ausztriában, sem Magyarországon nem tehetne többségre szert a balkáni agresszív politika. Megnyugtató kijelentéseket vár arra, hogy Oroszországgal és a többi hatalmakkal való ententeünket a macedóniai reformáció tekintetében a szandakvasut terve nem fogja megintatni. Hangsúlyozza, hogy Európában nincs meg a bizalom a monarchia iránt, mert ez mindig az összes népek politikáját csinálja egy nép javára. Magyarországon pedig éppen a jelen pillanatban az összes népekkel egy nemzet javára erőszakosan bánnak és ezért Magyarországot az egész európai közvélemény annak itéli meg, ami. Mit tesznek már most a magyarok? Nincs más utjuk, minthogy felkérjük a külügyminisztert, hogy sajtóirodájában útján értesítse a világot arról, hogy Magyarországon minden nagyszerűen megy és a nemzetiségeknek sehol sincs jobb dolguk, mint Magyarországon. Pedig kicsinyes felfogás azt hinni, hogy nagy európai lapokat sajtóirodánk befolyásolni képes lesz. A magyarokat tényleg mindig lovagias nemzetnek tartották, de ma, amidőn az ellenkezőről győződtek meg, ezen általánossá vált nézetet a sajtóiroda nem fogja megingathatni, mert hát semmi más nem segíthet, mint az igazság.

Hegenhofer és **Faidutti** delegátusok felszólalása után **Vukovich** delegátus foglal állást a külügyminiszter azon megjegyzésével szemben, mely szerint Horvátország politikai viszonyainak megbeszélése nem tartozik a delegáció hatáskörébe. Olaszországnak balkáni állására vonatkozólag kijelenti, hogy a miniszter nézeteit nem osztja. Sajnálja, hogy kulturális és kereskedelmi érdekeinket Albániában nem istápolják kellőképpen. Macedóniában csak úgy lehet rendet teremteni, ha autonóm közigazgatást adnak, élén egy keresztény kormányzóval. Végül a Balkán-államokkal való szerződések megkötését sürgeti.

Aehrenthal beszéde.

Báró Aehrenthal külügyminiszter első sorban azokra a felszólalásokra válaszol, amelyek osztrák vagy magyar állampolgárokat a külföldön ért vexációkra vonatkoznak és konstatálja, hogy a porosz kormány szövételt intézkedései nemcsak osztrák és magyar állampolgárokat, hanem másokra is vonatkoznak és hogy ez ügyben tárgyalások folynak Németországgal s végül, hogy a konzulátusoknak osztrák és magyar állampolgárok védelme, tekintet nélkül azoknak állására, szigorú kötelességévé tétetett. Szóba kerültek azok a felvilágosítások, amelyekkel a delegációnak egyes közjogi kérdésekről szolgáltam; ezuttal csak a következő megjegyzésekre szorítkozom: Kijelentéseimhez nincs mit hozzátenni és nem látok okot arra nézve, hogy azokat itt ismételiem. Ami dr. Schlegelnek a pragmatikailag közös ügyek pontosabb definíciójára vonatkozó kívánságát illeti, csak annyit jegyezhetek meg, hogy azok alatt oly ügyek értendőek, amelyeket az 1867. évi december 29-iki osztrák és az 1867. XII. magyar t.-cz. közöseknek mond.

Ezek után a monarchia általános viszonyairól fogok szólni. Megelégedéssel konstatálom, hogy a szónokok többsége politikánk alapelveivel és céljaival egyetért. Gróf Dzieduszycki tegnapi érdekes és szellemes beszédében bírálatot mondott a hármasszövetségről. Erdemes barátomat válaszom nem

fogja meglepni. A hármasszövetséget az európai egyensúly megszilárdítására és védelmére és annak veszélyeinek elhárítására kötötték. Határozottan „Európát” mondok, mert a hármasszövetség tengeren túli dolgokkal nem foglalkozik. E szövetség egyes rendelkezéseiről semmit sem mondhatok azért, mert annak titokban tartását kikötötték, ugyanugy, mint egy másik európai csoport szövetségét titokban tartották. A Németországgal való szövetséget is bírálat tárgyává tették. Nem tartom helyes és jogos rendszernek, ha egy közel 30 év óta fennálló szövetséget adott esetben teszünk bírálat tárgyává és felteszünk a kérdést, mit hozott e szövetség nekem, mit a másik félnek. Mi is e szövetség lényege? A béke érdeke megkívánja, hogy Közép-Európa két nagyhatalma békében éljen. Németországnak elsőrangú érdeke, hogy a monarchia erős nagyhatalom legyen. Ugyanígy érdekünk nekünk Németország nagyhatalma. E viszony tehát teljes kölcsönösségen alapszik. Természetes, hogy ez nem meríti ki a politikát. Nagy államok, mint Ausztria-Magyarország, avagy Németország más, külön érdekekkel is bírnak, amelyeket istápolni igyekeznek. Itt első sorban a tengerentúli kérdésekre utalok. Németország mondialis álláspontot foglal el. De európai kérdések is vannak, amelyek bennünket nem érdekelnek. Ha Németországnak a Balti- vagy Északi-tengerben különös érdeke volna és ott bonyodalmak keletkeznének, ez a mi kötelezettségeinket nem érinti. A közeli kelet helyzetét a szónok urak legtöbbje szóvátette. Egy pontban azonban teljesen egyetérték Klofac delegátussal, aki Bulgáriának és Szerbiának azt a jótanácsot adta, hogy fejlődjenek békében és ne használjanak erőszakot Macedónia ügyében. Ugyanezt a tanácsot adta mindenkor a kormány a szófiaei és belgrádi kormányoknak és ezt a tanácsot fogja adni.

Az orosz konfliktus.

Expozém azon része, mely a csatlakozó vasuti vonalakra vonatkozik, meglehetősen visszhangra talált és főleg a külföldi sajtóban keltett némi izgatottságot. Remélem, hogy ezen izgatottság csakhamar szétoszlik, mert az ügy tárgyiilag vizsgálata után kitűnik, hogy a politikát összetévesztik közgazdasági ügyekkel. Minthogy azonban e tévedés fejlődött, szélesebb körökre terjedt ki, sőt itt is tárgyalták, talán nem lesz felesleges, ha ez ügyben bővebben nyilatkozom. Elsősorban is Oroszországgal való egyezményünkre kell visszatérnem, amely 1897-ben, a görög-török háború keletkezésekor jött létre. Akkor konstatálták, hogy a monarchiának és Oroszországnak egyaránt érdekében áll a balkáni státuskvó fentartása, hogy mindkettő perhorreszkálja a területi foglalást, hogy mindketten el vannak szánva a balkáni államok örendelkezési jogát teljes tiszteletben tartani. Ezen az alapon a legutóbbi tíz év alatt állandó baráti érintkezésben álltunk az orosz kormányval és amidőn 1903 évben a macedóniai zavarok a Balkán békéjét veszélyeztették, mint legközelebbi érdekelt hatalmak, elkészítettük a műrczstegi program tervezetét és az óta azt közelebbvitük a megvalósításához. A Konstantinápolyban, a boszniai vasutaknak a török vasutakkal való összeköttetése ügyében tett lépések, amelyek miatt most oly nagy port vernek fel, igen távol állanak az egyezménytől és a műrczstegi programtól. Az egyezmény szentesítése a politikai státuskvó fentartása elvének, még az uvacz—mitroviczai—vardistei összeköttetés csak a kereskedelem és forgalom természetes fejlesztésének ügyét szolgálja. Amikor a boszniai keleti vasutak kiépítették és átadták a forgalomnak, magától előtérbe lépett az összeköttetés kérdése. Most igyekezünk a balkáni államokhoz való kereskedelmi viszonyunkat rendezni. Remélhetőleg a Szerbiával való kereskedelmi szerződés, melyek iránt az urak közül olyan sokan érdeklődtek, legközelebb megvalósul. Oda kell törekednünk, hogy kivitelünk részére lehetőleg kedvező feltételeket biztosítsunk. E törekvéseknek azonban nemcsak vám-tarifái konzessziókra kell szorítkozniuk, hanem oda is kell irányulniuk, hogy lehetőleg új és előnyös utakat nyerjünk. Ha érdekeinkre gondolunk, csak kötelességünket teljesítjük és eközben nem is vagyunk egoisták. Kijelenthetem a tisztelt delegáció előtt, hogy a múlt évben tárgyalások folytak Bulgária és Törökország között és hogy a bolgár kormány a kumanovói vasuti csatlakozás iránt érdeklődött. Egy perczig sem vonakodtam, amidőn arról volt szó, hogy Konstantinápolyban lépéseket tegyek arra nézve, hogy a török kormány a vasutépítést engedélyezze. A tárgyalásokat megszakították, de ha újra megindulnak, a bolgár kormány esetleges felkérésére, folytatni fogom fáradozásaimat abból az általános szempontból, hogy súlyt helyezek arra, hogy a viszony Törökország és Bulgária közt igen jó legyen. A macedóniai bolgár elemeknek is érdekében áll, hogy a lakosság visszatérjen a békés munkához, mert nézetem szerint és az urak közül is többen ezt a nézetet vallják, új forgalmi utak a lakosság részére nagy kielátást nyultanak a békés gazdasági ténykedésre nézve. A csatlakozás kérdését miért hoztuk éppen most szóba és hogy folytattunk-e más államokkal is tárgyalást, e kérdésekre azzal válaszolok, hogy ez ügyben senkivel sem tárgyaltunk, amennyiben ez egy oly ügy, mely kizárólag köztünk és Törökország közt folyik.

Azt sem engedhetem meg, hogy feltegyék, miszerint lépéseim káros hatással voltak a reformakcióra nézve.

Az igazságügyi reform bizonyára fontos feladat.

De már a reformprogram két másik nem kevésbé fontos része is a keresztülvitel stádiumában van, t. i. a csendőrség reformja és a pénzügyi reform. Utóbbi nézetem szerint a legfontosabb, mert ily módon a költségvetés jön rendbe. A fizetéseket folyósítják és ennek következtében a katonai, valamint polgári tényezők a viszonyok megjavítása iránt is érdeklődnek. A legutóbbi 6 év óta, amióta az entente hatalmak akciója megindult, Konstantinápolyban számos gazdasági érdeket hangsúlyoztak. De túlságosan messzire mennének, ha azt mondanák, hogy az egész idő alatt, melynek folyamán Macedóniában reformáltunk, a hatalmak távol tartották magukat minden gazdasági akciótól. Kapcsolatban ezzel visszatérek arra a szerepre, amelyet az igazságügyi reform dolgában vitt a két ellentétes hatalom. A pénzügyi reform befejezése után Bécs és Pétervár kormányai elhatározták magukat, hogy most közelednek e kérdéshez. Ekkor felmerül azon újabb kérdés, maguk járjanak-e el, — hiszen a műrzségi program alapján tehetők volna — vagy pedig kériék fel evégből a berlini egyezmény többi aláíró hatalmát. Minthogy ezek közül többen azon óhainak adtak kifejezést, hogy ezen akcióban közreműködni kívánnak, az entente hatalmak akceptálták e közreműködést, reformok alapelveit tartalmazó programot dolgoztak ki és ezt a nagyköveteik útján a konstantinápolyi nagyköveteknek átadták. Az entente hatalmak külön feladata ezzel befejezést nyert. A nagykövek reüniojának feladata volt immár, a macedóniai vilajetek részére végleges igazságügyi reformtervezetet aláírni és azt a portának átadni. Minthogy azonban e tanácskozások még nem nyertek befejezést, csakis e megjegyzésekre kell szorítkoznom. De hangsúlyoznom kell, hogy Oroszországgal mindezen fázisokban egyetértve jártunk el. Elérkeztem immár fejtegetéseim végére és még csak azt akarom kiemelni, hogy folytatólag is azon fáradozásokat fogjuk támogatni, amelyek az európai szituáció megszilárdítására vezetnek. Nem lesz mindig könnyű feladat a béke hajóját a zátonyok közt helyesen kormányozni, de bizom abban, hogy a kormányok együttműködése és egyetértése fenn fogja tartani a nyugalom most érzett állapotát. A t. delegáció tárgyalásai folyamán arra a meggyőződésre jutottam, hogy a kizárólagos békés eszlopok követő politika, mely egyben a monarchia érdekeit is kellőképpen istápolja, a t. delegáció helyesléseivel és támogatásával fog találkozni.

A külügyminisztérium költségvetését végül általánosságban és részleteiben is elfogadták, mire az ülés véget ért.

Budapest, február 12.

Az osztrák munkügyi minisztérium. Az „Ausztia“ könyvatos jelentése szerint a munkügyi minisztérium kompetenciája tárgyában folyó tanácskozások véget értek. A tegnapi miniszteri konferencián véglegesen megállapították az egyes reszortok hatáskörét, valamint a közösen kezelendő ügyeket.

Szakadás a román konzervatív párt kebelében. Bukarestből táviratozzák, hogy a román konzervatív párt kebelében szakadás állott be. A konzervatívok tekintélyes része már régóta hangoztatja, hogy a párt a mostan kormányuralmon levő liberális párttal szemben csak akkor veheti fel sikert a harcot, ha programját demokráta és szociálpolitikai elvekkel bővíti, ami a pártnak az alsóbb néposztályok körében biztosítana nagyszámú híveket. A konzervatív párt junimista árnyalatának feje és régi vezére, Carp Péter azonban ellene volt ennek a tendenciának, úgy, hogy most a konzervatív párt két árnyalata, a junimista és a demokráta árnyalat formálisan különvált egymástól. Az új párt konzervatív-demokráta név alatt alakult meg, megkülönböztetésül az egyéb demokráta pártárnyalatoktól. Tagjai sorában vannak Disescu, Xenopol, Ghyka, Moruzzi, Tocilescu, Densusan. Élén pedig Take Jonescu áll. A párt programjába felvette az általános választói jogot, az adóreformot és mindazon demokratikus intézmények létesítését, amelyeket a modern államok saját anyagi boldogulásuk érdekében már megteremtettek. A liberális kormánykörökben örvendezve látják a hatalmas konzervatív párt bomlását és azt hiszik, hogy ilyenformán a liberális párt uralma hosszú évek számára biztosítva lesz.

Politikai hangulatok.

I. Ki segít?

A magyar delegáció bécsi mulatozása erősebben odafüzi a magyar politikai világ érdeklődését, semmint azt várták volna. A teljes ülések nyilvánosak. A hírlapok kötelességüknek tartják, hogy ezekről a közönséget tájékoztassák. A beszédek csaknem egész szövegükben és megfelelő kommentárokkal a publikumhoz jutnak. Kiváló publicisták, nagy karcolatírók, egyszerűsmin hatalmas sajtóorganumok jelentékeny sulyu képviselői, írói készségükkel igyekeznek a Bécsben reprezentáló magyarok viselt dolgainak megrajzolására, hogy ezek szereplését még fontosabbnak tüntessék fel. Valóban magyar táborozás van Bécsben, ahol a szemlélő elég érdekes témát talál s az olvasó a leírások után sok olyat, ami felől gondolkozhatik. Itt-ott a delegációs tanácskozások egyes részletei fontosabbnak látszanak, mint bármely itthon való képviselőházi ülés tárgyalásai. Amint tudjuk, némely nyilatkozat az egész külföld figyelmét felhívta, s egy kipattant terv megszólaltatta az egész európai sajtót, amelyik bonyodalmakat jósol. A nagy európai politika tükröződik vissza azon a képen, amelyet a bécsi diplomaták rajzolnak, s amely mellett a mi delegációs képviselőink akcióiról készült rajzok elhalványodnak.

Mindamellét Magyarország érdekeltsége a legkiemelkedőbb módon előtérbe jut. A közönségnek meg kell éreznie, hogy a nagyhatalmak tervai s e tervek révén az összeittközések Magyarországot nem hagyják érintetlenül és mi sem természetesebb, mint az, hogy magukkal rántanak bennünket. Ilyen körülmények közt a hadügyi költségvetés tárgyalása során bizonyos magasabb szempontból kellene bíráltni a felszólalásokat.

Ámde a beszédek tartalma nem alkalmas rá, hogy az olvasót erre a magaslatra emelje. Hiányzik belőlük a nagyobb koncepció és mert a katonai kérdésekben a koalíció kikapcsolási szerződése tilalomfát állít, az egész delegáció halkított hangú. Szordinós hegedűn játszik. Érezik valamennyien, hogy a mostani helyzet nehéz, valamint azt is érzik, hogy a jelenlegi állapot nem felel meg annak, amit a koalíció szerződésüköte alkalmával szem előtt tartottak. De mind csak annál a korlátnál maradnak, ahol csupán akadémikus fejtegetésekkel áltathatják magukat és téríthetik el a figyelmet a tényleges helyzet felől. Ez az, amint mondtuk, hogy a nemzeti követeléseket felszinen tartják. Tehát felszinen tartják. Am a megoldás miatt most már türelmetlenek.

Ime halljuk már, hogy korábban kellene elintézni a katonai ügyeket, a reformok és a nemzeti követelések dolgát, előbb kellene létesíteni a megoldást, mint a miként az kontempláltott. Vértel függetlenségi képviselőtől (mint delegátustól) halljuk, hogy tanácsos lenne előbb megoldani a kérdéseket, előbb, mintsem kitörne a vihar.

A vihar? Miféle vihar? Kétségtelenül arra gondol a delegátus, hogy Magyarországon ragszkodnak a nemzeti követelésekhez, melyeknek fenyegető fellegét a lógó katonai kérdések alkotják. És hogyha e fellegeket el nem oszlatják, mind több veszedelmes anyag kerül közüjük, mindinkább megtelnek villamossággal és aztán ki fog törni a vihar, mely — ugymond — mindent elseper.

A vihar, igenis, amely keletkezik, hogyha az új alakulásban is benne lesznek a nemzeti követelések s ezek teljesítése elől a monarchia katonai hatalmának intézői elzárkóznak. És ez a

vihar mindent elsöpör akkor, megfontolt terveket, a szövetség nehezen megerősített szálait, a bizalmat, a békét, a lojalitást. Ugyebár, csak ezen értelme lehet a megíósolt viharok most, amikor a pauperizmus égbeekiáltó, amikor Magyarországon oly sok ezerezen eladják a nemzethez való tartozás jussát, csak hogy egy darab kenyert csikarhassanak ki a vagyonosabbaktól. Aki hiszi, hogy az átalakulás még a nemzeti érzéseket fogja megtartani mindenható parancsolónak, az valóban így gondolkozhatik s a vihar keletkezésének okait eképpen kontemplálhatja . . . És ő a végén mégis megszavazza a katonai költségeket, mert bizik valakinek a segítségében. Bizik, még pedig egyenesen a hadügyminiszter segítségében, hogy ez a hadügyminiszter, belátva az argumentumok helyességét, segíteni fog, hogy a katonai kérdések a nemzet óhájának megfelelően oldassanak meg.

Hát hiszen, ha csupán ábrándokról volna szó, ábrándnak ez a gondolat érdekes lenne és szép is volna. Ha arról lenne szó, hogy a hadügyminiszter egész lényét meg lehetne változtatni magyar képviselők szónoklataival, hogy a hadügyminiszter a magyar nemzeti álláspont harcosává szegődjék az osztrák hatalom és katonai felfogásokkal szemben, hát az szenzációs, kolosszális és piramidális történeti jelentőségű tény lenne.

Ki hiszi ezt? Ki hiszi, hogy nem ellenkezőleg állunk e dologgal. Ha más segítségünk nincs, mint a közös hadügyminiszterben való bizalom, akkor alászolgája.

Mert a nagy átalakulástól a hadvezetőség okvetlen egyebet vár, mint amit a magyar ábránd remél. A szociális kérdések előnyomulását várja s ezekkel a nemzeti követelések elnyomását.

* * *

II. Mérsékeltek és tulzók.

És mégis, egy másik függetlenségi szónok is, még pedig Nagy Emil, hasonlóképpen festi a delegációban a perspektívát. Azt mondja, hogy a koalíció a katonai kérdésekben mérséklést tanusit, mert számol a hadsereg harcképességével. Azonban azt mondja, hogy Magyarországon vannak tulzók, akik felülkerekedhetnek, hogyha a koalíció a delegációban nem szerez a nemzeti követelések terén vívmányokat és hogyha üres kézzel tér haza. És azt mondja, hogy csalódnak, akik azt hiszik, hogy az általános szavazati jog behozatalával a nemzeti követelések meg fognak szünni. Tehát Nagy Emil is másképpen gondolkodik, mint a hadügyminiszter és Nagy Emil is olyannak látja a jövőt, mint Lovászy Márton.

Amiképpen azonban tudjuk, a magyar delegáció tagjai csakugyan nem hoznak haza jelentős vívmányokat, sőt talán semminő vívmányt nem hoznak.

És az iránytmutató bécsi tényezőknek egészen más gondjuk és egészen más tervük van. Náluk a katonai politika fedi a külügyi politikát. Ők az egységet hangoztatják s ezt a nagy politikában fel akarják használni.

Nem a nemzeti követelések miatt fáj az ő fejük, bizony nem.

Hanem Schönaich inkább sugott valamit Aehrenthalnak. És ha külpolitikai bonyodalom lesz, akkor ők inkább együttműködnek és Schönaich bizonyosan előbb csináltat egy kis mozgósítást, mintsem a magyar követelések teljesítésére nyújtana segítséget.

S akkor aztán meg lesz a létszámemelés, parlamentári nyilatkozattal, törvény nélkül, de egyuttal magyar vezényszó nélkül is. Akkor aztán a mérsékeltek és tulzók vitatkozhatnak, amíg nekik tetszik.

A horvát bán Budapesten.

— Bécsbe utazott a királyhoz. —

Budapest, február 12.

Báró Rauch Pál, horvát bán ma reggel — mint már jeleztük — Zágrábból Budapestre érkezett és délután tovább utazott Bécsbe, ahol Wekerle Sándor miniszterelnökkel folytatott megbeszélés után kihallgatásra megy a királyhoz. Josipovich Géza horvát miniszter délelőtt féltíz órakor kereste fel a bán szállóbeli lakásán és itt körülbelül két óra hosszat tanácskozott vele. A bán megismertette a miniszterrel a horvátországi helyzetet, beszélt a választás eshetőségeiről és egyéb horvát ügyekről. Fél-tizenkét órakor a bán a horvát miniszterrel a földművelésügyi minisztériumba hajtatott és Darányi Ignác miniszterrel több mint félóra hosszat tanácskozott. Darányi Ignác földművelésügyi miniszterrel a bán a magyar-horvát állatforgalom adminisztratív ügyeiről tanácskozott.

A délutáni órákban a bán több hírlapíróval fogadott, akik előtt bécsi utazásának céljáról és a horvátországi helyzetről így nyilatkozott:

— Bécsbe utazásomnak célja, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök urnak jelentést tegyek a horvát eseményekről és megállapítsam vele a horvát képviselőválasztásnak és az országgyűlés összehívásának idejét. A törvény értelmében a horvát országgyűlést legkésőbb márczius tizenkettőig kell összehívni; a képviselőválasztást pedig legalább tíz nappal az összehívás előtt kell megtartani. A végleges megállapítás tehát a két dátum körül történik meg, s így a választás február végén, esetleg márczius elején lesz. A választás eshetőségei ma még beláthatatlanok, mivel tíz pártárnyalat állított jelöltet. Ami tehát a választási kilátásokat illeti, Horvátország speciális viszonyainál fogva sohasem lehet biztosan mondani. Ahol annyi a párt, mint a mandátum, s ahol minden kerületben 6—8 jelölt lép fel, ott mindig érhetik az embert meglepetések. Egyáltalán mindig bajos Horvátországban világos képét adni a politikai helyzetnek. A tendenciózus híresztelések sokszor egész más színben tüntetik fel az állapotokat, mint amik a valóságban vannak. Ez áll azokra a zavargásokra is, amelyek az alkotmánypárti jelöltek programbeszédei alatt történtek. Példa a Mixics-eset, amelyet a lapok roppantul tulozva közöltek. Ahol százakra és ezrekre menő tömeg verődik össze, mindig akadhat 40—50 rendező, aki skandalumot rogtönöz. Az unionisták iparkodni fognak minél több kerületet elnyerni, de arra, hogy már most, az első választáson többségbe jussan az unionista párt, maguk az unionisták se igen számítanak. A helyzet mindenesetre csak a választás után alakul ki. Ő felségénél is jelentkezem kihallgatásra és király, az eddigi megállapodás szerint, pénteken délelőtt fogad. Ekkor jelentést teszek a horvát ügyekről.

Zágrábból jelentik, hogy a bán tegnap délután, elutazása előtt, a főispánokkal tanácskozott, mely alkalommal a választási előkészületeket és esélyeket beszélték meg. A választási előkészületek meglehetősen harczi hangulatban folynak. A horvát koalíciós lapok élesen támadják a radikális szerbket, mert megpaktáltak a bánnal. Vukovárt pedig Mixics Nándor közoktatásügyi osztályfő programbeszédjének megtartását a koalíciós tömeg abczug és „pfui” kiáltásokkal és különféleknél a dobálásával megakadályozta. Tegnap este az autonóm-párti hivatalnokok Zágrábban választói értekezletet tartottak. Határozatilag kimondták, hogy erélyesen viszályosítanak minden befolyásolást, amelylyel akadályt akarnak gördíteni a tisztviselők szavazati jogának szabad gyakorlása elé. Szigorúan fognak ügyelni arra, hogy presszióval senkit a politikai meggyőződésének követésében meg ne gátoljanak. Egyben elhatározták, hogy a napokban a választási teendő megbeszélése végett nagygyűlést fognak összehívni Zágrábban. A „Hrvatska” című lap mai száma kövér betűkkel nyomtatott felszólítást közöl a horvát polgársághoz, hogy a választásokon kiki nyugodtan és békésen viselkedjék.

Egy Zágrábban megjelenő napilap azt a hírt jelenti, hogy báró Rauch Pál horvát bán Budapestről százezer koronát kapott választási célokra. Illetékes helyen kijelentik, hogy a híresztelés alaptalan koholmány

A mitroviczai vasut.

Budapest, február 12.

A mitroviczai vasut kiépítése nyomán támadt hullámok még ma sem simulnak el. Az érdekelt hatalmak sajtója még egyre fujja a harczi riadót Ausztria-Magyarország ellen, mely e vasut kiépítésével nem tesz egyebet, mint megvalósít egy koncessziót, melyet a berlini szerződés biztosított számára.

Igaz, hogy ennek a vasutnak kiépítése óriási előnyököt biztosít különösen Ausztriának, mivel közvetlen összeköttetést létesít Szalonikivel, Szerbia elkerülésével. Ez a körülmény körülbelül megfejté azt a talányt is, hogy ki alarminoztta Ausztria-Magyarország ellen a külföldi sajtót.

Ma már ugyanis biztosra vehető, hogy sem a francia, sem az orosz kormány nem sugalmazta a támadó cikkeket, mert az orosz kormány már jó előre értesült Ausztria-Magyarország terveiről. Mert eltekintve attól, hogy a külügyi hivatal előzőleg jegyzékben értesítette az orosz kormányt, több mint bizonyos, hogy Aehrenthal Izvolszkit bécsi látogatása alkalmával alaposan informálta a szandzsáki vasut kiépítése ügyében. Az is valószínű, hogy Aehrenthal Tittonival, Olaszország külügyminiszterével is megegyezett ebben a kérdésben, annál is inkább, mert köztudomásulag Olaszország érzékenysége a legnagyobb a balkán kérdésben.

A „Temp” tegnapi cikkében különösen azon kesereg, hogy a mitroviczai vasut elválasztja majd Szerbiát Montenegrótól. Efelett keseregni legfeljebb Szerbiának lehet oka. És mivel több mint bizonyos, hogy a francia sajtó ki-rohanásának szála Belgrádig nyulnak, valószínű, hogy a szerb államférfiaknak nagy részük van a monarchia elleni támadásokban.

Bármiként álljon is az ügy, annyi azonban bizonyos, hogy a szandzsáki vasut kiépítése nem ér fel egy európai bonyodalommal. Különösen nekünk magyaroknak nincs okunk e vasutvonalért lelkesedni, mert az csak Ausztria érdekeit szolgálja. Az osztrák kormánynak ugyanis mindig az volt a főtörekvése, hogy a Balkánon iparüzemeknek piacot teremtsen. A szandzsáki vasutnak Mitroviczáig való kiépítése is ezt a célt szolgálja és ennél fogva több mint bizonyos, hogy külügyi hivatalunk a legvégsőig fogja magát exponálni annak érdekében. Ez különben természetes, mert hiszen nem Magyarország érdekeiről van szó. Delegátusainknak jó lesz ezt az ügyet alapos vizsgálat tárgyává tenni, mert egy csepp kedvünk sincsen Ausztria speciális érdekeiért konfliktusba bocsátkozni.

A francia és orosz sajtó ma folytatta támadásait. A „Figaro” mai számában szintén meg-támadja Ausztria-Magyarországot a macedóniai vasut terve miatt. Ausztria-Magyarország, írja a párisi lap, ezzel a vasutal hegemoniáját akarja a Balkán-félszigeten biztosítani és ez az orosz befolyásra rettenetes csapás volna. Egy vasutal, amelyik Bécsből az aegai tenger partjáiig vezet, a monarchia egész Közép-Európában fontos kereskedelmi befolyásra tenne szert. Minthogy a mi napiainkban a kereskedelmi behatolás mindig a politikai behatolást készíti elő, el lehet mondani, hogy ebben az esetben az ismeretes kérdéseknek a germánok javára a szlávok ellen való megoldását vették célba. Ausztria és Magyarországnak mindig volt egy álma és ez az álom most megvalósulásához közeledik. Oroszország ismerte Ausztria-Magyarország hátsó gondolatát, de a bécsi és pétervári kabinetek 1897-ben megegyezésre léptek a balkáni országokat illetőleg és ezt 1903-ban a műzstegi programmal megerősítették. A program célja a macedóniai kérdés békés megoldása, de úgy látszik, hogy Ausztria-Magyarország mandátumával Konstantinápolyban üzleteket csinál. A műzstegi program alkalmas arra, hogy Oroszországot a Balkánon háttérbe

szorítsa. Báró Aehrenthal, aki Oroszországra ezt a csapást intézi, csaknem egész karrierjét Péterváron csinálta meg. Az orosz diplomácia egy idő óta gyenge, ez az oka a kudarcnak.

A pétervári „Brsevlja Viedomosztii” azt állítja, hogy Pétervár és London közt tárgyalások folynak avégből, hogy a macedóniai reformok megsürgetése céljából közös befolyást gyakoroljanak Törökországra. Ez a befolyás, mint Pétervárott remélik, Ausztria-Magyarországnak a macedóniai vasut építésére vonatkozó tervét is tetemesen ellensúlyozná.

A „Matin” pétervári levelezője azt jelenti lapjának, hogy báró Aehrenthal beszéde következtében nem Uruszov herceget hívják vissza, mert ő nem akadályozhatta meg a Balkán-vasut tervét, hanem Sinovjev konstantinápolyi nagykövet lesz az áldozat, amiért nem volt elég erős ahhoz, hogy az osztrák-magyar intrikával szembeálljon. Soszták tábornok macedóniai orosz biztost Pétervárra hívták és már meg is érkezett.

A „Neue Freie Presse” levelezője jó forrásból arról értesül, hogy a francia támadások a szandzsáki vasut ellen pétervári orosz befolyásra vezethetők vissza. A „Rece” interviwot közöl a Balkán-kérdésben közvetve érdekelt egyik nagyhatalom képviselőjével, aki elmondta, hogy a nagyhatalmak között a macedóniai igazságügyi reformok körül nézeteltérések vannak. Nyilván Németország befolyása alatt a porta erős ellenállást fejt ki; ami pedig Ausztria-Magyarországot illeti, az összes reformokat szívesen elcseréli egy jó vasuti koncesszióval. Komoly konfliktusról azonban nem lehet szó, mert azt a nagyhatalmak egyike sem akarja.

Berlinben illetékes részről a „Neue Freie Presse” tudósítja azt az infirmációt, hogy báró Aehrenthal expozéjáról előzetesen bizalmas közlést tett Pétervárott és Berlinben. A német kormány rokonszenvesen nézi a vasuti tervet, de annak kezdeményezésében épp oly kevésbé volt része, mint ahogy nem gyakorolt nyomást a szultánra az engedély megadása céljából. Báró Aehrenthal közvetlenül és egymaga tárgyalta Törökországgal, s ez nyilvánvaló, hogy célját el fogja érni.

Zágrábból azt az érdekes hírt kaptuk, hogy a szandzsáki vasut terve a szerb-horvát koalícióban szakadást idézett elő. Az „Obzor” és a „Hrvatsko” a két legnagyobb frakció lapjai, a fiemei rezoluzionistáknak a vasutépítés mellett csinálnak hangulatot, ellenben a „Srbobran” zavarában hallgat. A boszniai szerbekhez huzó párt nem mer szint vallani, de a „Hrvatsko Pravo”, a tiszta jogpárt lapja ujjong az osztrák-magyar balkáni forgalmi politikának diadalán.

KÜLFÖLD.

Német költségvetési bizottság. A mai ülésen dr. Wiener szabadelvű néppárti képviselőnek a Keleti- és Északi-tenger ügyében létrejött egyezményre vonatkozó interpellációjára Schön államtitkár kijelentette, hogy csak a statusquo fentartásáról volt szó. A hágai békekonferenciára vonatkozó kérdésekre dr. Krieg követéségi tanácsos kifejté, hogy az egyezmény legközelebb aláíratik. Dr. Wiener felszólalására az államtitkár kijelenti, hogy a kormány örömmel néz az ez évben Berlinben összeülő békekonferencia elé és azon mindenesetre résztvesz. A kiao-csaoi költségvetés letárgyalása után Tierpitz államtitkár utal Kiao-Csao fontosságára. Schön államtitkár kijelenti, hogy Kiao-Csao feladása politikai szempontból nagy hiba volna, mely végzetes következményekkel járna.

Porosz képviselőház. A ház a közoktatásügyi költségelirányzatot tárgyalta. Dietrich (centrum-párti) nagybörmű támogatást kíván a katolikus karitatív társaságokkal szemben, különösen keleten és a papi tanfelügyelet fentartása mellett foglal állást. Jazdzewski képviselő panaszt emel a lengyel katolikusokkal szemben tanúsított és a paritással meg nem egyező eljárásnak és követeli, hogy a hitoktatás a tanuló anyanyelvén történjen. Dr. Holler miniszter válaszolja, hogy a statisztikai kimutatások szerint a karitatív rendek a kormány részéről a legmesszebbmenő támogatásban részesülnek. Természetesen oly területeken, ahol nemzetiségi küzdelmek vannak, ezt nem lehet figyel-

men kívül hagyni. A keleten nem szabad új surló-dási felületeket teremteni. Lengyel növendékek hitoktatása csak akkor történik német nyelven, ha azok a nyelvet kellő mértékben értik. További vita után, amely főleg a tanfelügyelet körül forgott, a vita folytatását holnapra tüzték ki.

A portugál válság. Mánuel király és anyja több hónapi tartózkodásra Cintrában fognak megtelepedni. A regenerátorok elhatározták, hogy a parlamenti választásnál a kormányt támogatni fogják. A korteszt február 20-ára hívják össze, avégből, hogy a király az alkotmányra letegye az esküt. A király azt a határozott kívánságát fejezte ki, hogy a korteszbe ne a kormány által ajánlott jelölteket, hanem a nép bizalmi embereit választják meg.

Az „Echo de Paris” azt állítja, hogy Franco nem önként szökött meg Lisszabonból, hanem az új kormány vette rá, hogy az országot elhagyja. Francot tulajdonképpen száműzetésbe küldték. Udvariasan ugyan, de épp olyan nyomatékkal hívták fel arra, hogy az országot elhagyja.

Lisszabonból jelenti a Magdeburger Zeitung tudósítója, hogy a kabinet kebelében egyenetlenségek támadtak, mert több miniszter ellenzi az amnesztiát s követelik, hogy a republikánus agitátorok ellen kérihetetlenül lépjen föl a kormány.

Ha a viszonyok megengedik, Manuel király még az idén látogatást fog tenni a madridi és a londoni udvaroknál s ugyanakkor Fallieres elnököt is meg fogja látogatni.

Éjjel jelentik, hogy Frankó, aki Ferreira név alatt Genuában egy szállodában lakik, ma délelőtt senkit sem fogadott. Délután több rendőriügnyöktől kísérvé elhagyta a szállodát, hogy a kikötőt megtekintse.

Marokkói zavar. Az angol, francia, spanyol és német postát Tetuan és Tanger között feltartóztatták és az egész arab levelezést elrabolták.

D'Amade tábornok jelentése szerint a felderítő csapatok Kasbah Uledsain környékén gazdagon termő földre bukkantak, amelyet azonban a lakosság nagy része elhagyott. A menekülő törzsek ellentállása megtörtént látszik. A csapatok a Saujah-törzs területét meghódították.

Mazagani jelentés szerint Abdül Aziz szultán csapatai Azemmom erődöt és több szomszédos erődöt, melyet Muley Hafid csapatai tartottak megszállva, elfoglaltak, de nem tudni, hogy küzdelem folyt-e a két szultán csapatai között.

Az El Mundo szerint Maura miniszterelnök a tegnapi minisztertanácsban közölte a francia kormány átiratát, amely azt a kívánságot fejezi ki, hogy Spanyolország élénkebb részt vegyen a marokkói akcióban és oly csapatokat küldjön Marokkóba, amelyek élénkebb akciót fejtenének ki, mint a kazablankai spanyol csapatok eddig tették és most is teszik. A miniszterek tanácskoztak a felhívásról és elhatározták, hogy Spanyolország mindig csak arra fog szorítkozni, hogy a rendőrséget szervezze, amely feladattal Franciaországgal együtt az algezirászi akta értelmében megbízták.

A Heraldo szerint Spanyolország a francia jegyzékre adott válaszában hangoztatta, hogy hadierő kiküldésénél arra kell tekintettel lennie, mily nagy hadierőt tart marokkói képviselője Spanyolország missziójának keresztülvitelére szükségesnek. Spanyolország hangoztatta azt a szándékát, hogy megmarad a megkezdett úton és szigorúan teljesíti az Algezirásziában rábízott mandátumot. Tekintettel a minisztertanács döntésének nagy fontosságára, Maura miniszterelnök a döntést a nagyobb politikai pártok vezéreivel is közölte.

A madridi Imparcial élesen bírálja Franciaország marokkói akcióját, melyet indokolatlannak tart. Franciaország taktikája még inkább élesíti a marokkóiak gyűlöletét. Franciaország bebizonyította, hogy az algezirászi egyezmény nem oldotta meg a marokkói problémát, amennyiben egy pontját sem lehetett megvalósítani. Franciaország és Spanyolország jogai nem egyeznek. Spanyolország afrikai birtokainak közelében lakó marokkóiakkal békében akar élni, de politikai befolyást nem akar gyakorolni. A Liberal üdvözlöi Maura miniszterelnököt, aki ellentállt Franciaország felszólításának. Elérkezett a pillanat, hogy az algezirászi egyezmény aláírói megtudják, ki tartotta be kötelezett-

ségeit pontosabban, Franciaország, vagy Spanyolország.

Francia-amerikai szerződés. Félhivatalos jelentésben kijelentik, hogy a tegnapelőtt Washingtonban aláírt francia-amerikai döntőbírói szerződés távolról sem mondja ki azt, hogy az összes vitás kérdések a hágai békebírószág elé terjesztendők, hanem ezt csak azokra mondja ki, amelyek jogi természetűek és amelyek továbbá diplomáciai úton el nem intézhető szerződésértelmezésekre vonatkoznak és ezek is csak oly feltétel alatt, ha a két szerződő államnak sem érdekeit, sem függetlenségét, sem becsületét, sem harmadik személyek érdekeit nem érintik.

Norvégai integritása. A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” parlamenti kiadásában közlésezi az 1907. november 2-án Németország, Franciaország, Anglia, Norvégia és Oroszország között létrejött s a részes összes hatalmak által ratifikált norvég integritási szerződés szövegét. A szerződés értelmében Norvégia kötelezi magát, hogy norvég területet egyik hatalomnak sem fogja átengedni, sem megszállás, sem bármilyen más célra. Németország, Franciaország, Anglia és Oroszország kormányai Amerikának Norvégia integritását, kötelezik magukat, hogy ezt tiszteletben tartják és amennyiben Norvégia integritását valamely hatalom fenyegetné, megsértené, a norvég kormány erre vonatkozó értesítése után a legegyszerűbbnek tartandó eszközökkel segítik a norvég kormányt az ország integritásának épségbentartásában, illetve helyreállításában. A szerződés 10 évre szól és amennyiben lejártá előtt legkésőbb 2 évvel egyik vagy másik hatalom fel nem mondja, ez esetben 10 évenként automatikusan megújul. Ha a szerződést az annak megkötésében résztvevő valamely hatalom felmondja, e felmondás csakis az illető hatalomra bír érvénnyel.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A közigazgatási bíróság és a vármegyei tisztújítások. A múlt év utolsó két hónapjában megtartott vármegyei tisztújítások néhány ellen a közigazgatási bírósághoz felebbezést adtak be. A bíróság most hoz ítéleteket e felebbezések tárgyában. Így elutasította a nyitrai vármegyei tisztújítás ellen beadott felebbezést, megsemmisítette az udvarhelymegyei alispánválasztást azzal az indoklással, hogy a választáshoz szavazatszerződő bizottságot nem rendeltek ki. A csongrádvármegyei tisztújítás tárgyában a bíróság nem hozott ítéletet, mert a beadott felebbezést időközben visszavonták. A trencsénvármegyei alispánválasztás ellen beadott panaszt a közigazgatási bíróság elutasította.

Közjegyzőség Mezőcsát. Mezőcsát község küldöttsége tisztelgett Günther Antal igazságügyminiszternél Kubik Gyula és Bottlik István országos képviselők vezetésével. A küldöttség nevében Bottlik József főszolgabíró arra kérte a minisztert, hogy Mezőcsátot kir. közjegyzőséget állítson föl. Günther Antal igazságügyminiszter a küldöttséget szívesen fogadta és megígérte, hogy az ügyet jóakarattal fogja megvizsgálni és amennyiben az előfeltételek megvannak, fölláttja a közjegyzőséget. A küldöttség ezután Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél tiszteltet, akitől ügyük támogatását kérték, továbbá, hogy Gelej község számára engedélyezzen a miniszter postahivatalt Kossuth megígérte, hogy jóindulattal fogja tanulmányozni kérésüket.

Abaujtonavármegye ellenállása. Abaujtonavármegye közönségének megbízásából Ferdinándy Gyula vármegyei főjegyző megírta Abaujtonavármegye 1905—1906. évi alkotmányos ellenállásának történetét. A munka egy-egy tiszteletpéldányát dr. Puky Endre alispán felirat kíséretében megküldötte a kormány tagjainak, a főrendiház, képviselőház elnökeinek, valamint a törvényhatóságoknak. Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert, Darányi Ignác, Günther Antal, Jekelfalussy Lajos miniszterek, Wlasics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, Tóth János, Bolgár Ferenc, Meskó László, Inring Konrád államtitkárok, Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, levélben mondtak meleg köszönetet az alispánnak a mű megküldéséért.

Múzeum Kaposvárt. Kaposváron mozgalom indult meg egy somogyvármegyei múzeum létesítése végett. A mozgalom élén Kapotsffy Jenő főispán, Kacsokovits Lajos alispán és gróf Somsich Géza állanak.

Komárom város törvényhatósága ma tartotta Kálmán Rudolf főispán elnöklésével rendes havi közgyűlést. Elhatározták, hogy a városi múzeum létesítése ügyében az állam által engedélyezett 125.000 koronának egy összegben való kiutalása végett a közoktatásügyi miniszterhez feliratot intéznek, továbbá, hogy a szűknek és meg nem felelőknek bizonyult iskolákat kiépítik. Több folyó ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

Csanádmegye közigazgatási bizottsága Hervey István alispán elnöklésével ma délelőtt ülést tartott. A gyűlésen az alispán jelentést tett a munkásházak építésére indult akciónak előhaladásáról. Részletes jelentést tett ezután Makó város pénzügyi helyzetéről és rámutatott arra, hogy a pénzügyi válság oka abban rejlik, hogy az adók nem folytak be rendesen. A nagylaki, pitvarosi evangélikus, a sajtényi román és a battonyai evangélikus iskolák fentartóit erőlyesen figyelmeztette a bizottság a magyar nyelv intenzív tanítására és magyar feliratok alkalmazására.

A csanádmegyei közigazgatási bizottság mai ülésén Hervey alispán jelentést tett a megyei tisztújítások megejtéséről, melyek a legnagyobb rendben mentek végbe. A régi tisztviselőket megválasztották újból. A törvényhatóság megkezdte munkálatait.

Marosvásárhely köztörvényhatóságának fegyelmi választmánya ma ülést tartott, amelyen tárgyalta Nyárády Károly és Gál László volt főszolgabírók fegyelmi ügyét. A fegyelmi választmány mind a kettőt hivatalvesztésre ítélte.

Diplomata az influenzáig.

A mitroviczai vasut! Oh, ez nagyon fontos dolog és az osztrák diplomácia oly diadallal emeli a magasba, mint a sziúndián valamelyik sápadt ember fejbőrét. A mi diplomáciánk legyőzte — ez sem a helyes kifejezés! — a sárga földig legyomrozta az orosz diplomáciát.

Az eset úgy történt, hogy a mi diplomatáink minden áron rá akarták venni a török szultánt, hogy engedje meg a mitroviczai vasut kiépítését. (Ha ezt a vasutat megépítik, a magyar bakák néhány óra alatt Szalonikiben teremhetnek s ezenfölül a német kéz is könnyebben operálhat ezen a vonalon Kis-Azsia felé.) A szultán nagyon kérette magát eleinte. Csak akkor kezdett engedékenyebb lenni, amikor látta, hogy a hatalmak nagyon is összetartanak. Közéjük dobta hát a mitroviczai vasutat.

Az okos muzulmán számítása pompásan bevált. Egyelőre csak az újságokon keresztül vakkantának egymásra a nagyhatalmak, de már most is elég tisztán lehet látni a sorakozási vonalat. Ausztria-Magyarország és Németország az egyik oldalon; Anglia, Oroszország és Franciaország a másikon.

Még nem bizonyos, hogy a mitroviczai vasuton magyar bakák élesen fognak nyilatkozni a gözkocsi kerekéről. De az bizonyos, hogy Urussow herceg, a bécsi orosz nagykövet erős influenzát kapott. Mikor ugyanis nyilvánvaló volt, hogy a szultán megengedi a mitroviczai vasut építését, az orosz diplomácia így írta meg vereségének bulletinjét: „Urussow herceg egyelőre három heti szabadságra megy.” Így szokták megkoncziplálni diplomáciai pályák sirfömlátát.

Egy újságíró nyomban elment az orosz nagykövetségre. Igaz-e a hír? Magától a hercegtől szerette volna megtudni. De a herceghez nem lehetett bemenni.

— Beteg ő excellenziája! — mondotta a követség első titkára.

— De hiszen délelőtt még az utcán láttam és igen vidámnak látszott egy karsu hölgy oldalán!

— Az lehetséges, — magyarázta a titkár, — de tudja, hogy milyen az az influenza. Egy-kettő és az ember ágyban van. Ő excellenziája ugyanis az ágyban fekszik, mert erős influenzája van. Éppen most van nála az orvos.

— Tehát a válságról szóló hírek nem igazak?

— Pardon; de nem egyebek újságírói tulajdonságoknál.

— S az sem igaz, hogy ő exczellenciája egyelőre három heti szabadságra fog menni?

— Nagyon valószínű, hogy fog menni. Mert hiszen ön is tapasztalhatta, hogy ez a csunya bécsi kód nem alkalmas arra, hogy az ember kigyógyuljon az influenzából. Alkalmassint délre utazik. De nagyon természetes, ez az utazás semmiféle vonatkozásban sincs azokkal a hírekkel, melyeket ön volt szives velem először közölni.

Ezek után senkisésem fogja kétségbe vonni, hogy Urussow herceg a jóvávású diplomaták közül való. Aki ebben a gyönyörű időben ágyba tud feküdni; eltüri, hogy orvos megkopogtassa, megtapogassa s még medicinát is képes lenyelni csak azért, hogy egy kétsoros félhivatalos írást plauzibilissé tegyen — diplomata a talpán.

Mozgó képek.

Taxaméter.

(A főváros közlekedésügyi bizottsága elhatározta, hogy a bépkocsikon taxamétert alkalmaz.)

A KOCSIS: Mehetünk, nagyságos ur?

AZ IDEGEN (a nyugati pályaudvaron): Hajtson a London-szállóba.

(A London-szálló a pályaudvarral szemben nyugodtan áll és várja, mi lesz a pasassal.)

A KOCSIS: Tessék bezállni nagyságos ur. (A pasassal tehát az lesz, hogy költségbe veri magát.)

AZ IDEGEN: Messze van a szálló?

A KOCSIS: Messze, nagyságos ur, de az uton odafelé meg tetszik látni a főváros összes nevezetességeit. (Galamb, a ló hátrafordul, röhög és lassu taxamétertempóban elindul.)

AZ IDEGEN (a Margit-köruton): Ez itt mi?

A KOCSIS (ügyet sem vet a Vigszinházra): Ez itt egy baleset, mert a Galambról kezd leesni a patkó. (Leszáll, lenéz a ló hasa alá, felnéz és megvárja, amíg a pasas is lenézett a ló hasa alá.)

AZ IDEGEN: Én nem látom, hogy kezd leesni a patkó.

A KOCSIS: De igen... Talán a rendőr tud segíteni. (Odaint egy hordárt, akivel arról beszél, hogy ma még nem keresett semmit.)

AZ IDEGEN: Mit mond a policeman?

A KOCSIS: Azt, hogy lépésben áthajthatok a hidon. (Indulnak.)

AZ IDEGEN: Ez miféle hid?

A KOCSIS: Ez egy beteg hid, egy panama-hid. Ebből kiloptak minden vasat és most olyan gyenge, hogy tíz kocsinál több nem mehet át egyszerre. Most itt várni kell, (a vámostól átvész egy czédulát.)

AZ IDEGEN: Az mi?

A KOCSIS: Egy sorrendi szám... Tíz perc múlva ránk kerül a sor.

(Tizenöt percig vesztegelnek a hidfőnél.)

AZ IDEGEN: Messze van még a szálló?

A KOCSIS: Nincs messze. (Lehajt a Ferencz József-hidig, szemtelenül újra átjön a vizen, lekanyarodik az Üllői-utra, befordul a körutra, a Népszínháznál rátér a Rákóczi-utra, Károly-körutra, Váci-körutra, végül megáll a London-szálló előtt.)

AZ IDEGEN: Most már itt vagyunk?

A KOCSIS: Nem, ez a kormányzóság, itt be kell jelenteni az idegent.

AZ IDEGEN: Fel kell menni?

A KOCSIS: Majd én elvégzem. (Bemegy az ivóba, megiszik egy spricczert és egy fél óra múlva újra kijön, lehajt a Teréz-köruton és visszajön a Gyár-utcán a London-szálló kapuja elé.)

AZ IDEGEN (kiszáll): Mit fizetek?

A KOCSIS: Három és fél óra két koronájával, az hét korona, azaz tizennégy forint.

AZ IDEGEN: Megbolondult?

A KOCSIS (hidegen): Nem én. Nálunk uram taxaméterrel megy a dolog. Nálunk nem lehet csalni, mert a rendőrség nagyon szigorú. Egy garassal sem kérhetek többet, mint amennyi jár.

AZ IDEGEN (sóhajtván): Tehát mit kap?

A KOCSIS: Tizenöt forintot.

AZ IDEGEN: Az előbb tizenötöt mondott.

A KOCSIS: Hát persze... Minnek is tetszik alkudni... Most azóta is mult az idő.

AZ IDEGEN: Itt a pénz, (átnyújt ötven koronát).

A KOCSIS (visszaad tíz koronát): Tizenöt és tíz az huszonöt, kétszer huszonöt az ötven.

(Az idegen konstalálja, hogy ez a számadás még Franciaországban is helyes és megnyugodva betér a szállóba.)

Ray.

Zsuzsa, az ujságíró.

Budapest, február 12.

Zsuzsa, aki egész életében a tényeket mosogatta, ma mint ujságíró állott a budapesti esküdttörvénység előtt. Kiírta az ujságba, hogy gazdái embertelenül bántak vele és ezért gazdái törvény elé állították. Az elnök nézte, nézte a vádlottat és azután arra az eredményre jutott, hogy az ő negyven éves bírói praksisában most fordult elő először, hogy cseléd ujságíróskodjék, cikket írjon.

Mi, ujságírók, nem tagadjuk meg Zsuzsával a közösséget. Nem azért, mintha Zsuzsát ujságírónak tekintenők, hanem azért, mert Zsuzsában is épp az a karakter, mely minden tisztességes ujságíróban kell hogy meglegyen. Zsuzsa érezte, hogy igaza van! s ezért a valódi vagy képzelt igazságért harcra szállt parancsoló uraival, önként magára vette azt a keresztet, mely minden küzdőnek kijár; s ami talán még ennél is több: ez a leány, ki talán faluja határán túl nem volt, odaáll az egész világ elé (mert hiszen az ujság világot jelent) és elpanaszolja baját. Minden valamire való ujságíró gondolkodása erre a mintára van formálva. Ha érzi, hogy igaza van, beleveti magát a küzdelembe, ahonnan, ugy lehet, darabokra tépve fog kikerülni.

Hogy Zsuzsa miért nem fordult a tekintetes járásbíróshoz, vagy a nagyságos főszolgabíróhoz? Persze, persze, az nem tetszik sok bikficznek. Ezek nem tudnak belenyugodni abba, hogy mindenféle bíró, hivatal, akta fölött egy hatalmas szem mered, mely előtt semmi titok nem marad. Ez a szem: az ujság. Nézd mindent és ha meglát valamit, arról a valamiről lefejt az árnyékot. A tekintetes járásbíró és a nagyságos főszolgabíró ur nem mindig szoktak tulságos előzékenyek lenni a Zsuzsák iránt. Mire megítélik nekik hátralévő bérüket, néha éhen halhatnak: arról nem is szólva, hogy a Zsuzsák nem érnek rá pörösködni, mert a szükség üzi-hajtja őket az egyik helyről a másikra.

De az már Zsuzsa fülébe is eljutott, hogy az ujság valami igen nagy dolog: ha ez megszólal, a tekintetes járásbíró és a nagyságos főszolgabíró ur igen-igen összehuzza magát. Ezért lett Zsuzsa „ujságíró”.

Mi nem tagadjuk meg Zsuzsát. Sőt inkább vállalunk vele közösséget, mint az érdemben megöszült magasrangú tisztviselőkkel, kik kézírataikkal végigházzalják a redakciókat. Hisz ezek is „ujságírók”. Cikkeket írnak ujságba, mely cikkekben ugyan százdársz annyi invenczió, hév, meggyőződés nincsen, mint a Zsuzsa cikkekben; de azért „ujságírók”. Hiszen egy köthetetlen munkából összecszitáltak másfél hasábot, hát hogyan lennének ujságírók!? Szent isten, mennyi „ujságíró”! Ezek között mégis Zsuzsa előtt kell legmélyebben kalapot emelni, mert ő nem azért irt ám, hogy a neve ujságban legyen, vagy hogy előléptetésén valamit lendítsen; ő csak azért irt, mert úgy érezte, hogy őt rettenetes bántalom érte és ez a bántalom igazságtalanság.

Zsuzsa, sziveskedjék tudomásul venni, hogy maga a nem kompromittált bennünket.

EGYHÁZAK.

— (Az Országos Református Lelkész-Egyesület.) az ötvenhat református egyházmegye közül negyvennyolcz egyházmegyében már megnyerte az egyházmegyei szervezést. Szervezés nélkül van még a dunamelléki egyházkerületben két egyházmegye, az erdélyi egyházkerületben hat egyházmegye, tehát összesen nyolcz. A vezetőség ez uton is kéri az egy-

házmegyei vezetőférfiakat, hogy mielőbb nyilatkozzanak az egyházmegyei szervezés és vezetés feladatának elvállalására vonatkozólag, hogy a szervezés ügye késedelmet ne szenvedjen. A szervezéssel előreláthatólag hamarosan elkészül s még a tavasszal hozzáfoghat munkájához.

Olvasóinkhoz!

Immár a negyvenharmadik évfolyamába lépett az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú ut, melyet a függetlenség és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés múltja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a múltban, úgy a jövőben is pillanatilag sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatilag sem plihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazal, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetési folytán a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül változatos és irodalmi nivón szerkesztett havli folyóiratot küldi meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

TÁVIRATOK.

Az angol flotta-liga.

London, február 12. A flotta-liga tekintettel arra, hogy 100 parlamenti tag a tengerészeti költségvetés leszállítását kívánja, a haza barátait felszólítja, foglaljanak állást ezen hazafiatlan és veszélyes törekvéssel szemben.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Bécs, február 12. (Saját tudósítónktól.) A tegnapi és mai tárgyalásokon sikerült elosztatni a szerb kereskedelmi szerződés megkötésének utját álló differenciákat. Szerb részről hozzájárultak az állategészségügyi intézkedésekhez, amelyeket a monarchia követelt s most már csak napok kérdése a szerződés végleges megszövegezése.

Az osztrák egyenes-adó.

Bécs, február 12. A képviselőház költségvetési bizottsága elfogadta az egyenesadó-tételt. Legközelebbi ülés holnap.

A дума feloszlátása.

Pétervár, február 12. (Saját tudósítónktól.) Itt komolyan beszélnek, hogy a kormány legközelebb fel fogja oszlatni a dumát, mert nem hajlandó megszáznai a flottaépítés költségeit. Hiresztelik, hogy Sto-

Iypin el van tőkélve a lemondásra és Durnowo lesz az utóda.

A finn országgyűlés.

Heisingfors, február 12. Az országgyűlés rendes ülészakát ma nyitották meg. A főkörmányzó Miklós csár nevében üdvözölte a megjelenteket. Az elnök finn nyelven válaszolt és hangsúlyozta, hogy a finn nép türelmetlenül várja a reformigérek megvalósítását és reméli, hogy azok az ország békés fejlődését elő fogják mozdítani. A legutóbbi ülészak befejezése óta oly események történtek, amelyek a nép körében élénk aggodalomra adtak okot. Egyik legnagyobb finnországi állást oly személyiséggel töltötték be, aki aktív részt vett oly rezsim bevezetésén, amelyet a csár az 1905. november 4-iki manifesztumával nagy-lelkien megszüntetett. A birodalom bizonyos politikai körében hamis vádakot emelnek Finnország ellen, melyek alkalmasak arra, hogy Finnország politikai és gazdasági helyzetének ártsanak. A finn nép tudatában van annak, hogy az elődöktől örökölt törvényes rend az ország egyenletes belső fejlődéséhez okvetlenül szükséges és reméli, hogy e törvények védelme alatt fejlődhetik továbbra is. Szóló az országgyűlés nevében mély hódolatát tolmácsolja a csárnak. (Helyeslés.) Az országgyűlés elnökségében nem történt változás.

Közgazdasági táviratok.

New-York, febr. 12. *Terményárak.* Gyapaj. New-Yorkban —, márcz.-ra —, máj.-ra —. New-Orleansban —, *Petroleum* stand withe New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—. *Zsir.* Vestern Steam 7.80, Rohe testvérek 8.—. *On* —, *Réz* —. Csikagó, febr. 12. *Gabonaiózsae.* Zárlat. Buza irányzata bágyadt, márcziusra —, K., májusra 95.25—96.50 K. Tengeri engedő, máj.-ra 61.25—61.50 Csikagó, febr. 12. *Terményárak.* Zsir február 7.20, tegnap 7.25, májusra 7.42, tegnap 7.47. Szalonna short clear, 6.37 tegnap 6.37. Sertéshus májusra 11.90, tegnap 11.95.

UJDONSÁGOK.

Az élet joga.

* * *

Hétfőn reggel fél hét órákor, pontosan a nyugateurópai időszámítás szerint, szűk látókörű, kicsinyindulatu emberek kicsi városkájában, jó messzi innen, a törvényre, az emberi jogra és a földi igazságszolgáltatásra való hivatkozással elvették egy embernek az életét.

Nem láttam a halál nagy misztériumainak ezt a vásári nyilvánosságát, nem láttam azt az emberi gépet, amelyet a veszni rendelt árva lélek imbolygó lángját parancsszóra kioltotta, nem láttam megfizetett munkájának riasztó effektuálását, nem láttam, hogy egy nagy és kulturában, erőben hatalmas társadalom miként mozgatja meg minden hatalmi faktorát, annak a tehetetlen, élő-halottá vált szerencsétlen embernek elpusztítására, nem láttam a boldogtalan delinkvens megtorturázását a halál borzalmaival, nem láttam a hóhér látogatását a siralomházban, nem láttam a kínjában vonagló emberi himnek — az apának — találkozását még életében elárvult ártatlan gyermekeivel és nem láttam a szerencsétlen asszony-nak, az élő férj özvegyének hiszterikus vergődéseit.

Mindezt én végig nem gyötörhöttem, a stafázs, a scerenia nem hatott rám, tehát nem teszi irásomat elfogulttá.

Nem szeretem a rikoltva kínálkozó szenzációk utszéli problémáit témául. Elmegyek nyugodtan a koronás asszonyok botránya mellett és nem izzag morálbölcsekedésre a botrányok hőse, ha mindjárt a kocsi bakjáról, vagy a cselédszobák bizalmas homályából szálltak is fel, vagy le a koronás nyoszolyák csipkés mennyezetéig.

A kisváros szenzációja azonban kötelez. Nem azért, mert szenzáció, hanem azért, mert megszünt egy emberélet, amelyik nem akart megszűnni, amelyiknek joga volt önmagához.

Az élet joga! Ez a szent, ez a legszentebb jog, amelynek nem szabad, hogy sérelme legyen. Soha! Mert az élet ténye olyan nagyszerű, olyan fölérhethetetlen, amihez még csak hasonló sincsen semmi más. Azt a paradoxszont szeretném kockáztatni ennél a meghatározásnál, hogy az élet a legfőbb jó, a legbecsesebb valami, amit maga az élet egyáltalán adhat.

Akit az élethez való jogában sérelem ér, azt semmi okkal nem indokolható sérelem ért.

A halált nem lehet idegen észokokkal előgadhatóvá tenni. Én bennem magamban keihet szabad akarathból olyan elhatározás, hogy az életet eldobjam magamtól. De idegen akarat kényszerítől elpusztulni, az élet jogának égrekiáltó sérelme.

Az volt annak a két szerencsétlen embernek a halála is, akiket Husz Ábrahámék leütöttek, de az volt a Husz Ábrahám szegényhalála is a bitón, ahová őt a társadalom, maga az állam, hazug morális dogmák alapján kényszerítette. És ugyanabba a bünbe, a gyilkosság bünébe esett a társadalom akkor, amikor a Husz Ábrahám hidegtől vaczogó, elgyötört hitványka testét a hóhér kezének kiszolgáltatta, ugyanabba a bünbe, amelyet azon a boldogtalanon megtorolt.

Gyakorlati érzékű, józan emberek egész bizonyosan mosolyogva vonogatiák a vállukat, erről a kérdéstről szólván. Már szinte közkeletű frázissá lett, hogy naivság a halálbüntetés fölött akadémiáskusan vitakozni, a humanizmus nevében hangoztatott érvek álokoskodások, mert a társadalomnak joga van védeni a közbiztonságát az egyén ellen. Az a magasabb érdek.

Frázis ez a mondás, de igaz. Védekezni joga van a társadalomnak. De mikor az egyént kiirtja, akkor már nem védekezik, hanem gyilkol. Mert annak az egyénnek is joga van ahhoz a védelemhez, amelyet a hatalom a köz érdekében gyakorol. Joga van a pusztá élethez akkor is, ha szörnyetek, ha őlt; és a halála, amelyet idegen érdekek miatt vesznek el tőle, jog-sérelem.

Tegye rá az államhatalom a maga súlyos kezét arra az egyénre, amelyik veszélyeztetni a köz érdekeit. Izolálja el. Tegye ártalmatlanná...

De ne ölj meg! Ne hazudjon humanizmust, amikor barbár módra rombol! Nincs emberi törvény, nincs logika, amely a halálbüntetést jogszerűvé tudná tenni. És ezt érzi maga az irtó hatalom is, amikor kivételeket alkot a gyilkosság minősítésében.

Gyilkolni szabad — önvédelemből.

Gyilkolni, még pedig tömeget gyilkolni szabad — hatalmi érdekből. Ez a háboru.

Hát micsoda etikája, hogy ugy mondjam, micsoda jogbázisa van annak az elvnek, amelyen ilyen tömegkivételek repedése van betörmögtetve?

Betörmöve hazugsággal. Mert hazug az önvédelem jogossága, amelyet a hatalom a maga érdekgyilkosságainak mentegetésére talált ki, és hazug a háboru tömeggyilkosainak hőroszi glóriája.

Azonkívül pedig egyik sem menti azt, mert az állam, a minden erőhatalommal föruházott indulat nélküli köz védekezése nem lehet olyan brutális a vele erőre össze nem hasonlítható egyénnel szemben, mint az egyéné, a véle körülbelül egyenlő erejű egyénnel szemben. Itt van a hatalom, van a küzdelemnek kockázata; amott nincs, csak jéghideg energia és tehetetlenné nyígogzó hatalom meg tulerő.

A háboru jogosságáról nem is beszélek.

Hanem egy kérdést!

Mi történik akkor, ha a jusztiifikáló társadalom téved?

Mert tévedhet!

Tudok rá precedenseket is.

Nos hát, hogy rehabilitálunk akkor, ha Husz Ábrahám már megjárta azt a golgotát a siralomházból, vékony vászon zubbonyban, csontig ható északi szél sirása mellett a Bali Mihály sarángjáig?

Hátha igazat mondott az a halotti leplet öltő nyomorult? Ki ad akkor kenyérkeresőt annak a petrovai zsidó asszonynak? Ki ad apát annak a megöregedett két gyereknek? Ki teszi meg nem történtté, nem érzetté azt a fájdalmat, amikor annak a jaigató embernek a gyereke szemére hányta a maga szegényét?

Ki?

Jó! Elfogadom az érvet, hogy az állati létet élő szerencsétlen nem tud a Korpusz Jurisz hívóján díztingválni és azért hirdette magát konokul ártatlannak a vesztőhelyen is, azért tudott istenéhez térve úgy meghalni, mint akármilyen jó ortodox zsidó, mert a kezét nem érte vér mocskója. Ő nem ölt, csak kizondolt. Lehet!

De hátha nem?

Ebben az egy kérdésben van a halálbüntetés vétója.

... Hátha nem...?!

Ahol pediglen nincs bizonyosság, ott nem lehet ítélet. És az ítélet fölött is magasan, diadalmasan ragyog a jog.

Az élet joga.

Amelynek el kell, hogy jöjjön az ő országa.

(—vay.)

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, február 13. — Róm. kat. Ricci Kat. sz. — Prot.: Levente. — Görög-orosz: Jan. 31. Cir. és Jan. — Zsidó: Adar 11. Sovebim 6. — A nap két reggel 7 óra 12 perczkor, nyugszik délután 5 óra 16 perczkor. — A hold két délután 1 óra 36 perczkor, nyugszik reggel 5 óra 38 perczkor.

A miniszterelnök fogad délután 4 órákor. — Az igazságügy-miniszter fogad déli 1 órákor. — A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órákor. — A pénzügyi államtitkár fogad 12—2 óráig. — A közoktatási államtitkár fogad 12—2 óráig. — A magyar Épitőművészek Szövetségének egyetemes ülése délután 5 órákor. — Pestmegyei lál a Vigadóban. — Hubay-Popper hangverseny a Royalban. — Pénzügyi Tisztviselők Orsz. Egyesületének közgyűlése esti fél 7 órákor Zrínyi-utca 12. — A pénzügyi és gazdasági bizottság folytatóságos ülése fél 5 órákor a központi városkázán. — A Magyar Gazdaszövetség igazgató-választmányának ülése délután 5 órákor. — A Magyar Tanítók Orthonak jelölvasó estélye fél 6 órákor. — Maly Ferencz előadása a Techn. Iparmúzeumban esti fél 7 órákor. — Az osztálytisztviselők húszas reggel 9 órákor. — A MIÉNK kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépőj 1 korona. — Zempléni Tivadar gyűjt. kiállítása a Könyves Kálmán műintézetben (Nagymező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépőj nincs. — Az Ul. Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépőj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépőj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani int. muzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquinkumi muzeumi nyitva egész nap. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva 9—2-ig. — A Techn. Iparmúzeumi nyitva 9—1-ig. — Az Orsz. Ráth György-múzeum nyitva 10—1-ig. — Az Erzsébet királyné emlékmúzeum nyitva 9—1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtár nyitva 3—7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 9—12 és 3—8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—12-ig. — A Keresk Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—12 és 3—6-ig.

— A hercegprímás születésnapja. Vaszary Kolos bíboros hercegprímás ma ünnepelte hetvenhatodik születésnapját a budavári palotában, ahol reggel házi kápolnájában végezte rendes ájtatosságát és ezután dr. Kohl Medárd püspök társaságában fogadta a tisztelgő küldöttségeket és az őt üdvözölő előkelőségeket. A gratulálók sorában voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár és Darányi Ignác miniszterek. Rakovszky István az állami számvevőszék elnöke, Várossy Gyula kalocsai érsek, gróf Széchenyi Miklós győri püspök, gróf Zichy Nándor, ögróf Pallavicini Ede, báró Forster Gyula főrend, Ruffly Pál min. tanácsos, kormánybiztos, dr. Boda Dezső főkapitány, Várady L. Árpád püspök, Krizsán Mihály pápai kamarás, apát, Molnár János prelátus, Ernst Sándor orsz. képviselő, a budapesti Tudományegyetem hittudományi kara, a katolikus konviktus elüljárósága, a kerületi papság, a Szent István-, Szent Alajos- és Szent Imre-társulatok elnöksége, Takács Menyhért premonter kormányzó. Esztergomból üdvözlőket küldtek: Rajner püspök, érseki helynök, a káptalan, az udvari papság. Üdvözölő táviratot küldött Gyapay főispán, és a primás szülővárosának, Keszthelynek elüljárósága. A primási birtok igazgatósága Vaszary jószágkormányzó vezetésével tisztelgett. Megjelentek a szerzetesrendek képviselőitében a házfőnökök. A püspöki kar vidéken időző tagjai, a pannonhalmi főapátság és az egyházmegye papsága táviratban kívánt szerencsét az egyházfőjedelmek. Déli egy órákor diszebed volt.

— A német szövetséges fejedelmek Bécsben. Vilmos német császárnak állítólag az a terve, hogy Ferencz József király jubileuma alkalmából az összes német szövetségi fejedelmekkel együtt meglátogatja. Erre a hirre vonatkozólag müncheni megbízható helyről azt jelentik, hogy Vilmos császár a bécsi látogatásra nézve hivatalosan még nem tett kezdeményező lépést. Azt állítják, hogy a német szövetséges fejedelmeknek az a szándékuk, hogy Ferencz József királyllyal szemben ebben az évben egészen külön jelét adják figyelmességüknek.

— Liebreich tanár utóda. Hefter tanárt Liebreich berlini tanár utódjává nevezték ki az egyetemre.

— Angol tanár az egyetemen. A király a kultusz-miniszter előterjesztésére dr. Yolland Arthur Battischilt a budapesti egyetemen az angol nyelv és irodalom rendkívüli tanárává nevezte ki. Yolland néhány éve él már Magyarországon, tudóstója több előkelő angol újságnak s különösen a nemzeti közvélemény helyes informálására. Legújabb kiadott magyar-angol szótárával általános elismerést szerzett.

— **Kihallgatás a belügyminiszternél.** Grófi Andrassy Gyula belügyminiszter e hónap 14-én, pénteken délután három óraker általános kihallgatást tart. Jelentkezni az nap tizenkét óráig lehet.

— **Szana Tamás halála.** A neves írónak és műbírójának halála általános és mély részvétet keltett mindenfelől. Ma délelőtt tisztelőinek és barátainak nagy száma kereste fel Bástya-utca 11. szám alatti gyászházat, amelynek első emeletén a nagyértékű műkincsekkel díszített szobában halottaságán fekszik a megboldogult. Az Uránia-színház ma délutánra rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen megtették a temetésre vonatkozó intézkedéseket. A Petőfi-Társaság is kegyeletesen rója le azt a tiszteletet, amelylyel tiszteletbeli tagjának s egyik legtevékenyebb munkásának tartozik. A ravatalra koszorút helyez és egy tagja tolmácsolásával elbucszuk tőle. De nem csupán a megboldogulttal összeköttetésben álló intézmények, hanem azok is kegyelettel járulnak elé, akiket a baráti kötelék fűzött hozzá, vagy akiket a tisztelet és becsülés tartott mellette. A halottas szobában ott vannak a következő koszorúk:

A Petőfi-Társaság borostyán- és babérlevélből font koszorúja, amelyet Kéry Gyula titkár tett le és amelynek nagy vörös selyemszalagján ez a felírás olvasható: Szana Tamásnak a Petőfi-Társaság, az Uránia-színházról két koszorú: Szana Tamás igazgatónak az Uránia Magyar Tudományos Színház, a másiké: Az Uránia-színház személyzete szeretett igazgatójának. Szana Tamás holttestét holnap reggel szállítják át az Uránia színház előcsarnokába, ahol díszes ravatalra helyezik. Innen temetik délután fél-négy óraker a kerepesi-uti temetőben levő családi sírboltba. Az Uránia igazgatósága bucsuztatót tart ravatala fölött, a Petőfi-Társaság nevében Pekár Gyula mond bucsubeszédet. A temetés napján, holnap, gyásza jeléül, nem tart előadást az Uránia színház s ezt gyászkeretes színlapokon tudatja a közönséggel. A Petőfi-Társaság a következő gyászjelentést adta ki:

A Petőfi-Társaság mély fájdalommal jelenti, hogy Szana Tamás tiszteletbeli tag, a társaság egyik alapítója és harmincz éven át főtitkárja, hosszú szenvedés után, 1908. február 11-én este 7 óraker, munkás életének 63-ik évében elhunyt. Elköltözött tagtársunk irodalmi munkásságát és fáradhatatlan tevékenységét kegyelettel őrzi emlékében társaságunk minden tagja és az irodalom minden barátja. Béke hamvaira.

— **Az osztrák-magyar hajóraj útja.** A Ziegler ellentengernagy parancsnoksága alatt álló cs. és kir. hajóraj február végén hosszabb czirkáló utra indul, amelyben Malta, Cantagena, Gibraltár, Algier és Eizerta partjait fogja érinteni. Az Eskadre a következő hajókból áll: Erzherzog Karl, Erzherzog Friedrich, Erzherzog Ferdinand Max, amelyekhez az Uskole, Scharfschütze torpedónaszádok csatlakoznak. Az Eskadre többi hajói a dalmát és isztriai partokon végzik gyakorlataikat. Londonból jelentik: A maltai katonai és tengerészeti parancsnokságok az osztrák-magyar hadihajók fogadására nagy ünnepeket terveznek. A megérkezés ez idő szerint márczius 2-ára van kitűzve.

— **Déchy Mór tiszteletli doktor.** A király megengedte, hogy Déchy Mór, a kolozsvári tudományegyetemen a bölcsészeti tudományok tiszteletli doktorává avathassák.

Déchy Mór Budapesten született 1847-ben s itt élt 1886-ig. Ekkor megnősült, orosz nőt vett feleségül és Oroszországba költözött. Gyermekekorrától fogva szenvedelmes hegymászó volt s nagy feltűnést keltett 1873-ban azzal, hogy Zermattból megmászta a Dent Blanche-csúcsát. Nagyobb utazást tett 1879-ben a Himalaja-hegységben és 1884-ben s azóta többször a Kaukázusban. Résztvett sok nemzetközi földrajzi kongresszuson és kiállításokon, többször a magyar kormány megbízásából. Sok utirajot és földrajzi tanulmányt írt, amelyek többnyire magyarul jelentek meg, de Olaszországban, Svájcban, Németországban és Ausztriában is több tanulmánya és önálló munkája jelent meg, egyik-másik munkája német, angol és francia fordításban is. Sok érdemet szerzett a magyar földrajzi tudomány gazdagításával s részvételével a kolozsvári egyetem kitüntetésére.

— **A fekete himlő Párisban.** A párisi lapok jelentései szerint néhány nap óta husz fekete-himlő megbetegedést jelentettek be a hatóságoknál. A betegséget állítólag spanyol cigányok hurczolták be, akik néhány hét óta az erődítmények körül sátoroznak.

— **A házbér.** Dr. Abonyi József fővárosi orvos, a Nefejeits-utca 23-25-27-29. számú házak boldog tulajdonosa, hogy a maga gazdag jólétéből részt adjon boldogtalan lakóinak is, február elsejével felfelte a házbéreket. A lakók ennek következtében ma délután vagy háromszázán összegyűltek az István-uton lévő Weisz Henrik-féle korcsmában, hogy követendő eljárásukra nézve egyöntetileg határozzanak. A megbeszélések folytán elhatározták, hogy egy öttagu küldöttséget menesztenek a háztulajdonoshoz és megkérlik, hogy a súlyos megélhetési viszonyokra való tekintettel álljon el a bér-emelésektől. Határozathozatal után a lakók valamennyien elmentek a Nefejeits-utca 23-ik számú házába, ahol dr. Abonyi lakik, szép rendben felálltak az udvaron, megválasztották maguk közül az öt bizalmi-férfiut, akik aztán felmentek a háziurhoz, a reménykedő „partájok” pedig illedelmes nyugalommal, naiv hittel várták a küldöttség visszaérkezését. Amíg azonban mindezek történtek, a háztulajdonos, az ötös küldöttségnek adandó válasz tudatában, sietve telefonált a rendőrségre, hogy a várható ovációk elhárítására karhatalmat kérjen. A 16-ik számú őrszobáról ki is küldöttek hat rendőrt, akik éppen a kellő pillanatban érkeztek a Nefejeits-utca 23. szám udvarára. A kiküldött ötös bizottság ugyanis éppen beszámolt küldetésének eredményéről, vagy ha úgy tetszik eredménytelenségéről, mert dr. Abonyi azt üzentte a lakóinak, hogy neki is élni kell, a házbért tehát felemeli. Ezt a választ a boldog partájok természetesen kítőző lelkesedéssel fogadták, a háztulajdonost lelkesen megéljenztek, s tudja isten tán még paizsra is emelték volna határtalan szeretetükben, ha az érkező rendőrök le nem hűtik a nagy lelkesedést. A rendőrök felszólítására azonban a megsteigerolt lakók szépen beszüntették a lelkesedést és csendben elszórtak az Abonyi doktor Nefejeits-utcai házaiba, amelyekben ma egész este áldva emlegetik a nevét.

— **Feljelentések Kass Béla ellen.** Kass Béla ellen, a nemrég öngyilkossági kísérletet elkövetett nagyvendéglős ellen ma délelőtt kétrendbeli bünvádi feljelentést tettek a rendőrségen. Az egyik feljelentő az Erzsébetvárosi Népbank és Váltóüzlet-Részvény-amelynek kebelében egy érdekszövetkezet működő társaság, amely sikkasztás miatt emel panaszt elene s ugyancsak sikkasztással vádolja meg az Erzsébetvárosi Takarékpénztár R.-T. is. Mind a két intézetnek 2000 korona a követelése. A feljelentésben elmondják a bankok, hogy Kass Béla a múlt évben Pantol Márton nevű főpinczérétől 2000 korona óvadékot kért, amikor alkalmazta. A 2000 koronát az Erzsébetvárosi Népbank és Váltóüzlet R.-T. adta, dik, amely tagjainak kölcsönös felelősségük mellett, óvadékot ad. Kassnak a 2000 koronát érintetlenül kellett őriznie s abból csak a napi hiánynak megfelelő összeget volt szabad esetről-esetre levonnia. Mikor Pantol már néhány hét óta a vendéglőben dolgozott, Kass arra kérte, hogy kauczióját egészítse ki 4000 koronára s a hiányzó 2000 koronát vegye fel az Erzsébetvárosi Takarékpénztárnál, amely egy másik érdekszövetkezetnek a finanszírozója. Pantol a kért teljesítette. Január közepén azonban, amikor eltávozott Kass szolgálatából, visszakövetelte 4000 korona óvadékát. Kass a 4000 korona kifizetését megtagadta azzal az indoklással, hogy Pantol kezén legalább 4000 koronát érő ezüst- és asztalneműek tünnek el. Ezzel szemben a főpinczér azonban azt mondta, hogy a reklamált ezüst tárgyak és egyéb dolgok Kass lakásán vannak. Ekkor történt az öngyilkosság. Erre a két takarékpénztár, amikor azt is megtudta, hogy a 4000 koronára egyáltalán nincs semmi fedezet, Kass ellen kaucziósikkasztás címén megtette a feljelentést. A főkapitányságon Egri Péter rendőrfogalmazónak osztották ki az ügyet, aki holnap kihallgatja Kasst a Rókus-kórházban. Kass állapota már annyira javult, hogy nemsokára már el is hagyhatja a kórházat.

— **Letartóztatott gyilkos.** A fiemei rendőrség letartóztatta Komadina Pált, aki ellen az a vád, hogy négy év előtt egy vásárról hazatérő kereskedőt az uton agyonszúrt és a nála volt kétezer korona készpénzét elrabolta. Komadina tagadja, hogy ő követte volna el a gyilkosságot.

— **Revolver a politikában.** Szlunyan egy Gracam nevű tanító, a Staresevics-párt híve, revolverrel megtámadta Ucesetic plébánost, a jogpárt hívét és veszedelmesen megsebesítette.

— **A „bankárok.”** A rendőrség még ma sem fejezte be a nyomozást a Kardos tesvérek üzelmel dolgában. Stefkovics rendőrfogalmazó kora délelőtt kihallgatta még Brunner Lászlót, az egyik Kardos-bank számfejtőjét és Kaufmann Salamon könyvelőt. Mind a ketten egyértelműen azt vallották, hogy ők pusztán vak eszközei voltak Kardos Gézáknak, akinek rendelkezéseit minden esetben feltétlenül teljesíteniök kellett. Könyvekhez és számokhoz vajmi keveset értenek s ezért sejtelmük sem volt arról, hogy az, amit Kardos Géza íratott velük, a különféle manipulációk ideig-óráig való leplezésére történt. A rendőrfogalmazó erre elbocsátotta őket, s az összes iratokat áttette az ügyészséghez, délben pedig Kardos Zoltánnak Kőbányán lévő lakására ment ki, hogy a vizsgálóbíró által elrendelt bünygyi zárlatot foganatosítsa. A rendőrség azonban még ezzel sem fejezte be egészen a vizsgálatot. A károsultak feljelentései folyton szaporodnak s ez a körülmény esetleg szükségessé teszi majd a vizsgálat folytatását. A rendőri sajtóiroda az ügyben a következő jelentést adta ki:

„A mai lapok egy része megemlékezik arról, hogy a rendőrség a Kardos-féle ügyben báró Perényi Pétert is kihallgatta és azt írja, hogy nevezett letartóztatása várható. E közleményeknek ez a része a valóságnak egyáltalán nem felel meg. Báró Perényi Péter kihallgatott ugyan a rendőrségen, de letartóztatására semmi ok sem forog fenn, miután a nyomozat eddigi adatai szerint nevezett éppen olyan áldozata Kardoséknak, mint a bankalapításban résztvevő többi károsult fél.”

Kardos Dezsőt és Alszegei Kálmánt ma délután szintén átkísérték az ügyészség börtönébe, ahol most a nagyszabású bünygy csaknem valamennyi szereplője együtt vannak már. A rendőrségen azonban az ügygyel kapcsolatosan még mindig eljárás van folyamatban. A Kardos-család két nőtagja ellen ugyanis egy régi bünygy folyik, amelyik most felelevenedett. Néhai Kárpáti János örökösai feljelentést tettek Kardos Árpádné, szül. Detti Emma és annak anyja ellen, hogy a Kárpáti János után maradt készpénzvagyont elulajdonították. Mennyi volt ez a pénz, azt biztosan megállapítani nem lehetett. A tanuk 40.000 és 240.000 koronáról beszélnek. A vizsgálatot már ezelőtt egy évvel indították meg, akkor az akták átkerültek az ügyészséghez és azóta ott pihentek. Most a feljelentők sürgetésére megsürgette a rendőrség is az aktákat, amelyek erre visszakerültek a rendőrségre Eperjessy Károly rendőrkapitányhoz. Ugy özvegy Dettléné, mint leánya, Detti Emma, a leghatározottabban tagadják, hogy a Kárpáti-hagyatékából csak egy fillért is elulajdonítottak volna. A rendőrség vizsgálatot indított ebben az ügyben is. Tegnap megirtuk azt is, hogy a Kardos-család kérelmére a vizsgálóbíró megengedte, hogy Kardos Lipót benn a fogházban két orvostanár vizsgálja meg s véleményét adjanak arról, hogy a cukorbetegségben szenvedő éltesebb kora Kardos Lipótra nézve a orvostanárok beható vizsgálatuk eredményét írásban terjesztették be s ezen előterjesztés kapcsán Pollák Illés védő azt a kérelmet terjesztette elő, hogy Kardos Lipót lakásán vegyék őrizet alá. A vádtanács dr. Langer táblai bíró elnöklete alatt s dr. Csader bíró előadása alapján ma tette tanácskozás tárgyává az előterjesztett kérelmet s aként döntött, hogy Kardos Lipótot künn a gyűjtőfogházban újra megvizsgálta dr. Minnich Károly törvényszéki orvosszakértővel arra nézve, hogy csakugyan cukorbetegségben szenved-e és az ilyen betegek számára előírt diétikus ételmódot benn a fogházban betarthatja-e Kardos Lipót. Az esetre pedig, ha az orvosszakértő is a lakáson való őrizetet javasolná, ugy 1000 korona őrizeti díj előzetes letételét követeli a családtól a vádtanács. Dr. Székely vizsgálóbíró ma délután 2 óraker kapta kézhez a vádtanács határozatát s így csak holnap intézkedhetik az iránt, hogy dr. Minnich törvényszéki orvosszakértő megvizsgálja Kardos Lipótot.

— **Hóban elakadt vonat.** A már napok óta tartó erős vihar miatt Márosvásárhely és Szászrégen között a vonat a hóban elakadt.

— **A vidéki hírlapírás köréből.** A vasármegyei Sárvaron február hó 9-én független, társadalmi hetilap indult meg „Sárvári Járás” címmel. A lap vasárnaponként jelenik meg s előfizetési ára: negyedévre 2 korona 20 fillér.

— **Gróf Karátsonyi Camilló meghalt.** A főúri társaságnak halottja van: gróf Karátsonyi Camilló császár és királyi kamarás ma délelőtt hosszas betegeskedés után Irányi-utca 27. szám alatt levő lakásán meghalt. Fiatalon, 44 éves korában győzte le a betegség. Temetése február 14-én délután 3 órakor lesz a Krisztina-körút 121. számú házból, ahonnan Bánlakra, a családi sírboltba szállítják. A meghalt gróf örökös jogú tagja volt a főrendiháznak és mint ilyen a közigazgatási, közlekedési és a naplóíróbizottságokban fejtett ki tevékeny működést.

— **Apponyi és a szerb királygyilkos.** A Politikai Értesítő félhivatalosan jelenti: Egy bécsi lap nyomán több budapesti lapban közlemény jelent meg, mely gróf Apponyi Albert és egy szerb királygyilkos százados között tavaly a Semeringen állítólag lefolyt szótávitással, ennek következményeivel foglalkozik. Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján egész bizottsággal jelenti a Politikai Értesítő, hogy gróf Apponyi Albert miniszternek sem a jelzett időben és helyen, sem más alkalommal soha ily természetű találkozója nem volt és hogy ez az egész közlemény teljesen légből kapot.

— **Keresztelő János ünnepe.** Rómában Keresztelő János tizenötödik százados ünnepe alkalmából a pápa jelenléteben görög rítus szerinti ünnepi istentisztelet volt.

— **A rehabilitált Caruso.** Caruso, a világhírű tenorista, tudvalevően majdnem a karrierjével fizette meg azt a híres kalandját, amelyen New-Yorkban a majomkretrec előtt átesett. Stanhope Hanna nevé hölgy botrányt csinált az állatsereglet kretrecei között, mert Caruso, aki akkor New-Yorkban volt, állítólag vele szemben illetlenül viselkedett. Most ennek a hölgynek megint kalandja volt New-Yorkban s e kaland folytán Caruso magát teljesen rehabilitálni hiszi magát. Erre vonatkozólag New-Yorkból ezeket jelentik: Stanhope Hanna az az asszony, akivel szemben másfél esztendővel ezelőtt a new-yorki Central-park majomháza előtt Caruso állítólag illetlenül viselkedett, tegnap botrányos viselkedés miatt a rendőrbíró előtt állott, aki őt egy czent pénzbüntetésre ítélte. Stanhope Hanna néhány nappal ezelőtt korán reggel az utcán összeszólalkozott egy másik asszonnyal s csakhamar neki estek egymásnak, egymás haját tépték és véresre karmolták egymást. Rendőrök léptek közbe, akik fölszólították a két asszonyt, hogy hagyják abba a verekedést és menjenek szépen haza, miután azonban a rendőrök fölszólítása eredménytelen maradt, elkísérték őket a rendőrségre. A rendőrbíró azt kérdezte Stanhope Hannától, vajon ő e az az asszony, aki másfél évvel ezelőtt Caruso ellen panaszt tett.

— Caruso megharagvotta nevemet az újságokban — volt a felelet — de nem jelentem meg ellene a bíróság előtt.

Amikor Caruso az ítéletet megtudta, a boldogságtól sugárzó arccal így kiáltott föl:

— Hála Istennek, rehabilitálva vagyok a világ előtt! Még soha sem voltam oly boldog, mint most!

— **Harcz a gyermekért.** Simon Márton gyári munkás felesége tegnap Erzsébetfalván öt éves leányát valamiért elküldötte egy ismerőséhez, Nagy Bálintnéhoz a Kossuth-tér 2. száma alá. A kis leányt Nagyék maguknál tartották s amikor este Simon érte ment, Nagy Bálint nem akarta kiadni a leánykát. Az apának úgy kellett elrabolnia gyermekét. Ez azonban annyira felháztította Nagy Bálintot, hogy Simon után rohant és hasba szurta. A súlyosan sebesült embert az István-kórházba vitték, Nagyot letartóztatták.

— **Pécsi gyárosok az adóreformról.** A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége pécsi fiókiának meghívására Pécsen Zsolnay Miklós elnöklésével gyűlést tartottak, hogy az egyes adók tekintetében állást foglaljanak. A gyűlés zsúfolt teremben, rendkívüli érdeklődés mellett folyt le. Az adójavaslatokat dr. Hegedűs Lóránt, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége ügyvezető igazgatója ismertette, mire a gyűlés elfogadta a Gyáriparosok Országos Szövetsége határozati javaslatát s annak támogatására a kereskedelmi kamarát, a törvényhatóságot és az egyes kerületek országgyűlési képviselőit felkéri. Zsolnay Miklós elnök végül a Gyáriparosok Országos Szövetségeinek mondott köszönetét az adójavaslatok módosítására vonatkozó eddigi tevékenységéért.

— **A zsaroló.** Londonban Van Veltheim Ferenccet, aki egy johannesburgi cégétől 16.000 font sterlinget akart zsarolni, 20 évi kényszermunkára ítélték.

— **Mi történt Egerben?** Egész Eger városában nem beszélnek másról, mint egy rejtélyes történetről, amely állítólag szerdán éjszaka történt egy szülész nővel. A bábát Veszternének hívják. Ezt az asszonyt — így szól a híradás — bekötött szemekkel és bekötött szájjal elcipelték ismeretlen helyre, ahol revolvért fogtak rá és halálfenyegetéssel rávették, hogy először segítsen a szüléssel, azután megfojtja a csecsemőt. A vizsgálat megindult. De Veszterné is tagad mindent, a rendőrség sem tud pozitív adatokat kideríteni. Minden valószínűség szerint az egész dolog pletykánál nem egyéb. Fried Gyula Eger város rendőrfőkapitánya táviratában az egész fantasztikus hírt elejétől végig a legerélyesebben megczáfolja és kijelenti, hogy a rendőrség a hír terjesztőjét a legerélyesebben nyomozza. Egerben nem tudják, hogy galád misztifikációról vagy éretlen tréfiáról van-e a jelen esetben szó. A vizsgálat mindenestre ki fogja deríteni, hogy mily célzattal bocsátottak világgá ily rosszakaratu hazug hírt.

— **Huszonöt óra hosszágú a levegőben.** Hírt adtunk arról, hogy Mühlheimben három aonauta lég-hajóra szállt és huszonöt óráig jártak a lég-hajón a levegő-océánban. Most Wurm-bach frankfurti gyáros, aki a rendkívül izgatott légi utazásban résztvevő, élményeit az alábbiakban mondotta el:

— A lég-hajó délelőtt 9 órakor cserzkedett fel a Majna mellett Mühlheimnél és a mérsékelt északi szél csakhamar messze elragadott bennünket. A gömb alacsonyabban lebegett és a vontató kötél vége a Majnán való átkeléskor a vizet érintette. Nemsokára déli irányt vett a lég-hajó és Hanaut elhagyva egy erdő felett lebegett. Ekkor kereszteltük másodikban a Majnát. Üdvöző papírlapokat dobáltunk a rohanó folyóba, mely hatalmas jégtáblákat cipelt hátán. Mire a nap hanyatlani kezdett, megpillantottuk lábunk alatt a Cseh-erdőt. Lassankint mindjobban besötétedett és nem tudtuk magunkat többé tájékozni. A kosarunk alatt tátongó fekete sötétségben csak hűbe-hűbe villant elő egy-egy fényugár. Az éj folyamán a szél, úgy látszik, délkeleti irányt vett. Egyszerre vakító fénytengert láttunk magunk alatt, fényben uszó széles utcaakat, melyeken élénk élet pezsgett. Azt hiszem a vig Bécs fölött vitt el akkor légi utunk. Ausztria-Magyarországról nem vittünk magunkkal térképet és így lehetetlen volt tájékozódunk. Körülbelül 80 kilométer óránkénti sebességgel röpillt gömbünk tova. A hőmérő 9—10 fok hűdeget jelzett. Korá reggel osztrák-magyar határon repültünk keresztül. 9 óra tájban elháríthatatlan akadályba ütköztünk. Ballasztunkból kifogytunk, pedig magyar hegycsúcsok állottak előttünk, melyek fölött teher kidobása nélkül lehetetlenek látszott átröpülni. Elhatároztuk tehát, hogy kikötünk. Vöröstemplomnál, a szerb határ közelében cserzkedett le a „Ziegler”. Huszonöt óra alatt 1200 kilométer utat tettünk meg. Ott a lakosság segítségével becsomagoltuk lég-hajóinkat. Időközben Fehértemplomból az ott állomásozó gyalogezred tisztjei is kiültek segélyünkre egy katonai csapatot és ezek szállították el a gömböt Fehértemplomba, ahonnan visszatértünk Frankfurtra.

— **Az udinai véres események.** Zágrábból érkező tudósítások szerint a kormány ma kapta meg az udinai véres eseményről szóló hivatalos jelentést. Észert a „Srbobran” szerkesztősége mindenüvé, ahol radokális szerb jelöltek léptek föl, táviratokat küldött, amelyekben fölszólították a függetlenségi szerb párt híveit, hogy a radikális szerb jelölteket mindenütt, ahol mutatkoznak, „megfélelő” fogadtatásban részesítsék. E táviratok hatása alatt mindenütt, ahol radikális szerb jelöltek megjelentek, zendülés és zavargás volt. Udinában a járásfőnök azt a tanácsot adta a radikális jelöltek és kísérőinek, hogy hagyják el a helységeket, mert nagy népmegmozdulás, amely fenyegető magatartást tanúsít. A radikális jelöltek erre azt felelték, hogy gyávaaságnak látszanék, ha a községet elhagynák. Az izgatott nép már most megtámadta a jelölteket és kísérőjüket ködöbással és revolverlövésseivel. A csendőrök azt hitték, hogy a lövések nekik szólnak s ők is löttek s egy embert megöltek, egy másikat pedig veszedelmesen megsebesítettek. Erre a nép szétszaladt és elmenekült a házakba.

— **Adomány.** Obersohn Miksa, a budapesti áru- és értéktőzsde tagjai segítőegyesületének 1000 koronát adományozott.

— **A marosvásárhelyi Székely Társaság tisztújító közgyűlésén** elnökké Deák Lajos kir. tanácsos, tanfelügyelőt, titkárrá Lajos Dénes lapszerkesztőt, másodtitkárrá Bias Istvánt, pénztárnokká Szántó Gábort, ellenőrré Bíró Andrást, könyvtárnokká Rhusztek Károlyt és gazdává Szántó Ákost választották meg. A társaság egész Erdélyre nagyobb akcióra készül.

— **Kettős kivégzés.** Egy Teheránban tartózkodó berlini újságíró az alábbi érdekes levelet intézte lapjához egy kettős kivégzésről, melynek szemtanúja volt a perzsa fővárosban: Reggel kilenc órakor három ágyulövés tudatta a lakossággal, hogy a rablógyilkosság büne miatt elítelt két gonosztevőt most fogják kivégezni. A kivégzés színhelye ezuttal a rendes szokástól eltérőleg nem a követségi paloták táján levő térség volt, hanem egy meglehetősen távolban levő tér, az Abdul Azim bucsujárhelyhez vezető vasút állomása mellett. Óriási néptömeg gyülekezett itten össze, előre örvendve a még Perzsiában nem minden nap látványosságnak. A vörös kabátba és hasonlószerű nadrágba öltözött bakó már az emelvényen elfoglalta helyét. Körülötte élesre fent bárdok és kések. Katonák és fegyveres öreksor-fala közt vezették fel a vágóhídra a két elíteltet, akik agyvelőtrázó hangon ordítottak rettentő rémületükben. Kegyelemért ordítottak, majd heves imákat kiáltottak az ég felé. Inkább örülten, mint öntudatos állapotban vonzólták őket a vérépadra, ahol a bíró az ítéletet felolvasta előttük. Újból szivetrázó üvöltésben törtek ki. A hóhér kedélyesen biztatta őket, ne féljenek, — neki nem fog fájni. A közelálló az ostromba élezen szörnyen mulattak. A katonák ekkor letérdeltették az áldozatokat és ezen helyzetükben guzsba kötötték lábukat és kezüket, hogy ne mozdulhassanak. A hóhér nyakszirten ragadta előbb az egyiket és a jobbába fogott éles késsel elmetesztette a torkát, majd egészen a nyakát. Az áldozat visított, mint a sertés, majd hörögve elcsútlit és néhány heves rángatózás után kimúlt. Ezt persze a másik delinkvensnek, kire csak ezután került a sor, végig kellett néznie. A kivégzettek ezután nyomban eltemették, elérőleg a régi szokástól, hogy tetemiüket napokig kint lievertették a veszthelyen.

— **Fogtechnikusok kongresszusa.** Bécsben ma délelőtt nyílt meg a nemzetközi fogtechnikus-kongresszus. A Magyar Fogművészek Egyesületét Fuchs Béla, Goldschneider Zsigmond titkár és Dick János szerkesztő képviselik ezen a nagygyűlésen. Délben a király fogadta a kongresszus küldöttségét s a magyar küldötteket magyar nyelven tántette ki megszólítással.

— **Meghalt a szidás miatt.** Egerrel szomszédos Hollfeld községben a népiskolában tegnap tragikus eset történt. A népiskolában Deuerling izraelita hitoktató paikosságért megszüdött egy Rosner nevű kilenc éves leányt, aki összerogyott és holtan terült el. A kis leány szívbeteg volt és szívszélhűdés ölte meg. Mikor társai látták, hogy meghalt, megrémültek és hanyat-homlok szaladtak ki az iskolából az utczára. Az esetről jelentést tettek a bíróságnak.

— **Házasság.** Kármán Sándor eljegyezte Zoltán Alicet, Zoltán Béla fővárosi gyógyszerész nővérét és gyámoltját.

Schmeier Gizellát ma vezeti oltár elé Kramer Dezső.

Hacker Simon antalfalvi kereskedő Temesvárott eljegyezte Friedmann Arankát.

— **Dinamitrobbanás egy templomban.** Vannában, az örmény templomban a hatóság sok dinamittal, fegyverrel és patronnal telt ládát fedezett föl. Amikor a veszélyes leletet el akarták szállítani, örmény forradalmárok megtámadták a katonákat. Heves küzdelem fejlődött ki, amelynek folyamán a katonák fölrobbantották a dinamitot, és a levegőbe röpitették az egész örménynegyedet. A robbanás emberben és vagyonban óriási kárt okozott.

— **Leégett gözmalom.** Kolomeában ma leégett a Gartenberg-féle nagy gözmalom, amely egész Galicziának legnagyobb műmalmja. A kár meghaladja az 1.000.000 koronát, de legnagyobbbrészt megtérül biztosítás után.

— **Életuntak.** Helledach Mária 22 éves cseléd Lónyai-utca 60. számú szolgálati helyén melibe lötte magát. Súlyos sérülésével a mentők a második számú sebészeti klinikára vitték. A fiatal leány szerelmes volt egy legénybe, aki hűtlenül elhagyta. — **Lojzoda** 52 éves külföldi magánzóndó ma reggel az Öntőház-utca 1. szám alatti Sörösköcsi-szállodában felvágta karját az ereit, azután kiszaladt az utczára. A nagy vérvesztés következtében a Lánchíd-utca 5. számú ház előtt összeesett. A mentők az Irgalmasok kórházába vitték. — **Linesz Gusztáv** 23 éves napszámos Hajós-utca 42. szám lakásán árolygott ivott. A Rökusban ápolják. — **Tegnap a Királyfürdőben** Rócsics Ilona 19 éves leány mellbelötte magát. A rendőrség megállapította, hogy a leány munkás szülők gyermeke. Néhány nap előtt az orvos tudóvszt konstatált rajta, a leány emiatt keseredett el.

— **Légberőpült gyártelep.** Rettenetes explozió híre érkezik Ottavából. Vaudreuilben — Montreal közelében — a Standard Explosives Co. gyártelepén heves nitróglicerín-robbanás keletkezett, amelynek következtében a gyárépület és a laboratóriumok a levegőbe röpültek. Kilen cember meghalt, számosan megsebesültek.

— **Sztrájkoló egyetem.** Prágában a cseh műegyetem sztrájkoló hallgatói gyűlést tartottak, számra lehetnek másfél ezren s egyhangulag elhatározták, hogy egyelőre beszüntetik a sztrájkot, egyúttal felszólítják a tanári kart, hogy nyolcz napon belül vonják vissza azokat a szabályzatokat, amelyek miatt a diákság a sztrájkot kimondta. A gyűlésen az egész tanári kar élén Novotny rektor is jelen volt.

— **Elgázolt joghallgató.** Szabó Ákos husz éves joghallgatót ma délután a debreczeni helyivonat elgázolta. Szabó Ákos azonnal meghalt.

— **Halálozás.** Takács János, a kassa-oderbergi vasút főellenőre és ügyosztály-helyettese tegnap 66 éves korában szívizéhihűdésben elhunyt. Temetése holnap, csütörtökön lesz a II., Margit-körút 7. szám alatti gyászházban.

A részvét impozáns megnyilvánulása mellett ment ma végbe a Kerepesi-úti temető halottasházából Wiener Gyuláné, szül. Seligman Katalin temetése. Dr. Kohn főrabbi meleg szavakban méltatta az elhunyt uriaszony kiváló tulajdonságait. A nagy-számu gyászoló közönség mélyen meghatva távozott a temetőből.

Illyés István képesített lelképásztor, kollégiumi pénztárnok meghalt 68 éves korában Székelyudvarhelyen.

Óz. palóczi Horváth Gergelyné, szül. saralyai Németh Petronella, 70 éves korában meghalt Köbölkuton.

— **Betörések a pályaudvarokon.** Az éjszaka két államvasúti állomáson követek el betörést. A kőbányai felső pályaudvaron veszteglő egyik teherkocsit, amelyben nagyobb mennyiségű áru volt elraktározva, két férfi feltörte. Mielőtt azonban valamit ellophattak volna, megzavarták munkájukban s a betörők elmenekültek. — A másik eset az esztergomi vasút óbudai állomásán történt, ahol öt teherkocsiból több ezer koronát érő posztót elloptak. A rendőrség nyomozza a vonatrablókat.

x **Rákóczi lovasszobra.** A nemzeti fejedelem monumentális ércszobrának alapja javára rendezett sorsjáték befejezéséhez közeledik. A szobor-bizottság, amelynek élén gróf Andrássy Gyula, gróf Hadik István és Thaly Kálmán a jeles kuruchistorikus állanak, lankadatlan buzgalommal munkálkodik a sorsjegyek terjesztésén. A sorsjegyek már az ország legnagyobb részébe szétküldték a nyereménytárgyak pontos jegyzékével, amely jegyzéken a főbb nyeremények fényképmásolatai is láthatók, mint a 40.000 koronás briliáns ékszer, a 10.000 koronás automobil, a 6000 koronás vadászfelszerelés és az 5000 koronás könyvszekrény. A bizottságnak igen nagy segítségére vannak a hőlgyek, akik ismerőseik körében ötven, száz, sőt kétszáz sorsjegyet is elhelyeznek, továbbá a községi és körjegyzők, akiket Szalay László főispán, a bizottság elnöke külön is megkeresett a hazafias cél érdekében. A húzást márczius 15-én mulhatatlanul megtartjuk Budapesten a lottó-igazgatóság húzási termében.

Hogyan kell eredménynyel reklámozni? Ezen kérdés helyes megoldásával csakis e czélt szolgáló szaklapban most kezd foglalkozni Barta Béla, a „Reklám” című lap szerkesztője. E lap első számának gazdag és érdekes tartalma elárulja, hogy e folyóirat házigazdája a modern üzletfejlesztés körében. A lapban ott találjuk Zilahi Simon és Gelléri Mór előkelő szakírók érdekes cikkeit, akik mellé egész gárda szakíró csatlakozik cikkekkel. A színes plakátok, melyek Honti Nándor festő műterméből kerültek ki, bájos egyszerűségükkel a színezésben meglepően hatnak és nagyon megfelelnek a reklám kelleknek. Nagyon érdekesek a lap angol és amerikai reklámjai, hirdetései, melyeknek nemcsak ötletes, eredeti rajzai, hanem szellemes tartalma is lekötö az olvasó figyelmét. Minden üzletember méríthet e lapból valami újat, amit üzletforgalma emeléséhez használhat. Az állandóan mellékelte újsággjegyzék részletes felvilágosítást nyújt a magyar lapokról, melyet a hirdető nagy haszonnal forgathat. A lap megrendelhető a „Reklám” kiadóhivatalában, Budapesten, VIII., Bérkocsis-utca 18. A szellemes reklám és szép illusztrációk barátja élvezettel fogja olvasni a lapot.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Dr. Hönig Izsó** elektroterapeutai és Röntgen-intézete (Károly-utca 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbán, álmatlanságban szenvedők stb., találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **A ki lakást** vagy üzlethelyiséget akar kivenni, vagy kiadni, csak Huszár irodájába V. Greshampalota Mérleg-utca 2. sz. kell menni, mert pénzt, időt és fáradságot kímél. Elsőrangú ajánlatok.

x **Zászlók,** czímerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, IX., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb fel-szerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Filharmóniai hangverseny.** Ennek a derék zenésztársaságnak mai hetedik hangversenyének tényleg nem lehet a változtatáságot felróni, de meg-róni lehet azt a fajsúlyt, mely nem csak különféle művek között nem mutat egyenletes nehézséget, de gyakran erőszakosan gravitál a nivó felé, melyen a filharmónikus hangversenyeit megszoktuk. Czél-zásunk természetesen is elsősorban Rachmaninoff ma bemutatott zongoraversenyét illeti. Az ifju orosz zenepoéták bevonulását hangversenyter-meinkbe nagyon szimpatikusnak találjuk, szeretjük az elkapatlanságukat, az itt-ott felesillanó új akkor-dokat, a muzsikájukba beleinstrumentált fajszere-tetet. De különösen ez utóbbi az, amiért az abszolút művészetet nem áldozzuk fel. Szép, nagyon méltá-nyolni való Gabrilowitsch Ossipnak az a nagy szerénysége, melylyel magát egy fiatal és tehetséges honfitársának aláhelyezte, ámde a hangversenypró-dium még sem a patriotiztikus törekvések kísérleti helye. Ha Gabrilowitsch Ossip zongoramű-vész is eljött hozzánk azért, hogy meghallgassuk őt, még sem tette jól, hogy behelyezkedett egy olyan kompozícióba, melyből sehogyan sem tudtuk kibogozni az ő zongoraművészetét. Ez lehetett a közön-ség véleménye is, amikor zajosan kívánta a mű-vészt hallani. A művész engedett a hívásnak, amiből aztán megállapíthattuk, hogy Gabrilowitsch kvalitásos zongorista, aki nemcsak nagy technikájá-val urálja a Bösendorfert, de mélyretekintésével, a szellemi tartalom keresésével és a műanszírozott fi-nomságok beleérzésével is. Rachmaninoffban eddig a külsőségek mesterét ismertük meg, akinek, ha van is mondani valója, zenei invencziója és mély-sége, egyelőre mindezt az instrumentálás effektusai-nak veti oda; szóval sokat beszél, de keveset mond. A hangversenyt Koessler tanár h-moll szimfó-niája vezette be. Zeneakadémiánk világhírű pro-fesszora ezuttal is hű maradt önmagához: szolid ma-radt, nagy logikája, sallangot kerülő és művész. Mű-vész elsősorban. Sohasem ósdi, inkább modern, csak nem modernkedő. Megtalálunk benne mindent, a mi a modern muzsikának belső értéket ad, de sem-mit a felületességéből, semmit az érdekességkeresés-ből és semmit az extrémításokból. A témái éppoly egyszerűek, mint a harmóniai és egyszerű a hang-szerelése is. De öntudatosan az. Amint Koessleről, ugy Debussy-ről is elmondhatjuk, hogy hű ma-radt önmagához. A már jól ismert szeretlen, nagy-zoló diszsonanciákat kergető komponistával talál-koztunk ma is, aki azonban „Fétes” című orkesztrá-lis munkájával még sem vált unalmassá, amit nemcsak harmóniai bő kombinációjával és erőteljes szinkeve-résével ért el, de első sorban a kompozíciója rövid lélegzetével. Végül Mozart: XXXIII. szimfóniáját mutatták be, mely a salzburgi mester nagy kedélyé-nek rakétszerű felvilanásával, meleg érzésének frappáns kifejezőmódjával és rokkokós kecsességé-vel osztatlan tetszést ért. A Vigadó teljesen meg-telt közönség méltánylással fogadta a bemutatott újdonságokat és sokszor megtapsolta Kernert, a filharmónikusok illusztris karnagyát.

—lle.

(*) **Molière-est.** A Nemzeti Színházban péntekre Molière „Kénytelen házasság” című vígjátéka és Musset „Ne fogadj fel soha semmit” című egyfel-vonásos va műsoron. Az előbbiben Ujházy, Gabányi, Hetényi, Abonyi, Náday Béla, Kovács és Molnár Rózsi, az utóbbiban pedig Rákosi Szidi, Várdai Aranka, Mihályfi, Gabányi, Mészáros Alajos, Hajdu, Gábori, Deák, Narecsiz és Abonyi játszanak.

(*) **Wagner Richárd** emlékezte. Holnap, február 13-án lesz huszonöt esztendeje, hogy Wagner Richárd, a nagy zenei reformátor, Velenczében — ahova a „Parsifal” előadásával járó izgalmakat kipi-

henni készült — meghalt. Wagner fiatal korában mint hadnagy vett részt az 1848-iki német szabadság-harcban. Huszonhárom éves korában Magdeburgban karnagyoskodott, ahol Planer Minna színésznőt vette nőül. Később Rigába vetődik és huszonöt éves korá-ban kezd első művét, „Rienzi”-n dolgozni. Sokat nél-külözve Londonban és Párisban a „Bolygó hollandi”-t teremti meg (1841). Négy év múlva került szíre Drezdában a Tannhäuser. 1849-ben, a forradalomban való részvétele miatt kénytelen volt Drezdát el-hagyni és Svájcba menekülni. Ott Svájcban teremti meg Lohengrint és kezdi meg a „Niebelung” ciklus első részletét. 1864-ben Lajos király Münchenbe hívja és segíti, hogy később 1872-ben a saját czéljára szol-gáló bayreuthi Wagner-színházat felépíthesse. Wag-ner legbuzgóbb híve mindenkor apósa, Liszt Ferencz volt. Liszt Cosimát, Bülow elvált nejét 1870-ben vette nőül. 1882. végén Velenczébe ment pihenni. De már 1883. február 13-án váratlanul meghalt. Halála nap-ján együtt ebédelt családjával. A levest még megette, aztán hirtelen felkelt székéről és felkiáltott:

— Nagyon rosszul vagyok!

Ezek voltak utolsó szavai, mert a következő pil-anatban halva rogyott össze. Holttestét Bayreuthban a Wanfried-nyaraló kertjében helyezték örök nyuga-lomra. Magyarországon Wagner Huber Károly kar-nagy ismertette először, rendkívül sok fáradság árán hozva szíre „Lohengrin”-t. Később Richter, a Wag-neristák legbuzgóbbja ismertette meg a „Tann-häuser”-t és a „Bolygó hollandi”-t a magyar közön-séggel. Ma már a legtöbb remeke állandóan műsoron van Operaházunkban, mely a holnap kegyeletes al-ka-lommal a „Walkür”-t hozza szíre.

(*) **Népszínház-Vigopera.** A nagy sikernek, melyet a „Nagymama” a bemutató előadásán aratott, folytatása volt a második előadás. Teljesen zsufolt ház fogadta riadó tapssal Blaha Lujzát, mikor a színpadra lépett és az ünneplésnek az est folyamán vége nem szakadt. Holnap ismét a „Nagymama” ke-rül szíre, holnapután pedig Fehér Olga, a debre-czeni színház tagjának vendégfelléptével a Czigány-báró. A „Nagymama” ma esti előadása után Mader igazgató tiszteletére az Erzsébetvárosi Kaszinó lako-mát rendezett, amelyen nagy ünneplésben részesít-tették Madert, mint a „Nagymama” zenéjének szer-zőjét.

(*) **Az „Ördög” jubileuma.** Molnár Ferencz nagyszerű vígjátéka, az „Ördög” a jövő héten éri meg a Víg-színházban az ötvenedik előadás jubileumát. Holnap, csütörtökön, adják negyvennyolczadszor, vasárnap délután kerül szíre negyvenkilenczedszer és kedden, e hó 18-án ünneplik meg a vígjátékok pá-lyaútásában ritka jubileumot. Közben, szombaton, lesz Molnár Ferencz vígjátékának hécsi bemuta-tója. Dr. Brahn Ottó, a berlini Lessing-Színház igazgatója is már megszerezte a magyar vígjáték elő-adási jogát.

(*) **Fráter Lóránd** dalestélye. A kiváló dalénekes-nek; Fráter Lórándnak február 18-iki dalestélye iránt mindinkább fokozódik az érdeklődés s máris bi-zonyos, hogy az kimagasló eseménye lesz az idel hangverseny-évnak. Fráter Lóránd ezuttal csupán magyar műdalokat fog énekelni s az estély tulajdon-képpen a magyar dalköltőknek versenye lesz, akik-nek legnagyobb alkotásaik kerülnek elbírálás alá. A zongorakiséretet Tarnay Alajos látja el. Jusf Gyula zongoraművész, az estély közreműködője, Beethoven, Pejacsevics Dóra grófnő, Stawenhagen és Mos-kowszky egy-egy darabját fogja játszani.

(*) **Tatárjárás.** A Víg-színház legközelebbi újdonsá-ga a „Tatárjárás” című háromfelvonásos operette lesz, amelynek szövegét Bakonyi Károly, zenéjét pe-dig Gábor Andor verseire Kálmán Imre írta. A női főszerepeket Pálmay Ilka, Kornai Berta és Harmat Hedvig játsszák, a férfi főszerepek pedig Hegedűs, Vendrei, Szerémy, Fenyvesi, Tapolczay, Tihanyi és Sarkadi kezében vannak. Az újdonság bemutatóját a jövő hét szombatiájára, február 22-ére tűzték ki.

(*) **Coquelin cadet** megőrült. Coquelin cadet, a Comedie Francais hírneves tagja, aki már rég ideje visszavonult a színpadtól súlyos betegsége miatt, tel-jesen megtévelyodott. Coquelint ma bevitték egy párisi gyógyintézetbe.

(*) **Magyar művésznő sikere külföldön.** A drezdai Centraltheaterben nagy sikerrel mutattak be egy új operettet, Fall Leó „Der fidele Bauer” című három felvonásos paraszttörténetét, amelyben a „vörös Lizi” szerepében nagy hatással lépett fel Andai Blanka, a Magyar Színház volt koloratur-énekesnője. Az operett szerzőjének, Fallnak nemsokára Budapesten is bemu-tatják egy darabját, a „Dollárprinzeszin”

fiatal korában met szabadság-Magdeburgban zinesznöt vette öt éves korá- zni. Sokat nél- gyó hollandi"-t került színre forradalomban Drezdát el- zczban teremti elung"- ciklus inchenbe hívja z céljára szol- ithesse. Wag- Liszt Ferencz 1870-ben vette nenni. De már t. Halála nap- még megette, áltott:

következő pil- t Bayreuthban k örök nyugá- r Károly kar- fáradság árán chter, a Wag- g a „Tann- magyar közön- dőán műsoron kegyeletes al-

sikernek, me- díson aratott, eliesen zsufolt zát, mikor a est folyamán gymama" ke- Olga, a debrel- el a Czigány- után M a d e r Kaszinó lako- ésbén részese- néjének szer-

nár Ferencz öv hétéen éri ás jubileumát. nyolczadszor, nkilenczedszer vigiátékok pá- n, szombaton, bécsi bemuta- essing-Színház r vigiáték elő-

áló dalénekes- ki dalestélye s máris bi- lesz az idel ezuttal csupán stély tulajdon- ye lesz, akik- ás alá. A zon- th Gyula zon- Beethoven, ren és Mos- ni.

zelebbi ujd- másos operette y, zenéjét pe- e irta. A női ta és Harmat dig Hegedüs, y, Tihanyi és g bemutatóját zték ki. uelin cadet, már rég ideje e miatt, tel- bevették egy

ön. A drezdai ak be egy új ezimü három a „vörös Lizi" ai Blanka, a je. Az operett sten is bemu-

(*) A Kisfaludy-társaság jutalomtétele. A Kisfaludy-társaság legutóbb tartott közgyűléséből a következő jutalmakra hirdet pályázatot:

Lukács Krisztina-jutalom: A nemzeti stílus jelentősége és föltételei a művészetben. Jutalma 1000 korona, benyújtásának határideje 1908. október 31-ike.

Lukács Krisztina-jutalom: A francia romantika hatása a magyar szépirodalomra, eredeti forrástanulmányok alapján. Jutalma 1000 korona, benyújtásának határideje 1908. október 31-ike.

Lukács Krisztina-jutalom: Szatira. Jutalma 1000 korona, benyújtásának határideje 1909. október 31-ike.

Lukács Krisztina-jutalom: A budapesti Nemzeti Színház története, tekintettel színművészeitük és drámairodalmunk fejlődésére. Jutalma 1000 korona, benyújtásának határideje 1910. október 31-ike.

Bulyovszky Gyuláné színművésznő jutalma: Szavalásra alkalmas kisebb elbeszélő költemény. Jutalma 400 korona, benyújtásának határideje 1909. október 31-ike.

Széher Árpád-jutalom: Egy magyar költő pályája, 8-10 kis ivben. Jutalma 1000 korona.

Somogyi Dezső-jutalom: Kisebbs tanulmány a következő írók valamelyikéről: Ipolyi Arnold, Henszlmann Imre, Hunfalvy Pál vagy Szabó István. Jutalma 400 frank aranyban. Benyújtásának határideje 190. október 31-ike.

Íj. bojári gróf Vigny Sándor-jutalom: Magyar történelmi tárgyú, prózában írandó kisebb elbeszélés, amely fél nyomtatott ívtől két ívig terjedhet. Jutalma 240 korona. Benyújtásának határideje 1908. október 31-ike.

A pályamunkák idegen kézzel, tisztán és olvashatólag másolva, bekötve, lapozva, a szerző valódi nevét rejtő pecséteit, jelmondatos levél kíséretében a fent kitett határideig a társaság titkárához küldendők. A versenyző munkák közül csak az nyerhet jutalmat, amely nem csupán arányilag jobb a többinél, hanem amelynek önálló becsé is van.

(*) Hangverseny a Regnum Marianum javára. A Regnum Marianum javára e hó 20-án este hat óra körül több főúri hölgy nagy koncertet rendez a Katalikus Kör dísztermében, amelyen való megjelenését Augustia főherceggasszony is megígérte. A koncertre szóló belépőjegyek a Szent István-Társulat könyvekeskedésében kaphatók.

(*) Magyar művésznő Lembergben. A lengermi újságok dicsérő tudósításokat hoznak az itt is jól ismert Stösszel Irma fellépéséről. Minden kritika megegyezik abban, hogy a fiatal művésznő a legnagyobb várakozásokra jogosít és dicsérik kiváló technikáján kívül Hubay és Kemény mesterek sokatigéző tanítványában mindenekelőtt a teljes hangot és tüzes temperamentumot. A közönség nem fukarkodott a tetszésnyilvánítással.

(*) A Metropolitan-Opera új igazgatója. Conried, a newyorki Metropolitan-Opera eddigi igazgatója lemondott állásáról. Utódjárá Gatti-Cassazzát, a milánói Scala-színház igazgatóját nevezték ki. Az adminisztratív ügyek igazgatójárá Dippelt nevezték ki.

(*) Rostand Faustja. Rostand Edmond, a Cyrano, a Sasfók, a Regényesek és a Napkeleti királykisasszony diadalmas szerzője ez idő szerint egy Faust-dramán dolgozik, amely írt szerint Goethe remeke nyomán készült. A nála írt újságróknak úgy nyilatkozott, hogy Goethe drámái költeményét bonczolgatta és elmélyedése közben támadt az új Faust megírásának eszméje. Nemsokára befejezi és reméli, hogy a Comedie Francaise még ebben a szezonban előadhassa. Itt említjük meg, hogy a Bernhardt Sarah színháza is tervez egy Faust bemutatót Bataille tollából. Bernhardt Sarah Mefistö szerepét fogja játszani.

(*) A bécsi Burgtheater gyászja. Krastel Frigyes, a Burgtheater nyugdíjas tagja ma reggel, hosszas szenvedés után, hatvankilencz éves korában meghalt. Krastel 1839-ben Mannheimban született s az ottani színház egyik kóristájának volt a fia. Eleinte más pályára készült, de Laube bátorítására még fiatal korában belépett a Burgtheaterbe, amelynek azóta tagja maradt. Krastelért fiatal korában rajongott a bécsi közönség. Az ő egyénisége a régibb színházi izlésnek felett meg. Különösen a Schiller darabokban volt elemében túlzérmes játékaival. Megőregedve nem talált szerepkört s nem találta meg a megváltozott izlésnek megfelelő hangot. Néhány év előtt nyugalomba vonult.

(*) A Lipótvárosi Kaszinó képzőművészeti díjai. A Lipótvárosi Kaszinó a magyar képzőművészet támogatására és előmozdítására ismét három egymásután következő esztendőn át: 1908-1909 és 1910-re szóló ezer koronás díjat tűz ki. A díjra pályázhat minden képzőművész, aki magyar honpolgár és pedig az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat téli tárlatán kiállított festészeti, vagy szobrászati műveivel.

(*) A Nemzeti Szalonban ma délután Pekár Gyula tartott felolvasást „Forradalom az esztétikában" czimvel. A felolvasáson, mely az összes művészetek kritikájával foglalkozott, rendkívül előkelő közönség zsufolásig megtöltötte a Nemzeti Szalon nagytermét. Az érdeklődők között voltak: Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke és Szilinszky Mihály titkos tanácsos és mások.

(*) Gyermekek-Színház. A Gyermekek-Színházban holnap, csütörtökön, ismét adják Komor Gyula át- dolgozásában az örökszép „Hamupipóké"-t, melynek eddigi előadásai teljesen zsufolt házat vonzottak. Az előadás 4 óra körül kezdődik.

(*) A Nemzeti Szalon Máramaroszigeten. A Nemzeti Szalon harminczharmadik vidéki kiállítását vasárnap délelőtt nyitotta meg az egész megye, hatóságok, katonaság, papság általános érdeklődése mellett báró Perényi Zsigmond főispán, a kiállítás védnöke. Szöllősy Antal polgármester a város, Dobay Sándor gimnáziumi igazgató a Szilágyi István-Kör, Szabó Sándor alispán pedig a vármegye nevében üdvözölte a Nemzeti Szalont s a megnyitásra érkezett művészeket, akiknek nevében Déry Béla festőművész, a Nemzeti Szalon titkára köszönte meg a szives fogadtatást és felkérte a főispánt a kiállítás megnyitására. Délben báró Perényi Zsigmond főispán díszbédet adott a művészek tiszteletére, míg este a Szilágyi István-Kör rendezett 300 terítékű ünnepi bankettet. A vernisage után a Nemzeti Szalon nevében Kézdi Kovács László megkoszoruzta Szilágyi István emléksobrát, míg Déry Béla az Asztalos Sándor honvédezedes emlékét. A művásár mindjárt az első napon élénken megindult.

(*) A Kossuth-szobor pályázata. A székesfőváros által Kossuth Lajos emléksobrára hirdetett pályázat határideje e hó végén, február 26-án jár le.

(*) Rákóczi síremléke. Mivel a II. Rákóczi Ferencnek a kassai székesegyházban felállítandó síremlékére kiírt pályázat meddő volt és a zsüri egy művet sem ítelt érdemesnek a kivételre, a kultuszminisztérium a síremlékre legközelebb kiírja az új pályázatot.

(*) Hangversenyek. A brüsszeli vonós- négyes jövő hétfőn, február 17-én tartja meg második és utolsó bérleti kamaraestélyét a Royal-teremben. A mintaszéri művész-társaság ez alkalommal nagy meglepetéssel fog kedveskedni a közönségnek és befogja mutatni Dohnányi Ernő új vonós-négyesét, amelylyel imént óriási sikert aratott Berlinben. A végleges műsor tehát ez lesz: Dittersdorfi vonós-négyes es-dur, Dohnányi vonós-négyes des-dur op. 15 (először) és Beethoven vonós-négyes f-dur op. 59. (Rasumofsky.)

Culp Julia pénteken, február 21-én rendezi második dalestélyét a Royal-teremben. A páratlan művésznő ez alkalomkor Schubert, Brahms, Mendelssohn és Grieg-féle és francia dalkat fog előadni, amelyeknek műsorát már legközelebb közölni fogjuk. Már most látszik, hogy a közkeveltségi művésznő hangversenye ismét a legelőkelőbb közönséggel lesz tele.

Slaviansky d'Agreneiff Dimitri, a világhírű orosz népdalénekes 40 tagból álló énekkarával február 27., 28. és 29-én a Vigadó nagytermében 3 rendkívül érdekes hangversenyt rendez. Az eredeti orosz énekkar férfiak, hölgyek és fiúkból áll. Az előadandó műsorok minden estére külön-külön újak és felette változatosak lesznek. Tartalmuk: vegyes és férfiarok, ketűsök és szólók harmónium kísérettel és anélkül. A helyárak ezuttal népszerűek: 6, 4 és 2 koronásak, csak kisebb számú fenntartott jegyek kaphatók 10 koronáért. A brüsszeli, Culp és Slaviansky-estélyeit Méry Béla rendezeli.

Várandós állapotban

lévő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság, ha kinezza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással jár. Új erőt és új életkeveltet kövessönöz a SCOTT, mintha varázssítal lenne. De még több örömet okoz a szülőknak, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszerrel vigyázz! — a halaszt köriük ügye- lembe venni.

SCOTT-féle Emulsió

a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legköllembesőbb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

Mulatságok.

Az Állatorvosok bálja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 12.

A farsangi krónikák ezidei siker-jegyzékén a legelső sorokban foglaltak le maguknak helyet az állatorvosstanhallgatók, akik mai táncestélyükön a Royal-terem minden zugát betöltötték az egybegyűjtött díszes publikummal.

Fél tízre volt kiírva a bál kezdete, melyet azonban az egyre özőnlő közönség miatt csak fél tizenegy óra körül nyithattak meg. A Rákóczi-induló hangjai mellett ekkor vonulhattak csak be a bálványok a terembe, mire megkezdődhetett végre a bál.

Kiss Jancsi híres balatonfüredi zenekara rákéz- dett az állatorvosok kedvenc csárdására, a „Nagy a feje, busuljon a ló" kezdetű csárdásra, melynek az ütemeinél csaknem kétszáz pár focsátkozott a tánczba. A tánczrend, amelylyel a figyelmest rendezőség a tánczosnőknak kedveskedett, igen csinos meglepetés volt. Tull Viktor tervezte és készítette ezt a foggantyúval ellátott empire kézi tükröcskét, melynek foglalata barnás kenguru-bőrből készült.

A bál fővédői tisztét Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter vállalta el, ki azonban a rendezőség legnagyobb sajnálatára lemondott arról, hogy személyesen megjelenjen. Képviseletében Mezőssy Béla államtitkár jelent meg, aki több előkelőség, köztük Pirkner László, Forster Kálmán min. tanácsosok, Kahler Jaromir ezredes, Rubinek Gyula, Jeszenszky Pál, Szilassy Zoltán, dr. Hutyra Ferencz udv. tan., főiskola rektora, dr. Marek József, dr. Rátz István, dr. Nádaskay Béla, dr. Bugarszky István, dr. Kóssa Gyula, dr. Farkas Géza, dr. Dúbravszky Róbert, Monostory Károly, dr. Reohrer László, dr. Szabó Zoltán, dr. Weiser István, dr. Czetter Jenő főiskolai tanárok kíséretében vonult be a terembe.

Ott voltak:

Asszonyok: Özv. Akantisz Józsefné, Balázs Sándorné, Bardett Károlyné (Bánlak), Berkes Jánosné, Czeizer Károlyné, dr. Chyzer Béláné, Dalmady Gyözöné, özv. Daraba Józsefné, Dózsa Bertalanné, dr. Dubravszky Róbertné, Faragó Lajosné (Tápiószéle), Fails Pálné, Fonák Ferenczné, Fecht Gyuláné, Graser Nándorné, Hegedüs Pálné, Hlavács Józsefné, dr. Hoffmann Lajosné, Horváth Ferenczné, Horváth Mihályné, Huber Józsefné, dr. Hutyra Ferenczné, Jamnitzky Sándorné, Jamnitzky Dezsőné, Laczkó Lászlóné, Legeza Vilmosné, Ladik Ferenczné, Madarassy Dezsőné, Madary Gáborné, dr. Marek Józsefné, Mihályka Lajosné, Mayer, Károlyné, Melzer Ferenczné, Mészáros Györgyné, dr. Mózer Ferdinándné, Neményi Józsefné, Meyner Józsefné, dr. Nádasy Béláné, Nusser Gyuláné, Nagy Ferenczné, Németh Frigyesné, Németh Istvánné, dr. Preisz Hugóné, dr. Pirrhay Károlyné, Raab Mártonné, dr. Rátz Istvánné, Ráthonyi Vilmosné, Rakoczay Istvánné, Riedner Pálné, Sassy Frigyesné, Sárossy Kálmánné, Somogyi Jenőné, Somogyi Béláné, Schweitzer Antalné (Kiskunfélegyháza), Schwartz Ottóné, Stichleutner Györgyné, Szabó Dénesné, Szalay Frigyesné, Szathmáry Gáborné, Szénássy Károlyné, Szilassy Zoltánné, Szilágyi Flórisné, Tenócz Jenőné, dr. Tarr Ferenczné, Tolnay Ödönné, Tóth Gézánné, Tóth Józsefné, Urbay, Lászlóné, Uvardy Gáborné, dr. Weiser Istvánné, Wilder Józsefné (Sopron), Zuna Venczelné, Benkő Károlyné, Berkovics A.-né, Bozsán Józsefné, Bartha Károlyné, özv. Benes Ferenczné, Dermár Jánosné, Fremmel N.-né, Horváth Mihályné, Hoffmann Lajosné, Kitzli Aurélné, Kozma Vinczéné, Polacsek Józsefné, Schleifer Józsefné, Schwarc Ignáczné, Székács Józsefné (Szt-Tornya).

Leányok: Balázs Vilma, Baldauf Helén, Baumann Miczike, Berkes Bözsike, Berkovics Erzsike, Benes Irén, Balogh Eliz, Bartók Emmi, Czeiner Irén, Czeiner Aranka, Corda Juczi, Corda Miczi, Dalmady Aranka, Dózsa Lonczi, Demény Babi, Faragó Irén, Fecht Aranka, Fecht Irén, Fonák Erzi, Fonák Laura, Graser Emmi, Grares Ferike, Hoffmann Lujzika, Hoffmann Ilonka, Hlavács Edit, Horváth Leon, Horváth Leon, Horváth Sárika, Hegedüs Malvin, Huber Nuszi, Huber Milcsi, Ivánka Vilma, Ivánka Ella, Idner Irén, Kovács Friczi, Kovács Mariska, Kenczel Vilma, Legeza Edit, Laczkó Manczi, Madarassy Ilonka, Madary Ilus, Madary Erzi, Mihályka Terus, Mihályka Ninus, Minor Aranka, (Szeged), Minor Miczike (Szeged), Monostory Ágnes, Monostory Mariska, Melzer Piroska, Mészáros Iluska, Mészáros Margitka, Molecz Ilonka (Verbó), Meyner Aranka, Mayer Mimi, Molnár Bö-

zsike, Neményi Ninus, Neményi Bözsike, Nagy Juliska, Nagy Gizella, Nagy Sarolta, Nagy Ella, Mikecz Erzsike (Komárom), Nusser Ilonka, Németh Luizika, Németh Piroška, Raab Annuska (Nagykátán), Radák Miczi, Radák Gizi, Róth Mariska, Róth Aranka, Rosenthal Bettike, Ráthonyi Gizi, Ráthonyi Bella, Sassy Mariska, Schweitzer Gizella, Szabó Kornélia, Szabó Margit, Szabó Olga, Székács Évike (Szenttornya), Stichleutner Ella, Stichleutner Erzsé, Stiwald René, Schusztner Irmuska, Schmidek Idus, Schwartz Luizika, Schwartz Bella, Tomaschek Ilonka, Tobak Ilonka, Tobak Margitka, Tobory Katicza, Vadnay Ilonka, Vadnay Irén, Wálder Idus (Sopron), Wálder Annuska (Sopron), Wardt Henri (Bánlák), Werner Leonka, Benkó Irma, Barth Henriette, Binde Ilonka, Berkovits Erzsé, Bozsán Juliska, Benech Gizi, Benech Annuska, Diósgyőri Csakó Ella (Keszthely), Dermar Margitka, Fremmel Emmike, Faragó Jolánka és Irén, Guttman Margit, Jamitzky Mária, Kozma Jolánka, Kriser Ferike, Krahl Ilka (Baja), Krausz Rózi, Klopfer Katicza, Kimmel Emilia (Temesvár), Miholetz Ilonka, Szilágyi Margit, Schwartz Ilonka és Adél, Schweitzer Gizella, Stern Ella (Zombor), Stichleutner Erzsike és Ella, Schuster Irmuska, Székács Évi (Szenttornya), Schleifer Rózsika, Sprentz Berta, Tomaschek Ilonka, Toback Iluska és Margit, Zlatter Margit.

A Menza-bál. Az egyetem mind a négy fakultásának hallgatói fogtak össze ma, hogy a Menza-Akadémia Egyesület rendezőségével karöltve minél szebb társaságot gyűjtsenek össze a Katolikus-Kör molnár-utcai termeibe. A Menza-bálok nagyhirű multijára természetesen a mai sem hozott szegényt: a rendezőség fáradságos munkája teljes sikerrel végződött — a díszes fehér terem már jóval a jelzett idő előtt megtelt a legdíszesebb közönséggel. A mulatság fővédői József főherceg és Augustia főhercegnő voltak, a védnökei pedig: Apponyi Albertné grófné, Batthyány Tivadarné grófné, Batthyány Ilona grófné, Esterházy Miklósné hercegné, dr. Földes Béláné, Justh Gyuláné, dr. Korányi Frigyesné, Orsoly Fülöp-né báróné, örgróf Pallavicini Edéné, dr. Timon Ákosné, dr. Vécsey Tamásné, dr. Wekerle Sándorné, Wenckheim Frigyesné grófné. A sikert nagyban előmozdította az, hogy a mulatság tiszta jövedelme a szegénysorsú diákok asztalának javára esett. Erre való tekintettel az egyetemi tanárok nagy része megváltotta a jegyét. A női tánczrend izléses, bókortés könyvecské volt. A tánczhoz Horváth Tóni cigánybandája muzsikált.

Az estélyen megjelent előkelőségek között ott láttuk: dr. Csarada János jogkari dékánt, dr. Lovász Márton országgyűlési képviselőt, Asbóth Emil egyetemi tanárt, Plathy Jánost, Hegedüs István prodékánt.

A hölgyek között ott voltak:

Asszonyok: dr. Árkay Kálmáné, Berecz Józsefné, dr. Frecot Menyhértné (Temesvár), Glatz E. Jánosné, Hevessy Józsefné, Graul Józsefné, Iványi Gyuláné, Király Kálmáné, Lázár Béláné, dr. Lovász Mártonné, Lányi Emánuelné, Minke Béláné, Miakits Lajosné, Nagy Jánosné, Mrasek Rezsóné (Temesvár), Schaffner Károlyné, Pribitzer Sándorné, Lichtenstein Józsefné, Szabó Andorné, Regéczy Miezike Nagy Andorné, Váczy Józsefné, dr. Laczkovits Gyuláné, Walló Flórisné, Legesa Viktorné, Dózsá Bertalané, Skriván Ferencné, Csermann Józsefné, Grabovics Leoné, Lohr Józsefné, Lamich Károlyné (Esztergom), Merány Ernőné (Esztergom), öv. Schilling Györgyné, Miklóssy Lajosné, Frecot Andorné.

Leányok: Árkay Dimike, Berecz Ilonka, Frecot Aranka, Grant Irénke, Glatz Rózi, Fekete Sárika, Hevessy Bella, Iványi Margit, Király Miezike és Ilonka, Sányi Gizi, Miakits Miczi, Minke Tessza, Nagy Irénke, Lichtenstein Fanci, Szabó Manczika és Mariska, Regéczy Nagy Lilly, Váczy Böske, Margit és Pírko, Pribitzer Nina és Margit, Latzkovits Zsófia, Legesa Ilonka, Moletz Stefi, Baumann Milike, Vaszi-levits Duci, Blacht Ilonka, Skriván Ety, Grabovics Margit, Cerman Karola, Gusztinger Erzsé Kovács Anna, Miklóssy Jancsi.

A „Pápai kör“ estélye. Az Erzsébetvárosi Kör helyiségeiben szépen sikerült estélyt rendezett ma a budapesti „Pápai kör“. Az estélyt hangverseny vezette be, amelyen Lampérth Géza, a Petőfi-

Társaság tagja verseket olvasott fel, Hegyi Béla a saját dalait adta elő zongorán, Steiner Hugó hegedűművész, a Népszínház-Vigopera koncertmestere hegedűn játszott a közönség nagy tetszésétől kísérve. Végül Sziráki Dóra, akadémiai növendék Wekerlin, Hubay és Hegyi Béla dalait énekelte, kellemes szopránjával és közvetlen előadóképességével sok tapsot váltva ki a közönség soraiból. A hangversenyt reggelig tánc követte.

Építész-bál. Ezen a néven ismerik a főváros zártkörű elite-báliját egyik legkedveltebbjét, melyet az Építési és Műszaki Rajzoló Országos Egyesülete szokott rendezni. Természetes, hogy az eredetiség és izlés hívatott mesterei, a fiatal, valamint a tapasztaltabb építész-gárda vállatve működnek közre az est fényének emelésében. Ez évben február 15-én lesz ez a bál a Vigadó összes termeiben. A magyar építészek legelőkelőbbjei közül bagosi Pucher István és királyhalmi Körössy Albert Kálmán mint bálélnökök és erényi Ulmann Gyula mint egyesületi élnök mindent elkövetnek, hogy a bál méltóan sorakozzék elődeihez.

Az Intim-színház bolondestélye. Vasárnap este az Intim-színház kabaret-előadással egybekötött bolondestélyt tart. A kabaret-előadásban résztvesznek: Kálmán Erzsike, Báthori Elza, Vágó Géza, Gabányi László és Ujváry Lajos. Ezenkívül felléphet bárki. A belépőjegyek ára hölgyek részére egy korona, urak részére két korona.

Gyorsírók mulatsága. A Gyakorló Gyorsírók Társasága március 8-án a Terézvárosi Kaszinó helyiségeiben tartja ezidei kabaret-előadást táncmulatságát. E nagyszabású gyorsíró-mulatságra már most kaphatók jegyek a rendezőknel és az Országos Iparegyesületben (gróf Zichy Jenő-utca 4.) Ugyancsak e czimre forduljanak azok is, akik meghívóra igényt tartanak.

EGYESÜLETEK.

(—) A D. M. K. E. budapesti osztályának megalakulása. A D. M. K. E., melynek székhelye Szege d, budapesti osztályt létesített, mely ma tartotta alakuló közgyűlést Kmety Károly egyetemi tanár országos képviselő elnöklésével az új város háza társalgó termében. A gyűlésen számosan vettek sok. A közgyűlésen hölgyközönség is nagy számban Jenő miniszteri tanácsos, Rónay Károly kir. közjegyző, Deininger Antal és Weisz Berthold udvari tanácsosok, Brust Dávid nagykereskedő, Hegyeshalmi Lajos miniszteri osztálytanácsos, Rejtő Sándor egyetemi tanár, Ligárt János bankigazgató, továbbá dr. Kern Lajos, a szegedi D. M. K. E. elnöke és dr. Galovics Jenő titkár és mások a közgyűlésen hölgyközönség is nagy számban volt jelen.

Az alakuló közgyűlést Kmety Károly országos képviselő nyitotta meg. Kifejtette, hogy Magyarország nemzeti létének biztosítása a jövőben is folyton tornyosuló veszélyekkel szemben csak azon az alapon érhető el, ha a nemzeti kultúrát előbbre viszzük, terjesztjük és terjesztjük különösen a nemzeti-ségiétek közt. Addig, míg a nemzeti-ségeket a nemzeti kultúra át nem hatja, a hazafiság sem hathatja át. E tekintetben nélkülözhetetlen a nagy művelt társadalomnak támogatása. Hogy a magyar társadalom tudására ébredt annak, hogy e tekintetben az ő segítségére szükség van, mutatja az, hogy számos közművelődési egyesület alakult, melynek czélja a hazafias nemzeti kultúrát a nép minden rétegébe bevezetni. A fővárosi embert a társadalmi feladatok kell, hogy foglalkoztassák, mert a főváros csakis a magyar nemzeti kultúrát áll, azzal együtt bukik és azzal együtt lesz nagygyá. Ezért nagy feladat vár a megalakuló egyesületre, t. i. hogy a vidéket szellemi, erkölcsi támogatásban és annemire töle telik, anyagi támogatásban is részesítse e munkájában. (Élnök, tartós helyeslés.)

Ezután dr. Gönczy Elemér, az egyesület titkára, ismertette a mozgalom előzményeit és köszönetét fejezte ki mindazoknak, akiknek buzgalma folytán sikerült már eddig is hatszónyolezvanót tagot megnyerni a budapesti osztály számára.

Élnök indítványára dr. Gönczy Elemérnek az ügy körül kifejtett érdemeit legyzokönyvben ismerték el. Az alakulásra tértek át ezután. Elnökök-

nek megválasztották Grecsák Károly kuriai bírót, Kmety Károly és gróf Teleki Arvéd országos képviselőket, alelnököknek pedig Heinrich Antal és Nagy Dezső országos képviselőket választották meg. Megalakították az egyes bizottságokat, azonkívül egy hetvenöt tagból álló igazgatóságot.

Élnök indítványára gróf Apponyi Albertet és a D. M. K. E. elnökségét táviratilag üdvözölték, mivel az ülés véget ért.

(—) A Budapesti Filológiai Társaság ma délután élénken látogatott felolvasó ülést tartott a Tud. Akadémia heti üléstermében, amelyen négy előadás került felolvasásra. Elsőnek dr. Finály Gábor a kolozsvári tanárok latin-magyar szótára megjelenésének ötvenedik évfordulója alkalmából a szótár megírásának a történetét adta elő. Utána Miklós Elemér részletet olvasott fel Ovidius „Philemon és Baucis“ történetéből, amelyeket az ifjú poeta fordított az eredetiből. Harmadiknak Láng Nándor felolvasa Révay Józsefnek „Commodianus és az Oracula Sibyllina“ című értekezését. A program utolsó pontjaként dr. Pécsy Béla bemutatta dr. Tárczy Károly tanulmányát, melyben a szerző az areopag történetét tárgyalja. A tetszéssel fogadott előadások után zárt választmányi ülést tartott a társaság.

(—) Belvárosi polgárok szövetsége. Maislis Mór ügyvéd felhívására a belvárosi polgárságnak érdekeit felölő szövetség van alakulóban. A szövetség feladata lenne a központi járásbíróági épületnek a Belvárosban leendő elhelyezését, a belvárosi római katolikus templom és a piaristák rendházának át-helyezését, a Rákóczi-ut—Erzsébethídi villamos kiépítését és néhány utcának meghosszabbítását és kiszélesítését kiüregíteni.

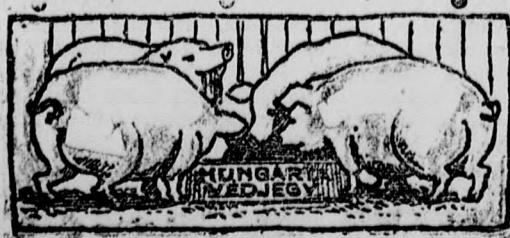
(—) Köztelek estély. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hivatalos lapjának a „Köztelek“nek szerkesztősége a Royal külön termében társasvacsorát rendezett, hogy alkalmat nyújtson a mezőgazdasági szakirodalom művelői és a gazdatársadalmi mozgalmak vezetői bizalmasabb érintkezésére. A lakomán gróf Dessewffy Auréllal élén résztvett az O. M. G. E. elnöksége és tisztviselői kara s mintegy nyolezvanan a mezőgazdasági szakirodalom és agrárpolitikai mozgalmak kiválóságai közül.

(—) A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete február 16-án, vasárnap délután öt és fél órakor a székesfővárosi Vigadó nagytermében rendezte jótékony alapja javára művészhangversenyt. A hangversenyt megígérték közreműködésüket: Jászai Mari, Csillag Teréz, Jeszenszky-né-Nádai Ilona, Küry Klára, Fodor Aranka, Ötvös Gitta, Császár Imre, Ráthonyi Ákos, Raskó Géza, Tapoleczay Rezső, Pap Mihály, Papir Sándor és Stefanidesz Károly. A műsor érdekessége Zemplényi Árpád „Menyasszony futás“ című költeménye, amelyet ez alkalomra írt a szerző Jászai Marinnak, a nagy tragikának. Fodor-né Aranka a Carmen és Sámson és Deilla nagy áriával fog szerepelni. Pap Mihálynak Stefanidesz Károly erre az alkalomra igen bájos dalokat komponált. Jegyek kaphatók az egyesület irodájában, Nagykorona-utca 13. szám.

(—) Anyák iskolája. Az Ujváros háza közgyűlési termében minden hét keddién tartatni szokott anyák iskolájában, amelyet az Országos Közegészségi Egyesület hölgyosztálya rendez, dr. Deitre László egyetemi magántanár tartott szép és tartalmas előadást a fertőző betegségek lényegéről és az ezek ellen való védekezésről. Az anyák iskolája legközelebbi s egyszersmind utolsó előadása jövő kedden, e hó 18-án lesz, amikor Schaffer Károly egyetemi nyilv. rendkívüli tanár a gyermek lelkivilágának helyes irányításáról tart előadást.

(—) A Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesülete e hó 13-án, csütörtökön esti fél hét órakor tartja rendes közgyűlést, mely ezuttal igen élénk lefolyásnak ígérkezik. A tagok egy csoportja ugyanis radikális jelszavak és reformpárt elnevezés alatt folytat agitációt a régi vezetőség ellen.

(—) Az Újságkiadó Tisztviselők Egyesületének e hó 12-én tartott igazgatósági ülése a folyó ügyek elintézésén kívül négy új tagot vett fel az egyesület kötelékébe és egy elhalt tag özvegyének az 1908. évre 600 korona segélyt szavazott meg.

Kovács Menyhért és Társa „Hungária Gyorshizlaló abrafüster-vállalat“

Budapesten, VI. kerület, Felsőerdősor-utca 41. szám,
M. kir. földművelésügyi miniszter által 1906. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorshizlaló Abrafüster“ minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Ritkán eredménytelenné lett kipróbálva szarvasmarhánál, lovaknál, sertésnél, juhoknál és az összes baromfiaknál. Számtalan elismerő-levelek rendelkezésre állnak. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

(-) **Hazafias tót egyesület.** Rózsahegyen vasárnap husz tót aju hazafias érzelmi polgár megalakította a rózsahegyi magyar polgári kört. Elnöknek Stefcsek János tanítót, alelnökké pedig Kroszer Bélát választották. A közgyűlés a hymnus elneklésével ért véget.

(-) **Kirakattrendezők szakosztályának megalakulása.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületében vasárnap délelőtt alakult meg a kirakattrendezők szakosztálya, melynek célja, hogy ezen foglalkozási ág művelését minél inkább tökéletesítse és érdekeit megvédje.

FŐVÁROS.

A főváros költségelirányzata.

— A pénzügyi és gazdasági bizottság ülése. —

Budapest, február 12.

Ma délután folytatta a pénzügyi és gazdasági bizottság a költségelirányzat tárgyalását Bárczy István polgármester elnöklése mellett.

Részleteiben tárgyalták a költségvetést. Az elirányzat tételeinek hosszu sorozatánál semmiféle megjegyzés nem volt. Az egyházi és hitoktatási czélokra szánt tételnél Heltai Ferencz kérte, hogy vegyék föl a költségvetésbe azt a 78.000 koronát, amelyet erre a közoktatásiügyi bizottság javasolt, de amelynek a förlését kívánta a kiküldött albizottság. Heltai kifejtette, hogy ha nem emelik föl 78.000 koronával a tételt, akkor nem lesznek képesek az egyházak a hitoktatást kellő módon folytatni. Ennek a fölemelt összegnek a szükségességét különben teljesen elfogadható módon mutatták ki. A bizottság elfogadta Heltai javaslatát s a 78.000 koronát fölvette a költségvetésbe.

Az iskolák fejezeténél, azzal kapcsolatosan, hogy igen sok iskola van még most is bérházban elhelyezve, Bíró Henrik megsürgeti, hogy a főváros teljesítse azt a kötelezettségét, hogy kis lakásokból álló házakat építtessen és munkáslakásokat is. Mert ezzel mindenestre le fog szállni az egy- és kétszobás kis lakások ára. Természetesen a kellő számú iskolát is föl kell építeni, nehogy ezentul is házakat béreljenek erre a célra. Manapság évente 460.000 korona bért fizet a főváros az ilyen házakért. Ezt a jövőben el kell kerülni. Kéri a polgármestert és a tanácsot, hogy ennek a régi óhajtatásnak tegyenek eleget.

A színházak segélyezése czimén a költségvetésbe 33.000 koronát vettek föl. Várpalotai Palotay Rezső kéri, hogy ezt az összeget fokozatosan szüntessék meg. Ehhez a bizottság hozzájárult.

A tervezett londoni magyar kiállítás támogatására a tanács 80.000 koronát hozott javaslatba; ezt azonban a kiküldött albizottság törölte. Bárczy István védelmezte a tanács álláspontját Palotai Rezsővel szemben, aki nem hajlandó ezt az összeget megszavazni; mert az ilyen kiállítás jóformán nem egyéb, vásárlja az eladni való ipari és kereskedelmi tárgyaknak. Ez lehet szintén jogosult dolog, de nem olyan természetű, hogy általános hasznossága volna; ez csak az egyes kiállításoknak válnék előnyére. A bizottság nem vette föl a 80.000 koronát.

Az új állások szervezésének a kérdésével összefüggőleg, elfogadták Heltai Ferencznek azt a javaslatát, hogy az új négy tanácsjegyzői állás közül ne legyen kettő másodosztályú, hanem valamennyit elsőosztályúvá szervezzék.

A drágasági pótlékra 1,478.415 korona szükséges. Erre vonatkozólag az az indítvány merült föl a legutóbbi ülésen, hogy pótlékot csak a 4000 koronán alul lévő fizetésű alkalmazottak kapjanak és hogy a tanítónok, valamint a nőtlen tisztviselők se részesüljenek benne. Márkus József főrendiházi tag ezt nem tartja méltányos dolognak, egyik tisztviselő épp úgy szenved a fokozódó drágaság miatt, mint a másik. Kizárni sem a tanítónöket, sem a nőtlen alkalmazottakat nem lehet. A 4000 koronán felül fizetett tisztviselőknek pedig olyan társadalmi fokozottabb kötelezettségeik vannak, amelyek megadják a jogosultságot arra, hogy ők is részesüljenek a fizetésjavításban. Springer Ferencznek hasonló értelmű fölszólalása után a bizottság az összes alkalmazottakra nézve kimondotta az arány szerint való részesítést.

Az ideiglenes személyzet — a szolgák és altisztek drágasági pótlékára — illetőleg fizetésrendezésére vonatkozó javaslatot elfogadták.

Ezek után Bódy Tivadar tanácsos előadta, hogy ekként a költségelirányzat a következőképp alakul:

Az elirányzott deficit összege 2.750.358 korona; ehhez jön a drágasági pótlékra és fizetésrendezésre szükséges 1,655.975 korona, tehát a deficit felszökik 4,406.333 koronára. Ha azonban elesik a rendőrségi kvóta összege és megkapja a főváros az italmérségi illetéket, ami 1,873.987 koronára rug, akkor a deficit 2,532.346 koronában mutatkozik. Viszont, ha behozzák a tervezett új adóztatást, amelynek a lövedelmét

2,608.300 koronára számítoták ki, akkor, leszámítva ebből a 2,532.346 koronában mutatkozott deficitet, maradna fölöslegül 75.954 korona. A kiküldött albizottság, amint már említettük, javasolja, hogy a fizetésrendezésre vonatkozó javaslatok elfogadása föltétlenül ahhoz csatoltassék, hogy a fedezetkép javaslatba hozott adót is megszavazzák és hogy az ígért állami támogatás teljesen biztosítottassék.

A deficit eltüntetésére szükséges pénzbeli fedezet megszerzésének a módjára vonatkozólag többen szólaltak föl, így Springer Ferencz, Bíró Henrik, Márkus József főrendiházi tag, Heltai Ferencz, Rózsavölgyi Manó. Az elnök Bérczy István polgármester annak ad kifejezést, hogy az a kérdés, vajjon az adók emelésénél a 100 koronán alul fizetők mentesítessenek-e, vagy sem, nem bír nagy jelentőséggel az eredményre nézve. Igenis, ha az összes községi adó alól történék mentesítés, az nagy könnyítést adna az illetőknek. Ha azonban csakis az új 10 százalékos adónál mondanák ki ezt, nem jelentene egyebet, mint azt, hogy például a most 40 korona adót fizető polgár negyedevenként 80 fillérvnyi könnyítésben részesülne. Ez valóban nem lenne érezhető könnyítés. Ez tehát alárendelt kérdés.

Fölteszi ezután a kérdést, vajjon hozzájárul-e a bizottság ahhoz, hogy a községi adó 10 százalékkal emeltesék akként, hogy a 100 koronán aluli adót fizetők mentesítessenek. Ezt 7 szavazattal 6 ellen elvetették. Elfogadták Bíró Henrik közvetítő javaslatát (szintén 7 szavazattal 6 ellen), hogy a 80 koronán aluli adót fizetők mentesítsék.

A pénzügyi és gazdasági bizottság ülése ezzel este hét órakor véget ért.

(Kérdőpontok a közönséghez az angol szénről.)

A székesfőváros részéről beszerzett és a központi tüzelőszertárházban elhelyezett angol szén használhatóságáról meg akar győződni a tanács és ezért utasította a mérnöki hivatalt, hogy a közönséghez, de különösen a főváros alkalmazottaihoz kérdőpontokat intézzen aziránt, hogy mennyiben mutatkozik eredményesnek az ezzel való fűtés. A mérnöki hivatal eleget tett az utasításnak és a következő kérdéseket irtézi az angol szén használókhöz: Töltő vagy nem töltő, cserépből vagy vasból való kályhában égeti-e a szenet? Terjeszt-e a szén égés közben büzt? Marad-e vissza köves, többé el nem égethető rész és mennyi? Sok vagy kevés hamut szolgáltat-e a szén és milyen ez a hamu? Sok vagy kevés korom képződik-e a szén égése közben? Milyen más észrevétele van még? A beérkező válaszok kedvező vagy kedvezőtlen voltától teszi aztán függővé a tanács, hogy fog-e az angol szénből újabb megrendeléseket tenni, vagy sem.

(Orvosi kinevezés. Fülepp Kálmán a pesti órdalon levő kórházaknál megüresedett alorvosi állásra dr. Werner Ignác segédorvost nevezte ki, a megüresedett segédorvosi állásra pedig dr. Elek Fülöp orvost. A budai kórházaknál megüresedett segédorvosi állást a főpolgármester dr. Schlegl László orvossal töltötte be.

(A sorozás Budapestén. Az idei fősorozás Budapestén márczius másodikán kezdődik és április 3-án ér véget, amely idő alatt az 1887., 1886. és 1885. években született hadkötelezettek kerülnek állítás alá.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—39.

- Gyógytényezők:**
- Elektromágneses gyógyítás.
 - Röntgen sugarakkal való kezelés.
 - Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 - Kék fényvel való kezelés.
 - Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 - Villamos fényfürdők.
 - Villamos massage (Vibratio).
 - Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 - Villamos vízfürdők.
 - Szénsavas fürdők.
 - Főbb javallatok: Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
- Rendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. — Kezelés egész napán ál. — Kívánatra prospectus

TORVÉNYSZÉK.

Cselédlány, mint czikkiró.

Budapest, február 12.

— Negyven év óta foglalkozom sajtóüggyekkel, ez az első eset, hogy cseléd legyen egy cikknek a szerzője s mint újságíró szerepeljen.

Ezzel a kijelentéssel vezette be Zsitvay Leó, a büntetőtorvényszék elnöke a mai esküdtszéki tárgyalást. Mindenesetre érdekes és a büntügyi statisztikában páratlan eset, hogy egy cselédlány kerüljön sajtóüggyből kifolyólag a vádlottak padjára.

Mező Zsuzsánna ez a leány, aki volt gazdája, Batizi Ferencz, tarcsai községi jegyző ellen hírlapi közleményt tett közzé, amikor szolgálati helyét elhagyta. A cikk a Földművelő lapban „Cseléd sorsa” czim alatt jelent meg s a következőképpen méltatta a kenyéradó eljárását:

Körös-Tarcsán Batizi Ferencznek hívták azt a kisjegyzőt, aki a cseléd bérének kiszolgáltatása helyett börtönt ígér. A nagyságos jegyzőné, mivel zongorát vásárolt, azért kellett nekem a kiérdemelt béremre hónapokig várni, amellet a legcsunyább bánásmódban részesültem, mert koplattatott. Többször történt felmondásom daczára sem adta ki a könyvem. Végül eljött szegény édes anyám és könyörgni kezdett, hogy elégítsenek ki, de mind hasztalan volt, ráadásul még kilökték szegény anyámat. Erre a felháborodást én sem kerültem ki, ott hagytam könyvem, pénzem. Másnap hívatott, hogy a biztosnál van a pénzem és a könyvem. Megjelentem ott, aki arra akart kényszeríteni, hogy ő nagyságától bocsánatot kérjek. Minthogy erre nem voltam hajlandó, négy koronát lefogott a bocsánatkérés fejében.

Batizi Ferencz jegyző panaszára rágalmozás sajtóvétségéért került Mező Zsuzsánna vád alá. A tárgyaláson az egyszerű cselédlány meglepő okos feleletekért adott az elnök kérdéseire.

- Maga irta ezt a cikkekcskét?
- Igen, én, de a szerkesztőség néhány sorral megtoldotta. Ezért én nem felelek.
- Maga határozta el azt is, hogy ezt abban az újságban megjelenteti?
- Igen, magam, mert megtörtént való volt a dolog.
- Nem ugrasztotta be valaki?
- Nem.
- Honnan tudta, hogy van egy Földművelő című lap?
- Mert magam is szoktam ezt olvasni.
- Fizetett a közzétételért?
- Nem.

Az esküdtek a vádlottnő anyjának tanukénti kihallgatása s dr. Pető Sándor védőbeszéde után nem bűnösnek mondták ki a cselédlányt s ezen verdikt alapján a törvényszék is felmentő ítéletet hozott.

§ A joggyakornokok helyzete. A balassagyarmati törvényszék jegyzői kara (jegyzői, aljegyzői, joggyakornokai) felhívást intéz az ország jegyzői karához, hogy csatlakozzanak a szombathelyi kir. törvényszék jegyzői kara által a joggyakornokok érdekében megindított mozgalomhoz és a memorandum felterjesztése végett a dévai kir. törvényszék jegyzői karát megkeresi. Tervük az, hogy az összes bírósági jegyzők nevében minden kongresszus kizárásával memorandumot terjesszenek a főrendiház, a képviselőház s az igazságügyminiszter elé.

§ A knézi bűnpör. A temesvári esküdtbírószág ma tárgyalta másodsor a knézi bűnpert, minthogy az első ízben hozott ítéletet a Kuria megsemmisítette, mert a vádlottak bűnügyeit együttesen tárgyalták. Ma Vuicsics Szavane felett ítélezktek az esküdtbírák, aki azzal volt vádolva, hogy férjét megmérgezte. A bíróság elnöke Salacz Béla törvényszéki elnök volt. Vanis Dezső vádja és Skuteczky Miksa ügyvéd védőbeszéde után az esküdtbírószág felmentő verdiktet hozott.

§ Ügyvédi kamarai választások. A budapesti ügyvédi kamara február 23-án tartja meg tisztújító közgyűlését. A választási mozgalomban a budapesti ügyvédek két pártja: a „reformpárt” s az „új ügyvédi párt” vesz részt. Mindkét párt erősen szervezkedik, hogy a maga jelöltjeit vihesse be a választmányba. A reformpárt már megállapította a jelöltek listáját, amelyen néhány új taggal kiegészítve a jelenlegi választmányi tagok nevei szerepelnek. Az új ügyvédi párt pedig Erdély Sándor elnöklésével tegnap este tartott értekezletet a jelölés ügyében s a jelöltek névsorának megállapítása czéljából bizottságot küldött ki,

§ Husz mint pénzhamisító. Ha a máramaroszi-gei kivégzés néhány héttel késik, Husz Ábrahám-nak, mint nagyarányu, regényes hátterű pénzhamisítás főbűnösének is törvényt kellett volna állania a debreczeni bíróság előtt. Igazi monstre-pör ez, amelyben harmincz vádlott s vagy kétszáz tanu szerepel. A fővádlottak Huszon kívül Nuchem Sapira, Fisch Ábrahám, Butterweich Eizig, Prépres Salamon s Dávid Márton kis-kupányi fakereskedő, akit Beregszászon rablógyilkosság miatt halálra ítélték, de a Kurja a napokban semmisítette meg éppen ezt az ítéletet. Ravaszul csinálta a banda a dolgát. Négy tagja Londonban rendezte be az ötven koronásokat gyártó műhelyt, Bobker angol fotográfus közreműködésével. Két évvel ezelőtt kezdtek terjeszteni a bankokat Ausztriában, Galicziában s Magyarországon Husz Ábrahám segítségével, akinél vagy száz-ezer korona hamis pénzt találtak. Az Osztrák-Magyar Bank indította meg a vizsgálatot a bécsi törvényszékkel. A letartóztatott pénzhamisítók közül az egyik elárulta Huszt, a csendőrök kézrekerítették s ő hosszas tagadás után mindent beismer s a bandát egészen leplezte.

§ Juriga magasztalója. A pozsonyi esküdtszék Sándorfi Ede verbőcei plébánost, ki a Ludove Noviny egyik számában magasztalólag írt Juriga Nándor pánszláv agitátorról, ma büntelődésért miatt két havi fogházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

A Kereskedelmi Bank zárszámadásai.

— 9,844.885.57 korona nyereség. —

Budapest, február 12.

Mindannyiszor, amikor közgazdaságunk élen haladó pénzügyintézetek beszámolnak egy egész esztendő munkásságáról, kell, hogy a szemlélő ezekben a zárszámadásokban többet is lásson, mint egy szimpla adathalmazt, amely az illető intézet működéséről számot ad. A vezető bankok mérlegei abból a szempontból is érdekességgel bírnak, mert minden ilyen mérleg megjelenése bepillantást enged az üzleti forgalom apadása vagy növekedésére, a hitelviszonyok alakulására, a pénzkonjunkturának hullámzására. Különösen áll ez olyan intézeteknél, amelyek millió és millió idegen tőkét forgatnak és kiterjedt összeköttetésük folytán ezernyi szállal nyulnak bele egész gazdasági életünkbe. Ilyen intézet a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, amelynek nemrégiben ismertett üzleteredménye kiegészítéseként ma előttünk áll a közgyűlés elé kerülő jelentés, amely teljes egészében tárja elénk az intézet lefolyt évi munkásságát. Nem kell a Kereskedelmi Bank előkelő pozícióját, amelyet közgazdaságunkban elfoglal, bővebben kifejtetni, elég ahhoz két adat, amelyet a zárszámadásból veszünk. Ha kiemeljük, hogy a bank a lefolyt esztendőben 170 millió idegen tőkét kezel s ez a tétel 23 millióval mulja felül az 1906-iki év adatait s gondolkozunk azon, vajon hány emberé lehet ez a rengeteg összeg, akiknek bizalma ebben az intézetben összpontosul és fölemeljük, hogy az üzletfelek mekkora sokaságát gyűjti maga köré a bank, ha 992.604 darab levelet továbbított 1907-ben — akkor már ezekből az adatokból is tisztán áll előttünk az, hogy milyen helyet foglal el a bank közgazdaságunkban.

Nehéz időket élt át hitelügyünk az elmúlt válságos esztendőben, de hogy nagyobb megárazkodtatások nélkül vonult el előttünk a vihar, abban része van azoknak a tökétes nagybankoknak, melyek egész finanziainkat irányítják. Más részről a pénz szertelen megdrágulását a bankok hasznosíthatták, s ez kárpótolta őket az elmaradt kibocsátási üzletekért.

A Kereskedelmi Bank mérlegadatai a bank korábbi és különösen az 1906. évi zárszámadásaival összehasonlítva, bizonyítják, hogy a bank az elmúlt válságos üzletvetet tőkében és jövedelmekben megerősödve zárta le. Kétséget nem szenved, hogy a bank a pénzügyviszonyok teljesen abnormis alakulását felhasználhatta volna arra, hogy jövedelmeit, különösen kamatbevételeit, még nagyobb mértékben fokozza, de a bank vezetősége amellelt, hogy a jövedelmezőség emelésére kötelességszerűen figyelemmel volt,

mégis első sorban azon fontos közgazdasági feladatot tartotta szem előtt, mely éppen a közel-múlt válságos időben a nagy pénzügyintézetekre hárult. Ezen erkölcsi kötelesség felismerése folytán a bank tekintet nélkül arra, hogy tekintélyes folyópénzeit külföldi piacokon jóval kedvezőbben helyezhette volna el, ehelyett jövedelmeinek rovására belföldi váltótárczáját emelte és belföldi követeléseit szaporította, ily módon lehetővé téve a vele összeköttetésben álló hazai cégeknek és vidéki pénzügyintézeteknek, hogy szembeszállhassanak a válságos pénzügyviszonyokkal és hogy az Ausztria részéről eldugult hitelforrások pótlására a maga részéről is a magyar piacnak rendelkezésére állhasson. Ezen üzletpolitika folyamánaként a bank váltótárczája és adósainak számlája az 1906. év végével kimutatott 147 millióról 191 millióra, tehát a múlt évi összegnek 30 százalékkal emelkedett, míg ellenben a bank külföldi követelése néhány millió koronával apadtak. Ebből kitűnik, hogy a bank a hazai közgazdaságnak a lefolyt évben, szemben a korábbi évvel, közel 50 millióval nagyobb összeget bocsátott rendelkezésére. Ily módon az 1906. év végén keresztülvitt részvénykibocsátás által beszerzett új tőke már az egész 1907. év folyamán a bank üzemében és pedig kizárólag a folyó bank üzlet keretében értékesített.

Attérve a mérleg-számla részleteire, figyelmet érdemel elsősorban a váltótárca alakulása. A tárca 82 millióról 104 millióra emelkedett, ami természetes is olyankor, amikor minden oldalról nagy a kereslet a hitel után. Más adatokat véve szemügyre, az előlegek értékpapirokra és árukra csak 1.5 millió koronára emelkedtek, míg viszont a lombard-előlegek és a report-üzlet, mint az a banknak fentvált eljárássából önként következik, 38 millió koronáról 24 millióra csökkentek. A bank értékpapirtárczája 35.5 millió koronáról 46.2 millió koronára emelkedett, mely emelkedés főképpen idegen pénzügyintézetek és közlekedési vállalatok címleteiből származik. A záloglevél és községi kötvény biztosítéki alapon, melyek, mint az előző években, körülbelül 20 millió koronát tesznek ki, kizárólag állampapírok és más elsőrangú pénzügyintézetek kötvényei vannak elhelyezve. Az adósok számlája, mint már fentebb említettük, 66 millió koronáról 87 millió koronára emelkedett, míg a többi tétel a bank általános fejlődésének megfelelő, különös magyarázatot nem igénylő emelkedést mutatnak.

Igen figyelemreméltó a banknál elhelyezett idegen tőkék állományának alakulása, mint már azt fentebb kiemeltük.

A bank tiszta takarékpénztári és cheque-betéteinek állománya 1907. év végén 170 millió volt, ami az 1906. évvel szemben 23 millió emelkedést jelent; ez az emelkedés örvendetes bizonyítéka annak a nagy és folyton erősödő pozíciónak, melyet a bank elfoglal és annak a bizalomnak, mely a közönség széles rétegei részéről feléje fordul. A betétek összegéhez hozzászámítva a kormány, megyék, községek és különféle hitelezők követelését, a bank által kezelt betétek összege 253 millió koronát ért el (szemben a múlt évi 224 millió koronával). Ezen betétekkel szemben a bank pénztárkészletekben, váltótárczában, értékpapírokban és ilyenekre adott előlegekben, valamint különféle adósok elleni követelésekben 335 millió korona gyorsan realizálható aktív tételekkel rendelkezik, ami a bank nagy mobilitásának szembeálló bizonyítéka. A bank által kezelt összes saját és idegen tőkék, beleszámítva a címletforgalmat is, a múlt évi 716 millió koronáról 752 millió koronára emelkedtek.

A befektetési piacon a kedvezőtlen pénzügyviszonyok folytán beállott nyomasztó helyzet természetesen érzékenyen érintette a kibocsátó intézeteket. De a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál ezek a viszonyok nem hagytak olyan nyomot, melynek jelentősége lenne. Csak természetes, hogy a címlet-piacon beállott kedvezőtlen viszonyok a bankot új jelzálogi és községi kölcsön-üzletek kérésénél bizonyos határig korlátozták, minek folytán ezen üzletágak állaga

a szabályszerű és rendkívüli visszafizetések folytán 380.2 millióról 375.8 millióra csökkent. Emellett, dacára ezen köztudomású kedvezőtlen viszonyoknak, mégis módjában volt a banknak 13,245.600 korona összegű új záloglevél és községi kölcsönöket folyósítani. Különösen kiemelendők velük másfelől, hogy a banknak sikerült a lefolyt üzletvetben a visszavásárolt címleteken felül 19,049.800 korona névértékű saját címletét elhelyezni, mely eladások által a forgalomban lévő új nem sorsolt címletek 376.6 millió koronát értek el. Ezzel kapcsolatban kiemelendő, hogy a bank saját címleteinek tárczája az 1907. év végén 5 millió koronára apadt le. Megemlíthetjük itt, hogy ezen címletek a mérlegben oly árfolyamon vannak felvéve, mely a jelenleg folyamatban lévő eladások árán lényegesen alul marad.

Fenti adatok ismertetése után az üzleteredményről kell még megemlékeznünk. Előrebocsátom azt, hogy az értékpapír-számlán elért nyereségben mutatkozó visszaesés természetes folyamán a bank a tetemes árcsökkenésnek, melyet a bank tulajdonában lévő elsőrangú állampapírok és más befektetési értékek árfolyamánál (a biztosítéki alapokat is ideértve) szenved s mely árcsökkenés az értékpapírüzletben s a lebonyolított pénzügyi műveleteken elért nyereséget részben felemészítette, az idej évi eredménye — amint már arról megemlékeztünk — messze tulszárnyalja az előzőkét.

A nyereség- és veszteség-számla főbb tételei az 1906. évi eredménnyel összehasonlítva a következő képet nyújtják:

Bevételek:	1906.	1907.	Különbözet
Tiszta kamattjövdelem	5,772.339	7,674.552	+ 1,902.213
Nyereség a jelzálog-üzletből	1,142.556	1,148.025	+ 5.469
Különl. jutalékok	994.490	1,022.791	+ 28.301
Nyereség külföldi váltókon s pénzemeken	358.131	316.120	- 42.011
Nyereség értékpapírok s szindikátusokon	1,215.780	648.347	- 567.433
Különl. nyereségek	168.930	447.355	+ 278.425
Váltóüzlet, fiókok és kommanditek	319.178	339.491	+ 20.313

Ezen adatok a bank folyó ügyletének állandó fejlődését mutatják, mi mellett a kamatszámra erős emelkedésnek nagyobb része az 1906. év végén eszközölt tőkeemelésre s az általános pénzdrágulásra vezetendő vissza.

A nyereség- és veszteség-számla tételeinél meg kell említeni azt is, hogy a bank ügyviteli költségei 200.000 koronánál nagyobb összeggel, vagyis 10%-kal emelkedtek. Ennek magyarázata abban van, hogy a bank szervezett erősen támogatta és most már 8 budapesti és 7 vidéki fiókteleppel dolgozik. Ebből folyólag a tisztviselők és hivataloszolgák létszáma 507 személyről 564 személyre növekedett, ami viszont a költségek emelkedésében talál számszerű kifejezést.

A forgalmi adatok a bank következő fejlődését mutatják:

	1906.	1907.
Leszámitott bankváltók	278,411.000	348,788.400
Leszámitott váltók a hitelrészek üzletében	4,917.800	6,162.900
Engedélyezett záloglevél és községi kölcsönök	12,408.000	13,245.600
A betétüzlet forgalma	2,658,392.000	3,210,898.700
A deviza-üzlet forgalma	1,729,234.000	1,855,421.300
A váltóüzlet össziforgalma	148,234.500	143,536.500
Pénztári forgalom	5,419,166.200	6,344,736.000
Fiókintézetek össziforg.	1,424,000.000	2,011,600.000
A bank össziforgalma (a főkönyv egyik oldalán)	12,527,420.600	13,838,600.500
Expediált levelek	868.638 darab	992.604 darab
Tisztviselők létszáma	427	479
Hivataloszolgák létszáma	80	85

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az orronított gyomrot 2-8 óra alatt tel. Jelen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

Amennyiben a közgyűlés az igazgatóság előterjesztéseit jóváhagyja, a bank mérlegszerű tartalékalapjai 51 millió koronára fognak emelkedni, úgy, hogy egyedül ezen mérlegszerű tartalékok a részvénytőke alapján számítva 121%-ot fognak kitenni.

A mérleg adatainak hatásáról, melyet azok pénzügyi körökben tettek, már megemlékeztünk s az idej mérleg ismertetését azzal zárhatjuk be, hogy a következő s gazdaságilag remélhetőleg kedvezőbb 1908-as év valószínűleg még kedvezőbb üzleteredményt biztosít majd a minden tekintetben kiváló és kitűnően vezetett Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak.

A Kereskedelmi Társaság mérlege.

Budapest, február 12.

Nagy intézeteink rendre közzéteszik zárszámadásait s ezek közül különös figyelmet érdemel a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság 1907. évi mérlege, melyet ma van alkalmunk közölni. Ez az aránylag fiatal, hatalmas arányokban fejlődő intézet, mely egyesíti magában a bankot, a kereskedőt és a vállalkozót, semmivel sem maradt mögötte azoknak a várakozásoknak, melyeket hozzáfűztek. A közvetítői tevékenységen kívül a társaság az újabb időkben vette fel tevékenységi körébe a banküzletet, mely az idej mérleg adatai szerint nagy kiterjedtséget ért el s ez üzletágra vonatkozó tételeken meglátszik a lefolyt esztendő hitelügyi konjunktúrájának hatása. Nagy összegekkel emelkedett a takarékbetét; a banküzlet egyéb ágaiiban kifejtett tevékenység eredményeképpen is jelentékenyen kedvezőbb adatokat találunk a mérlegben, mint az előzőben. Az árüzletben nem egy külső körülmény hátráltatta a teljes erőfeszítést, mely körülmények, mint pl. a vagonhiány, az intézet üzleti vállalkozását érintették. Mint mobilier, a társaság jelentékeny szerepet visz gazdasági életünkben s valószínű, hogy e téren fokozott mértékben való munkásság vár az intézetre.

Áttérve a mérleg ismertetésére, elsősorban kiemeljük, hogy a társaság az elmúlt évben az előző évi áthozatallal együtt 4,051.656 korona bruttó nyereséget ért el, ami 367.429 koronával haladja túl az előző évi eredményt. E nyereségből az összes költségek és a tavaly létesített új berendezések teljes leírása czimén 1,148.949 korona (+ 36.849 K), továbbá kétes követelésekből és az értékesítkenési tartalékszámán való leírások czimén 199.445 korona (+ 114.103 K) vonandó le, úgy, hogy tiszta nyereség gyanánt a mérleg 2,562.848 (+ 76.064 K) koronával záródik. A mérleg a legszigorubb értékeléssel állapított meg s abban nagyobbösszegű latens-tartalékok foglaltatnak.

Az üzleti jelentésből kiemeljük továbbá, hogy a zárszámadásokban foglalt eredmények elsősorban a banküzlet megnövekedett kiterjedésének köszönhetőek, mely lehetővé tette a társaság saját tulajdonát képező és általa kezelt tőkének az elmúlt év viszonyainak megfelelő előnyös értékesítését s hozzájárult ehhez a folyó banküzlet lendülete, mely a társaságnál elhelyezett takarékbetéteknek az elmúlt év körülményeire való tekintettel jelentősnek mondható növekedésére is vezetett. A társaságnak a faipar körében fennálló részesedéseit e szakma válságos viszonyai egyáltalában nem érintették; egyéb szindikátusi részesedései közül kiemelendő az Eger-Putnoki Helyiérdekű Vasut Részvénytársaság finanszírozása, melyet a társaság az Agrárbankkal együtt teljesített. A társaság árüzleteiben a múlt év hátrányos kereskedelmi viszonyai közepette is — ama kedvezőtlen hatás dacára, melyet az európaszerte rossz termés a gépüzlet, a melyet jellegű vagonhiány pedig a süllyeszt forgalmára gyakorolt — az üzlet menetében és hozadékában az előző évek színvonalát teljes mértékben fenntartani sikerült.

A zárszámadás adatai a következők:

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztári készletek 1,642.375 K, váltók és devizák 18,612.070 K, értékpapírok 11,395.717 K, intézeti házak és telkek 1,250.000 K, üzemi ingatlanok 1,824.545 K, előlegek értékpapírokra és árukra 15,104.623 K, árukészlet 806.234 K, átmeneti tételek 720.329 K, befizetések szindikátusokba 2,976.625 K, adósok 23,843.310 K. Teher: Részvénytőke 20,000.000 K, tartalékalap 6,730.000 K, értékesítkenési tartalék 223.541 K, nyugdíjalap 728.529 K, forgalomban levő elfogadványok 4,680.747 K, forgalomban levő intézvénnyek 650.958 K, fel nem vett osztalék 1222 K, betétek 14,232.777 K, hitelezők 28,365.206 K, tiszta nyereségegyenleg 2,562.848 K.

Eredmény számla. Kiadás: Költségek 1,148.949 K, leírások értékesítkenési tartalékszámára és kétes követelésekből 199.445 K, adók 140.413 K, nyereségegyenleg 2,562.848 K. Jövedelem: Nyereségáthozat 146.165 K, kamattjövdelem 2,274.581 K, Nyereségek és jutalékok 1,561.551 K, házbérvjövdelem 69.359 K.

A fenti számadások alapján a társaság igazgatósága elhatározta, hogy a február 27-ére egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, miszerint az előző évhez hasonlóan ezidén is 9%-os, tehát részvényenként 36 korona osztalék czimén összesen 1,800.000 K fizetessék ki, a tartalékalap 420.000 K (+ 20.000 K) dotációval 7,150.000 K-ra emeltesék és a végül maradó 201.180 K (+ 55.015 K) az új üzletév számlájára vitessék át.

A Nicholson gépgyár tőkeemelése. Pénzügyi körökben híre jár, hogy a Nicholson gépgyár r.-t. jelenlegi 2 millió koronás alaptőkéjét 3 millióra emeli. A tőkeemelést abból az okból szándékozik megvalósítani a társaság, mert az így nyert összegeket nagyobb beruházásokra akarja fordítani. A tőkeemelés ügyében való előterjesztés valószínűleg a márcziusban tartandó rendes közgyűlésen kerül napirendre.

A tavaszi luxus-lóvásár. A Tattersall titkársága már szétküldte az első tavaszi luxus-lóvásárra szolgáló bejelentési ivatek s a jelentkezések már meg is indultak. Az első vásár márczius 21—23-án lesz, a bejelentési határidő márczius 5. Az első vásáron kerül kiosztásra a főváros tiszteletdíja. A rendezőség legutóbbi lépéseket tett, hogy a földmivélsügyi miniszter az első tavaszi vásárra is tüzzön ki egy nagy díjat. A II-ik tavaszi és az őszi vásárra egy-egy 1000 koronás díjat adott a miniszter.

Az Athenaeum új üzlete. Az Athenaeum irodalmi és nyomda r.-t. — amint értesülünk — az utóbbi napokban szerződést kötött a Révai testvérek irodalmi intézet r.-t.-al, mely szerint az Athenaeum átveszi az utóbb említett társaság tulajdonát képező Stampel és Laufer-féle könyvkiadó vállalatokat. Erre vonatkozó szerződést a szerződések felek már aláírták.

Mediorendezés az értéktőzsdén. A mai prolongációnál a következő díjtételeket fizettek: Magyar hitelrészvényért —75—1.55 korona, Magyar leszámitolóbank részvényért —35—75 korona, Magyar jelzálogbank részvényért —25—85 korona, Hazai bank részvényért —25—45 korona, Rimamurányi vasmű részvényért —65—1.25 korona, Közuti vaspálya részvényért 1.10—1.50 korona, Városi villamos vasut részvényért —30—60 korona.

A kivándorlási ügy szervezése. Ismert dolog, hogy eddig a magyarországi kivándorlási ügyet nagyrészt a Norddeutscher Lloyd bonyolította le. Mint értesülünk, az egész Magyarországra vonatkozó ügyek vezetését most a Norddeutscher Lloyd a Missler P. brémai kivándorlási irodának ajánlotta fel azzal a kikötéssel azonban, hogy a cég köteles Magyarországon nagyobb propagandát kifejteni abban az irányban, hogy a tavasz beálltával a kivándorlási tevékenységet teljes erővel felveszi. A Missler P. cég már ez ideig is negyven százalék erejéig volt érdekelve a kivándorlási ügyek lebonyolítása körül a Norddeutscher Lloydnál s most a cég az igen nagy költségekkel járó propagandát hajlandónak is mutatkozott elfogadni, olyan feltétel mellett azonban, hogy ha a Norddeutscher Lloyd az egész Magyarországra vonatkozó kivándorlási üzletet át-

engedi, úgy, hogy az egész üzlet kizárólag az ő kezében bonyolódjék le. A Norddeutscher Lloyd, — mint értesülünk — elfogadta a Missler cég ezen ajánlatát és meg is kötötték már a magyarországi kivándorlási üzletre vonatkozólag a szerződést. Missler jelenleg gégebaja gyógyítása miatt Egyiptomban tartózkodik s mihielyt egészsége teljesen helyreáll, meg fogja kezdeni azt a nagy propagandát, amely a kivándorlás lebonyolításának elősegítésére czélszerűnek mutatkozik.

Kassa—Zsolna vonalra nem vesznek fel árut. A cs. kir. szab. kassa—oderbergi vasut a m. kir. államvasutak ruttká—füleki vonalán beállott újabb elegytorlódás, valamint a rendkívül erős havazások folytán a kassa—zsolnai vonalon és annak szárnypályáin f. hó 12-étől kezdve olyan kocsiakománnyu teherárak felvételét beszüntette, melyek Zsolnán át Oderberg felé és azon túlra vannak rendelve. Az áru felvételnek ez a korlátozása kedvezőbb időjárás beálltáig és a m. kir. államvasutak említett vonalán feltartóztatott elegynek elszállításáig, néhány napon át fenn fog tartatni.

A Vasuti forgalmi r.-t. zárszámadásai. Már megemlékeztünk a Magyar vasuti forgalmi r.-t. üzleteredményéről, amelynek kiegészítésül közöljük a társaság ma közzétett mérlegét. A mérleg a következő:

Mérlegszámla. Vagyon: Vasuti kocsiaktrészek 9,113.94 korona. Értékpapírok 6,148,307.12 korona, Konzorciális üzletek 168,050.59 korona, Ruttkai kocsitelep 68,224.67 korona, Vasuti kocsi átmeneti számlája 4,741,017.94 korona. Átmeneti kamatszám 30,155.11 korona, Kézpénzkészlet és folyószámla követelések különféle intézeteknél 161,250.27 korona, Átmeneti számla 68,259.44 korona, Adósok 693,031.40 korona. Összesen 21,129,871.54 korona. Teher: Részvénytőke számla 25,000 drb részvény 200 koronával 5,000,000.— korona, Tartalékok: Tartalékalap 1,820,449.16 korona, Kocsi értékesítkenési tartalék 1,960,462.21 korona, Osztaléktartalék 270,000.— korona, Ruttkai kocsitelep értékesítkenési tartalék 13,000.— korona, Összesen 4,063,911.37 korona. Nyugdíjalap 108,727.26 korona, Előleges kocsiárak és megváltási díjak számlája 198,528.28 korona, Elfogadványok 3,610,261.53 korona, Átmeneti elfogadványszám 4,277,527.94 korona, Fel nem vett osztalékok 40.— kor., Hitelezők 2,954,162.31 korona, Nyereség-egyenlegül 916,712.85 korona. Összesen 21,129,871.54 korona.

Nyereség- és vesztés számla. Tartozik: Általános igazgatási költségek 77,085.36 korona, Tiszti fizetések 84,388.94 korona, Irodabér 8,929.78 korona, Különböző műszaki előleges kiadások 6,461.47 korona, Bankjutalékok 957.88 korona, Kocsi javítási költségek 86,781.29 korona, Kocsibiztosítási díjak 114.17 korona, Ruttkai kocsitelep költségszámla 1,517.74 korona, Adók 58,026.42 korona, Ruttkai kocsitelep értékesítkenési számla 2,000.— korona, Kocsi értékesítkenési számla 255,911.40 korona, Nyereség-egyenlegül 916,712.85 kor. Összesen 1,498,887.30 korona. Követel: Nyereségáthozat az 1906. évről 68,330.84 korona, Jövedelmek 1,430,556.46 korona. Összesen 1,498,887.30 korona.

A közgyűlést e hó 29-én tartja meg a társaság.

Csüdök. A belvári törvényszék Ledetzki Jozsefin kutinai kereskedő ellen; a sziszeki járásbírószék Gregi Szlankó odrai bej. vegyes- és terménykereskedő ellen; a budapesti törvényszék Budai Emil budapesti bej. szabó ellen (IV., Váci-utca 35.); a trenszéni törvényszék Hecht Armin zsolnai bej. kereskedő ellen; a debreczeni törvényszék Lengyel Ernő püspökladányi kereskedő ellen; a fehértompomi törvényszék Kaufmann Jakabné németasztar amorai lakos ellen; a rimaszombati törvényszék Fuchs Jenő roznyói bej. kereskedő ellen; a balassagyarmati törvényszék Herz Márkné, szül. Feller Janka losonci szabó ellen; a nagybecskerekai törvényszék Weisz Sámuel volt ivandár kereskedő ellen; a szolnoki törvényszék Frommer Mór török-szentmiklósi mészáros ellen csüdöt nyitott.

A Steinhercz B. ügye. A sokat pertraktált Steinhercz-ügy a részvénytársaság megalakulásával nyugvóponthoz jutott, a hitelezők egy része azonban gondoskodott arról, hogy ez a dolog ne kerüljön le a napirendről. Ismeretes, hogy a részvénytársaság, mely a Ghyka-féle erdőket átvette, följárnlotta a hitelezőknek követelésük fejében a társaság részvényeit. A nagyobb hitelezők ezt elfogadták, egy csomó hitelező azonban — amint most kiviláglott —

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75—26. Engros 164

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 30:

Szűzöveg: ANTRACIT BUDAPEST

nem akceptálta e módozatokat. Ugy értesülünk, hogy vagy 70 váltóper van folyamatban Steinhercz ellen, sőt a csőd iránti kérvény is érkezett a bírósághoz. Tegnap csődtárgyalás volt, amelynek eredményéről még nem szívrogtak ki adatok. Mindezek természetesen nem érintik a részvénytársaságot, hanem csakis magát Steinherczet; úgy látszik, ez az ügy még kellemetlen fejleményeket hozhat Steinherczre nézve.

Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő nagyobb nyereseményeket sorsolták ki:

90.000 K-át nyert: 39334. 20.000 koronát nyert: 42189. 10.000 koronát nyertek: 11986 123631. 3000 koronát nyertek: 36550 110955. 2000 koronát nyertek: 83246 115957. 1000 koronát nyertek: 44007 114731. 500 K-át nyertek: 3013 3930 5306 10070 12548 14850 15111 16986 20322 22702 22320 23117 25734 27482 28957 35531 44575 46717 48079 49861 51647 52618 53313 55805 56024 64505 71470 78057 80326 82347 84284 85872 89883 90330 91468 92329 92090 92546 97953 97351 103830 111608 111016 119113 122128 122622 122648 123217 124328 124622.

Török szerencséje örök! A mai huzáson a szerencsés Török A. és Tsa bankház r. t. (Budapest, Szervita-tér 3.) vevői már ismét 10.000 koronát nyertek a 123631. számú sorsjeggyel.

Egy viczinális alakuló közgyűlése. A Nagykirálya—Aradi H. E. V. Részvénytársaság, melynek vonalát a Pallós Armin vállalkozó cég építette, e hó 27-én tartja alakuló közgyűlését. A közgyűlés után az igazgatóság tartja meg alakuló gyűlését.

A „Viktória“-gőzmalom közgyűlése. A Pesti Viktória-gőzmalom ma délután tartotta évi rendes közgyűlését báró csetei Herzog Péter elnöklése alatt. Az igazgatósági jelentés szerint az abnormis időjárás miatt magasra szökött árakkal szemben, dacára az 1906. évi rekordtermésnek, alig bírták a lisztárakat összhangzába hozni. A rossz időjárás, a külföldi áremelkedés különben igen magasra emelte a lisztárakat, viszont a fokozott vámvédelem az export utjába állva, mélyre szorította a finomliszt árát és magasra kapta a kenyérliszteket. A malom a lefolyt évben kedvező üzleti eredményeket ért el, amennyiben a tiszta nyereség 640.339 K 77 fillérre rög, amelyből az alapszabályszerű levonások megértése után 621.374 K 16 fillér maradt fenn, amelyet az igazgatóság javaslatára a következőképp osztottak fel: rendkívüli dotáció czímen kiküldönöztek belőle a törlesztési alap javára 250.000 koronát, 288.000 koronát osztalékképen fizettek ki, részvényenként 36 koronával, míg a fennmaradó 83.374 korona 16 fillért az új számlára vették át. Az igazgatóság jelenti továbbá, hogy az idén a malmot a modern technika legújabb vívmányaival fogják felszerelni, úgy, hogy naponként 3200 métermáza buza megőrlésére lesz képes. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a felmentvényt minden irányban megadta, mire a közgyűlés véget ért.

Országos állatkiállítás. Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület február 29. és márczius 1-én a földmívelésügyi minisztérium, az O. M. G. E. és az E. G. E. támogatásával Székelykeresztúron országos jellegű tenyészállatkiállítást és vásárt rendez. Gálfiy Károly főszolgabírnál Székelykeresztúron lehet a bejelentéseket megtenni, aki kívánatra a kiállításra jövő vendégek elszállásolásáról, a tenyészállatok istállózásáról gondoskodik és mindenemű tudakozódásra felvilágosítással szolgál.

Felolvasás és egy új találmány. Az Országos Állatorvosi Egyesület ma este hat órákor szakülést tartott, melyen Ligeti Leó rendkívül érdekes tanulmányt olvasott fel a fertőzött állati hullák megsemmisítéséről és illetve azok hasznosításáról. Maró gunnyal jellemezte a dögtörceket, melyek valóságos tenyész-telepei a bacillusoknak: terített asztalai a cigányságnak s a kóbor ebeknek. A felolvasást zajos tapsokkal fogadta a szakülés s egyben elhatározták, hogy ezen kérdés napirendtartása végett megkeresik az Orsz. Állatorvosi Egyesület igazgatóválasztmányát s felírják a földmívelésügyi miniszterhez pályadíjak kitűzése végett. A szaküléssel kapcsolatosan került bemutatásra Mandel Dezső nyírbátori földbirtokos szenzácziós találmánya: az állati hulla-égető kocsij. Az egyszerű, könnyen kezelhető készüléken három óra alatt maréknyi hamuvá égett egy lö hullája. A jelenvolt szakfehérek nagy elismeréssel fogadták a kitűnő találmányt, melyet a berlini „Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft“ első díjjal tüntetett ki s melyre nagy jövő vár gazdasági életünkben.

A győri árvédelmi munkák. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a győri árvédelmi munkák költségeit 1.000.000 koronában tárczája terhére vállalta. Utóbb kitűnt, hogy a költségek 167.000 koronával többet tesznek ki, mire a miniszterhez feliratot intéztek. Darányi földmívelésügyi miniszter ma leiratilag értesítette a várost, hogy még 150.000 koronát vállal tárczája terhére.

Az Erzsébetvárosi Takarékpénztár hitelegyletének közgyűlése. A Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság hitelegylete ma tartotta évi összegyűlést dr. Morzsányi Károly elnöklése alatt. A felolvasott jelentés a hitelegylet fejlődéséről tesz tanúságot, amennyiben az 1907. évben a tagok száma 422-re, a hitelrészesevés pedig 4.155.000 koronára emelkedett. Miután több hitelegyleti tag felszólalt és elismerését fejezte ki a hitelegylet vezetőségének azért, hogy a lefolyt esztendő válságos pénzügyi viszonyai között is a tagok hitelügyeit teljes mértékben és méltányos feltételek mellett elégítette ki, az összegyűlés a jelentést tudomásul vette és a hitelegyleti bizottságnak, valamint a takarékpénztár igazgatóságának köszönetet szavazott.

A magyar szalámiipar védelme. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez egyik hazai szalámiipáros beadvánnyal fordult, amelyben előadja, hogy a most folyó szerb vám- és kereskedelmi tárgyalásoknál a magyar és osztrák kormányoknak az az álláspontja, hogy az élőállatbehozatal eltiltásával a kikészített hus behozatalát is meg akarja engedni, — a legnagyobb mértékben veszélyeztetni a szépen virágzó és külföldön is előnyösen ismert magyar szalámiipart. Szerbiában legutóbb hat szalámiipár épült, amelyek az 50 koronás vám betudásával is 85 koronával tudnak olcsóbban termelni szalámit. E gyárak termelőképesége 4000 mm. és készítményeik minősége tekintetében jóval silányabbak a magyar gyárakénál. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület e tárgyban egy ízben már állást foglalt, — a panaszos beadványra újabbán ismét elhatározta, hogy a kormányhoz sürgős felterjesztést intéz, kérve a kikészített hus behozatalának minden körülmények közt való eltiltását.

Belgrád—sabáci vonalon megindul a hajó. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy a belgrád—sabáci vegyes hajóáratok i. é. február hó 12-ével kezdődőleg hetenként háromszor a következő menetrend szerint közlekednek: Belgrádról Ostruznica, Debrz., Novosello., Umka., Baric., Obrenovac., Skelára Sabáczji; vasárnap, szerdán és pénteken reggel 8 órákor. Sabáczról Obrenovac., Debrz., Novosello., Skela., Baric., Umka., Ostruznicára Belgrádig; hétfőn, csütörtökön és szombaton reggel 8 órákor.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Minden háziasszony saját érdekeiben
kérje az e héten megjelent Dr. Szuly-féle legújabb ábragyűzekeket
Dr. SZULY ALADÁR
fűszer- és gyarmataru nagykereskedése
Bpest, IV., Múzeum-körut 23—27.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Saphato: **MÜLLER J. L.** és társai
Budapest, IV., Koronaherczeg-ut. 2.
Fogyszerés, árgoria és finomabb üzletekben.
Első tubus 40 fillér. Fogpép
Egy tubus 1 korona.

OVSZEREREK

Gummi és halhótyag, 80% engedmény tuca-
tonként 1 10 forintig. Capot-American rövid,
2—8 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a leg-
finomabb minőség urak részére 5 fnt. Irriga-
tor, felszere ve 2—5 fntig Diana-övek, legfo-
mabb 250. 8 — 8,50 fnt Minden megrende-
lésnél 80% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia
Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ERTEKTŐZSDE Gabonatózdsde.

A külföldi tőzsdék tartósan lanyhák. Amerikában ma ismét 1½ centtel olcsóbbodott a buza, az angol piacok pedig hanyatló irányt jeleznek. Nálunk tisztán a helyi viszonyok irányítják a gabonaüzlet menétét. Ma valamivel jobb kereslet mutatkozott a malomnál és ami már eseményszámba megy, 10.000 mázsa kelt el tartott árakon. Wagonáruban valamivel jobb volt a kínálat. Lényegesen javult a készszros ára, mely tekintetel a határidőpiacon beállott nagy emelkedésre, ma 20 fillérrel javította az árát. Egyéb gabonaművekben nem volt forgalom. A határidőpiacon eleinte lanya volt a hangulat, áprilisi buza 12 koronán indult, később aztán a barátságos készáru-piac magatartására 12.10-ig emelkedett. A többi terminusban lényegtelen volt az árhullámzás.

Eladatot:

Buza. Tiszavidéki. 200 mm. 78 kg. 24.50 korona, 100 mm. 78 kg. 24.50 korona, 200 mm. 77 kg. 24.30 korona, 100 mm. 77 kg. 24.30 korona, 100 mm. 75 kg. 23.80 korona.
Pestvidéki. 250 mm. 77 kg. 23.90 korona.
Fehérmegyei. 450 mm. 79 kg. 24.— korona hibás, 500 mm. 78 kg. 24.10 korona kp., 300 mm. 76.5 kg. 23.70 korona.
Raktár. 1000 mm. 78 kg. 24.30 korona, 1100 mm. 78.3 kg. 24.30 korona, 820 mm. 76 kg. 24.20 korona, Bácskai. 1180 mm. 75.5 kg. 23.90 korona, 1210 mm. 75.5 kg. 23.90 korona.
Rozs. 100 mm. 20.70 korona paritás, 100 mm. 20.50 korona paritás.
Tengeri. 200 mm. 13.40 korona paritás.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. február 10-től február 11-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	968	—
Rozs	105	205
Arpa	871	755
Zab	—	—
Tengeri	1131	—
Liszt	309	8644
Korpa	—	2756

A határidőpiacon köttetett:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 12.04, 11.99, 12.11, 12.07.
Buza 1908. októberre 10.43, 10.44, 10.42, 10.48.
Rozs 1908. áprilisra 10.64, 10.65, 10.59, 10.71.
Rozs 1908. októberre 0.—.
Zab 1908. áprilisra 7.98.
Tengeri 1908. májusra 6.88, 6.89, 6.85.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	12.07	12.08
októberi buza	10.45	10.46
áprilisi rozs	10.65	10.66
októberi rozs	8.97	8.38
áprilisi zab	7.98	7.99
májusi tengeri	6.85	6.86

Délutáni forgalom.

Délután lanya Berlinre az irányzat gyengébb lett.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	— — — — —	12.03	12.04
Buza új októberi	— — — — —	10.43	10.44
Rozs 1908. áprilisra	— — — — —	10.57	10.58
Rozs új októberi	— — — — —	8.95	8.96
Zab 1908. áprilisra	— — — — —	7.97	7.98
Tengeri 1908. májusra	— — — — —	6.84	6.85

Ertéktőzdsde.

A kifejezetten lanya irányzat, mely a múlt hét szilárd irányzatát fölváltotta, ma is kifejezésre jutott. Különösebb esemény, amelynek eme kedvezőtlen helyzetet tulajdonítani lehetne, nem fordult ugyan elő, a tőzsdén azonban már az is elégséges az irányzat lanyulásához, ha a spekuláció nem talál ösztönzést az értékek vásárlására, mint ahogy erre jelenleg tényleg semmi sem szolgál buzdítólag.

Nyugodtan folyt le a mai előtőzsde, mivel semmi őstönzés nem keltette nagyobb tevékenységre a spekulációt és az árfolyamok alig változtak. A medio prolongatio gyors, sima és némileg olcsóbb elintéztést nyert. A déli tőzsdén helyi realizálásokra, valamint bécsi arbitrázs eladásokra gyenge irányzat uralkodott és a forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelte üzlet mellett hanyatlottak. Az utőtőzsde kezdetben gyenge volt, az üzleti idő vége felé azonban fedezésekre valamelyest javult az irányzat.

Előtőzsde.

Előtőzsde nyugodt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 648.—648.50. Magyar hitelrészvény 780.75—782.—. Rimamurányi vasmű 536.—538.—. Jelzálogbank 424.50.—426.—. Városi villamos vasút 277.75—279.50. Magyar koronajáradék 94.50. Adria tengerhajózási r.-t. 415.—419.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyenge. Köttek: Osztrák hitelrészvény 647.—646.50. Magyar hitelrészv. 781.—778.50. Osztrák-magyar államvasút 678.—677.—. Rimamurányi vasmű 536.50—535.50. Magyar leszámítoló bank 495.75—493.75. Jelzálogbank 424.75—423.—. Közüti vaspálya 565.—565.25. Városi villamos vasút 278.—277.—. Magyar koronajáradék 94.32 1/2—94.45. Hazai bank 292.25—292.—. 5 százalékos orosz kölcsön 92.10. Fővárosi takarékpénztár 2140.—. Drasche-féle léglágyár 502.—505.—. Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 604.—606.—. Ujlaki léglágyár 298.—302.—. Brassói cellulosegyár 445.—. Adria tengernajózási r.-t. 420.—422.—.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde irányzata eleinte gyenge volt, de zárlat felé némileg javult. Köttek: Osztrák hitelrészvény 645.—645.25. Magyar hitelrészvény 778.—778.75. 4 százalékos magyar koronajáradék 94.30—94.35. Leszámítoló bank 492.50. Rimamurányi vasmű 535.25. Jelzálogbank 422.50—424.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 646.25. Magyar hitelrészvény 778.75. 4 százalékos magyar koronajáradék 94.35. Jelzálogbank 428.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, február 12. (Az Egyetértés távirata.) A külföldi piacokon a bőséges argentinai kínálat következtében az irányzat továbbra is hanyatló volt és az árak általában estek, az itteni tőzsdék sem gabonaművekben, sem takarmánvárukban nem változtak az árak, ami annak tulajdonítható, hogy a kínálat is tartózkodó volt, buzában egyáltalában nem jelentkezett vásárlási kedv és a forgalom teljesen szünetelt. Más cikkekben is rendkívül szigorú volt a tartózkodás és jelentékenyebb kötés egyáltalán nem fordult elő.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.60—13.05 korona, mosoni 11.55—11.90 korona, tótfelvidéki 11.50—11.95 kor., délvásuti 11.45—11.75 korona, marchfeldi 11.20—11.60.

Uj-tőzs: tótfelvidéki 10.50—10.75 korona, csepeli 10.50—10.75 kor., pesmegyei 10.60—10.90, korona különféle magyar 10.50—10.70 kor., osztrák 10.40—10.65 korona.

Arva: morvaországi 9.—9.40 kor., marchfeldi 8.40—9.— kor., bécsvidéki 8.40—9.— kor., tótfelvidéki 7.40—8.90 kor., csepeli 7.80—8.40, győri —.— kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki 7.—7.40 korona.

Magyar tengeri: régi 7.35—7.55, új —.— korona, cinquantin 8.20—8.55, új —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.35—8.60 korona, elsőrendű 8.60—8.85 kor., válogatott 8.85—9.10 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, február 12. Valamivel kedvezőbb jelentések érkeztek ma a külföldről, de azért az üzleti tevékenység a mai előtőzsdén szűkebb határok közt mozgott. A tőzsde nélkülözte a helyi impulzusokat és csak egyes értékek iránt mutatkozott némi érdeklődés. Tekintettel a hitelintézet mérlegének köszönhető levő közzétételére, a tőzsde várakozó álláspontra helyezkedett. Az előtőzsde ilyen módon meglehetősen csendesen folyt le és csak vége felé lett kissé élénkebb, anélkül azonban, hogy az árfolyamok emelkedtek volna. A déli tőzsde szilárd berlini jelentések dacára kedvetlenül indult. A déli tőzsde zárlata gyenge volt.

II óraker zárának:

Osztrák hitel. 648.—, Magyar hitel. 780.50, Länderbank 417.—, Allamvasut 678.25—.

Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 144.—.—, Alpési bányatársulat 627.—, Rimamurányi 535.50, Májusi járadék 97.85, Magyar koronajár. 95.40, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 186.25, Német márka 117.66.

A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg.

I óraker jegyzetek:

Osztrák hitel 647.50, Magyar hitel 779.— Länderbank 417.—, Unio-bank 552.—, Allamvasut 678.25, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 144.—, Gőzhajó —.—, Alpési bányarészvény 625.75, Májusi járadék 97.85, Magyar koronajáradék 94.50, Török sorsjegy 186.—, Német márka 117.67, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 535.50, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. 423.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, február 12. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.75, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.90, 1860-as sorsjegy 151.90, Osztrák hitelsorsjegy 455.—, Angol osztrák bankrészvény 305.—, Bécsi Bankverein 536.90, Osztrák-magyar bank 171.75, Déli vasut 142.25, Dunagőzhajózási társaság 1030.—, Dohány részvény 416.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.67, Osztrák Lloyd 424.—, 4.2 százal. ezüst járadék 97.75 98.—, Osztrák koronajáradék 97.75, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 645.—, Union-Bank 542.50, Osztrák Länderbank 416.50, Osztrák-magyar államvasut 677.38, Elbavölgyi vasut 425.—, Alpési részvény 625.—, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.97 Lipótkohó 438.—, Töröksorsjegy 185.25. Gyengébb.

Bécs, február 12. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 112.65, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 151.—, Magyar hitelbank részvény 778.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény 493.75, Rimamurányi 534.—, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 419.—, Magyar koronajáradék 94.40, 4 százalékos magyar földfeherm. kötv. 94.90, Magyar nyer.-k. sorsjegy 195.75, Kassa-Oderbergi vasutészvény —.—, Magyar jelzálogbank 422.—, Magyar keresk bank 3410.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, február 12. (Tőzsdei jelentés.) Az üzleti tevékenység ma is szűk határok közt mozgott, bár az alaphangulat javulás jeleit mutatta, aminek oka a minapi tőzsde kedvező jelentése és a nyugati tőzsdékről érkező kedvező hírek. A forgalom átmeneti gyöngésség után nyugodt. Az érdeklődés előterében járadékok állottak, melyekben élénkebb a forgalom. Bankok kevésbé változtak. Italtételek Bécsre esőkentek. Ugyanígy osztrák vasutak is. Amerikájuk nagyjában kezdeti árválásokkal zárultak. Kohóértékek némileg emelkedtek. Ugyanígy hajózási értékek is. A készpénzpiac ipari értékei gyengülésre hajoltak. Czinkértékek szilárdabbak. Magánleszámítolási kamatláb 4 1/2%.

Zárlatok jegyzetelt: 4.2 százalékos papír-járadék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.30, osztrák hitelrészvény 202.80, Déli vasut 25.93, orosz bankjegyek 214.35, 4 százalékos új orosz kölcsön 73.30, Disconto Commandit 174.80, Dinamit-truszt 160.25, Harpeni 199.—, Unifikált török járadék 95.75, 4.2 százalékos ezüst-járadék 99.75, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.60, Magyar koronajáradék —.—, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —.—, All. villamossági Edison 200.—, Gelsenkircheni 184.—, Laurakohó 216.—, Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat) február 12. 4.2 százalékos papír-járadék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.52, Osztrák hitelintézeti részvény 203.—, Osztrák-magyar államvasut 145.10, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.60, Bécsi Bankverein —.—, Villamos részvény 148.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön —.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.80, Osztrák koronajáradék 97.70, Magyar koronajáradék 94.40, Osztrák-magyar bank 123.30, Déli vasut részvény 25.90, Elbavölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 84.9.—, Párisi váltóár 813.33, Union bankrészvény —.—, Alpési bányarészvény 316.—, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) február 12. 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.50, 1860. sorsjegy —.—, Déli vasut 25.50, 4 százalékos Aranyjáradék 98.90, Osztrák hitelrészvény 203.—, Osztrák-magyar államvasut 144.75, Olasz járadék 103.80, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.40, Nyugodt.

London, február 12. Angol consol 87 3/8.

Páris, február 12. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.87, Osztr. aranyjáradék 99.40, Magyar aranyjáradék 95.—, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 488.—, 4 százalékos Olasz járadék 103.25, Déli vasut elsőbbségi kötv. 317.—.

5 százalékos marokkói járadék 506.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —.—, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.10, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 97.35, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 507.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—.—, 4 százalékos spanyol járadék 94.30, 4 százalékos unifikált török jár. 96.55, Török sorsjegy 178.50, Török dohányrészvény 477.—, Osztrák föld-hitelintézet 11.40, Osztr. Länderbank —.—, Magyar jelzálogbank 462.—, Banque de Paris 14.73, Banque Ottomane 717.—, Osztr. magyar államvasut —.—, Déli vasut —.—, Meridional vasut 678, Keleti vasutak —.—, Waggon Lits —.—, Hartmann gépgyár 572.—, Rio Tinto 16.05, Sucrerie d'Egypte 33.—, Tula 345, Thomson Houston —.—, Urikányi község —.—, Chartered 19.50, De Beers 363.—, East Rand 91.75, Jagersfontein 97.—, Transvaal Consols —.—, Transvaal Land Company 49.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.18, Váltó német piacokra (rövid) 122.84, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2ss. Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (röv.) 3/16, Csek Londonra 251.70, Magánkamatláb 2 13/16. Bágyadt

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi oszrakok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, február 12-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 117—118 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 118—120 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120—122 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban — fillérig.)

Sertéslétszám: 1908. évi február 10. napján volt készlet 21215 drb., 1908 február hó 11-én felhajtott — darab, 1908 február 11. napján elszállított 72 darab, 1908 február 12. napjára maradt készletben 21142 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: élénkebb.

Sertéskonsumvásár.

Budapest febr. 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 506 darab sertés, 29 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés. — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1259 darab sertés, 50 darab süldő, — darab malacz, összesen 1765 darab sertés, 79 darab süldő — darab malacz. Eladatott 1344 darab sertés, 73 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 421 drb sertés, 6 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 95—97 fillér, életsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 92—95 fillér, életsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, életsúlylevonással 112—120 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, életsúlylevonással 112—120 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona, életsúlylevonással 116—120 fillérig. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 88—104 korona. Malacz 100 korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlannak.

VIZÁLLAS.

Table with columns for dates (febr. 11, febr. 12) and measurements (m é t e r). Rows list various locations and their corresponding water levels.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, including flour (liszt), sugar (cukor), and other commodities. It includes sub-sections like 'Allamadósság közközelesei', 'Bankok részvényei', and 'Takarékpénztárak'.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY —

Írta: FRED VILLER

7

A kettős rekeszeknél egy készülék nagy-nyon feltűnő volt és nagy mértékben felkeltette a kíváncsiságunkat; az ajtó egy alsó s egy felsőre osztva, nyitva állott, az egyik oldalon azonban nagy, elgörbült szegeken néhány deszkadarab lógott, mintha az ajtót ezekkel a keresztbe tett deszkákkal zárták volna el s ezt belülről kifeszítették.

Monk megvizsgálta a deszkákat és a szegeket, mi ketten beléptünk a rekeszbe.

A fekhelyen ágyeműt találtunk, máskülönben az egész helyiség üres volt. Egy pár tengerész-csizma, egy sapka s néhány elhasznált ruhadarab hevert a padlón szerte.

A Donkei-házban és a konyhában semmi különöset nem találtunk. A kályha még langyos, előtte egy zsák hámozott burgonya hevert egy vizes-vederben pedig sózott hus beáztatva. Ujból kimentünk és ismét előre. A légénység szobájának bejárata elől volt.

— Ott van ni, még egy vitorlás — mondta Monk és kimutatott a korlátot.

— Igen, egy kis fehér vitorlás. — Holt rábámult az újonnan felfedezett hajóra s mindinkább növekedett az érdeklődése. Arcának kifejezése azonban nagyon különös lett.

De hol van a Fram? — kiáltotta hirtelen.

A hajónknak azonban semmi nyoma. Felmásztunk a hátsó fedélzetre és köröskörül végigkutatottuk szemekkel a láthatárt — de egyebet nem tudtunk felfedezni.

— Ugy van, ahogy gondolom! Az a Fram, amelyik ott vitorlázik néhány mérföldnyire! Mi lelte Henriksent?

Monk hátraszaladt és egy nagy távesővel felfegyverkezett tért vissza. Ez a táveső a nagy nyílás fölött levő bereten csüngött.

— Most aztán kézről-kézre járt.

— Ilyesmí még nem történt velem — mondta végül Holt — majd Monkra nézett s ismét reám.

— Láthatod Henriksent a fedélzetén? — kérdezte Monk — mialatt ismét átnyújtotta Holtnak a távesőt.

Holt sokáig és alaposan vizsgálgatott, végül a távesövet levette a szeméről és olyan tanácstalan arccal pillantott reánk, hogy nem tudtam visszafojtani a nevetésemet.

— Jó, jó, te csak neved, de ez nagyon különös dolog és velem ilyesmí még nem esett meg, s mondhatom, cseppet sem kellemes.

A Fram feltette leggyorsabb vitorláját és szaladt, amilyen gyorsan csak tudott és ez sokat jelent ennél a pompás szélnél teljesen csendes hullámok felett.

Monk ismételte a kérdést: vajjon látja Henriksent.

— Nem, ez teljesen lehetetlen, a vitorlák egy részét és a hajó törzsét látni csupán. De ez elég. A nap ráslát a padlatára s látom a fehér festést, de ennél többet nem vehetek ki — hiszen körülbelül három mérföldnyire távozott már.

Henriksen megunt a csendben való beszélgetést és egy kis vitorlás utat tesz; nemsokára vissza fog fordulni. Midőn lementünk a kajütbe, láttam, amint neki eresztette a kereket s azt hittem, hogy megegyezzen körüljárja a hajót, míg mi itt bent vizsgáljuk.

Ezt a megjegyzést én tettem, de sem Holt, sem Monk nem látszottak tudomást venni róla.

— Ez ugyan cseppet sem hasonlít Henriksenre — mondta végül nagyon határozottan Holt. — Az utolsó parancs szerint neki az „Oceán” mellett kellett maradnia, míg mi ismét vissza-visszajövünk, vagy másképpen intézkedünk. Már most olyan messze jutott, hogy leg-

alább egy órába telik, míg ismét visszakerül. — Mit szólsz ehhez te, Monk?

— Nekem megáll az eszem — volt a válasza. A szárazföldön detektívnek lenni, ez még megjárja; de a tengeren — nem, ezt akár elviheti az ördög. Nem tudok más magyarázatot, minthogy Henriksen tisztára megbolondult — tökéletesen elment a síttni valója.

Holt megrázta a fejét és leült az egyik csónakra, mely feloldított fenékekkel hevert a fedélzeten.

Még egy fél óráig álltunk a fedélzeten és a Fram után pillantottunk. Már a törzse végképpen eltűnt a láthatáron, de az irányt nem változtatta meg.

Holt összetolta a távesövet és mi leszedelőzködöttünk a peremről.

— Nekem úgy tetszik, mintha mi lennénk a megőrültek! és mérgesen dobogott a lábával. Itt ülünk egy jármű fedélzetén, melynek nincsen személyzete, de teljesen jó karban van az orrától egészen fel a zászlógombig, a tenger közepén, ezalatt pedig a mi kutterünk elvitorlázik, mintha csak az ördög járna mögötte — vagy talán csak álmodjuk mindezeket?

— Mindennek a nyitja meg van magyarázva — szólta Monk és az elülső fedélzet felé indult — és végül kiderül minden.

Ennek a megnyugtató mondásnak hatása alatt folytattuk tovább a vizsgálatot és előreindultunk az alsó fedélzeten. Ez két helyiségre volt osztva és két bejárat vezetett oda. Az egyik a kormányosnak, a másik az elülső fedélzet örének volt a helye.

Az elülső fedélzet örének a helye teljesen üres volt, mi sem mutatta, hogy ez alvóhelynek lett volna használva a hajóslegénység által. A másikban fülkék voltak, ebben pedig ágyeműt és néhány öreg ruhát találtunk.

Az ajtó mellett, mely az elülső fedélzetre nyílt, deszkadarabokat találtunk éppen úgy, mint a hátsó fedélzet rekeszeim.

(Folyt köv.)

IDŐJÁRÁS:

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. február 12-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő tulnyomóan borultra változott és nyugaton a hőmérséklet jelentékenyen emelkedett, míg a keleti részekben -10 C° alá is süllyedt a hőmérő. A maximum Fiumében 7 C°, a minimum Botfalun -12 C° volt. Csapadék szórványosan fordult elő.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvéve — főleg északon, meg keleten — csapadék várható.

Table with columns: Allomás, Légnyomás mm, A hőmérséklet Celsiusus skálán, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet. Lists various locations like Szatmárnémeti, Debrecen, Kézdivásárhely, etc.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 12. —

Kinevezések. A belügyminiszter Rásó István miniszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá, dr. Kinyizy György, ifj. Vay Kázmér és Sághy György dr. fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazókat valószínű miniszteri segédfogalmazókká; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Gyenes József és Szentimrei Márta okleveles tanítóit, illetve tanítónőit a tiszavárkony-szőlőbéli állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, illetve tanítónővé; az igazságügyminiszter Vadnay Pál aradi cs. és kir. 12. számú huszárvezredbeli őrmester, igazolványos altisztet a szatmárnémeti járásbírószékhez irnokká; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Révai Miklós kassai díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a besztérczebányai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviség törékszámvetési kirendeltségéhez, Kálmánchelyi Jenő okleveles jegyző, csicséri lakost ugyancsak ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a sátoraljai helyi, Dolozselek Pál Gyula okleveles gazdasz, kassai lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a kassai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviséghez; a marosvásárhelyi ítélőtábla elnöke Szabó Ignác díjtalan joggyakornokot a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká és Boeckor Árpád végzett joghallgatót a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gál Károly torjai gazd. ismétlő-iskolai szaktanítót jelen állásában véglegesen megerősítette.

Áthelyezés. A kereskedelemügyi miniszter Raisz József főmérnököt a szolgálat érdekében Szekszárdról a tordai államépítészeti hivatalhoz helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Nagy Lajos, Teréz, József és Rozália, valamint kiskoru Nagy Gyula, Mária és Ilona öbecessi lakosok „Hegedűs”-re, Lehner-Mandák Ottó Emil érsekújvári lakos „Halmos”-ra, kiskoru Unger János székesfehérvári lakos „Radnai”-ra, kiskoru Petrovics Alajos császártörlesei lakos „Petőfi”-re, kiskoru Szerletics József sikködi lakos „Fodor”-ra, kiskoru Goldberger Ernő budapesti lakos „Gerlei”-re, Jeremiás Sámuel nagyváradai lakos „Jenei”-re, Gottfried Jakab nagyváradai lakos „Székely”-re, Kohn Mór nagykanizsai lakos „Kardos”-ra, Vinkler József gurbai lakos „Váradi”-ra, kiskoru Moskovitz Salamon (Sándor) laborcmezői lakos „Molnár”-ra, kiskoru Sonnenfeld Géza és Pál budapesti lakosok „Serény”-re, Goldberger Olga és kiskoru Goldberger Rezső budapesti lakosok „Csörzs”-re, Zuckermann Antal budapesti lakos „Szilágyi”-ra és Kuttner József budapesti lakos nevének „Körmendi”-re kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A lipótszentmiklósi járásbírósnál aljegyzői, a nagyenyedi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazó gyakornoki, Szecsenyfalván (Torontál vármegye) és Alsódörgicsén (Zala vármegye) postai ügynöki állásra 2 hét; a komáromi törvényszéknél pedig törvényszéki orvosi állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND

SZÍNHÁZAK

Csütörtök, 1908 február 13-án

Nemzeti Színház

Hazug törvény. Színmű 3 felvonásban. Irta Molnár Gyula. Naláczy Pál, Szacsavay Mária, a felesége, Helvey L. Kálmán, a gyermekei, Mihályi Erzsike, a gyermekei, Ligeti J. Szegedy Boldizsár, Bartos Hornemissza Alata, Szacsavayné Kolos, Rézsabehy Evelin, gyermekeik, Paulay E. Popescu Gabányi, Ewila Jászai M. Coriolán Hajdu Marzi Abonyi

Kezdeté 7 órakor

III. Kir. Operaház

A walkür. A „Nibelung gyűrűje” zenedráma-trilógia első része 3 felvonással szerzetté Wagner R Siegmund Anthes Hunyik Kornai Wotan Orelló Sieglinde Vasquezné Főnhilde Diósné Bricka Fládné Helmwege, walkür Márkus A. Gerhilde Joks Ortilinde Payer Weitraute Szilágyiné Siegrune Váradi M. Grimgerde Valant

Kezdeté 7 órakor

Népszínház-Vígopera

A nagymama. Énekes vígjáték 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád, zenéjét szerzte Mádor Rezső. Szörény grófné Blaha L. Mária Tarcsonyi Pirosga Della Donna Bárány Orkényi Horváth Gróf Szerényi Pázmán Rr. Orkényi Kálmán Balint Kozta Kúrti Langó Szeráfina Marosi A. Tódorka Szilárd Nagy

Kezdeté 8 órakor

Magyar színház

A császár ka'onal. Dráma három felvonásban. Irta Földes Imre. Karády István Vágó Karády Zoltán Garas Karády Erzsébet Horostván Schneller Lajos Z. Molnár Marjay István Réthey Szilassy Ernő Törzs Joász Géza Csontos Gerhilde Joks Csárossy Agósti Vándori Koller Gyula Rátkay Weitraute Szilágyiné Szedlacek János Papp Pintér István Papp Ferencz Körmeny

Kezdeté fél 8 órakor

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI. Nagymező-n. 17.

Ma csütörtökön, délután 1/2 órakor:

gyermek-matinée

Merian kutya-színháza részvételével válogatott műsorral.

Az előadáson tilos a dohányzás.

Este 8 órakor: a remek februári műsor.

Bővebbet a falragaszok. Jegyelővétel: 10—1 és 3—6 óráig.

A télikertben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK czigányzenekara hangversenyez.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHÉK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legelőcsöbben kaphatók ingyen árjegyzék bérmentve.

HA FÁJ A FEJE, néptörvényszék hanem használja azonnal Beretvas-féle MIGRAIN-pasztilát mely 5 perc alatt mindenféle természetű, ideges fejfájást még ha krónikus is megszüntet. Felülmúl minden eddig ismert szert. Hatása bámulatos, még a leghevesebb fejfájásnál is. Minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható. Beretvas Tamás gyógyszerészné Kispeszt, Rákóczi utca 6. Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

KALOGÉN BRÁZAY SOSBORSZESZ FOGKRÉM és SZÁJVIZ. Image of a woman's face.

CIMBALMOK. Legújabb szabadalmazott szőlő belsejű szerkezetű, melynek hangja, hangtartalma rendkívül ónák bizonyult, részletfizetésre is legmesszebbmenő jótállással kaphatók. Fonografok, gramofonok, hegedűk, fuvalók, sziták, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kiállításra elismert jó munkáért. Árjegyzéket ingyen küld. Mogyoróssy Gyula m. kir. szabadalmazott hangszergyáros Budapest, VIII. Rákóczi-út 71. Telefon 58-20.

Nászajándékok jubileumra díszdíjakat, evőeszközök, műtrai cikkek részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN műórás ékszerterelepén Budapest, Erzsébet-körút 29. l.em. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

HIRDETMÉNY. A VÁRPALOTAI TAKAREKPÉNZTÁR EGYESÜLET MINT RÉSZEVTÁRSULAT közhírré teszi, hogy a betéti kamatát 4%-ra leszállította. A tőkekamatadót az intétet sajátjából fizeti. Várpalota, 1908. évi február hó 1-én. Az igazgatóság.

SZÍNHÁZAK

Csütörtök 1908. február 13-án

Vigszínház

Az ördög.
Vigjáték 8 lev. Irta Molnár F.
Az ördög Hegedűs
János Varsányi
János Fenyvesi
Elza Gazsi M.
Czinka Hegedűs
András Győző
László Szerényi
Kezdeté 6 órákor

Király színház

Varázskeringő
Operett 8 felvonásban. Irtaák Dörmann és Jacobsen. Fordította Mérei Adolt. Zenéjét szerzette Strauss Oszkár.
XIII. Joahim Nemeth
Lothár Papp
Helena Petrás S.
Niki Ráthonyi
Gusztáv Csapó
Friderika Orley G.
Franciai Ötvös G.
Vendolin miniszter Szabó
Kezdeté 6 órákor

CHICAGO

színház.
VII., István-ut 39 szám.
Telefon 93-09. szám.
London. — Fel zenére! — Olasz vérbosszu (Vendetta). — Utazás a holdba. — Az elegáns Páris. — Utazás a belga partok mentén. — Csipke Rózsika. — Az orvosnő férje. Előadások kezdeté d. u. 5 órákor.

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)
Atléta-verseny a Vanderbill serlegért.
Önfeláldozó asszony. Spanyol táncz.
A hirnök.

Faleset egy kirándulásban. Póstkocsi megtámadása Texasban. A ravasz fiu.
A köpeniki kapitány szobra
Kezdeté 6 órákor.

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16.
Utazás egy síker körül.
Troia, irta Helldai Jenő.
MICZI HERCEG
Zenéje Lehár Ferencztől, operettei felvonásban. Személyek. Miczi herceg — Nyári, Jerzabinka — Boros, Pizsa — Keleti Juliska — Amaranthe — Medgyaszay Vilma.
Szep asszony kocsi. Párisi kocsitörténet.
Kabaretszámokat adnak elő: Medgyaszay Vilma, Nyári, Keleti Juliska, Sarkadi, Vörös II., Kardos, Kókány II., Poor Lili, Bárony Boros.

Urania színház

A szerelem története.
Kezdeté 6 órákor

„METEOR” SZÁLLODA

Budapest, Erzsébet-körut 6.
Tulajdonos: **RENDES SZIDOR.**
120 kényelmesen berendezett szoba. Melegvízfűtés. Teljes 24 órai liftszolgálat. Vácuum-Cleaner. Fűrdők a házban. Szállodai automobil. Szalonok, társalgók.
Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak. Feltétlen tisztaság. Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között. A technika minden vívmányával felszerelve. A város központján.

Szobák 4 koronától.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 63. szám
Február 1-től új műsor.

The Elrados G. Gótsón
kómikus nyújtó 10 nászok. tejenjáró művész.
The Great 4 Longs The Guston
ábrabata csoport. zenebohócok.

A TOLYAJ. zene és táncz.

Bokros egy felvonásban. Irta Tábori Emil.
Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig
Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez. Vasár és ünnepnapokon délután 4 órákor delutáni előadás mérsékelt helyekkel.

TATRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest le-előkelőbb családi mulatója.

Ma, 1908. február hó 1-től
Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul **Nemzetközi Cabaret előadás.**
Nemes Lessegn Mella Cabaretdiiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottdalok (barrikádsérítél). La belle Sylvia dán soubrette. **Homberto & Renardo** zene-excentrikusok. **Orlowa Frieda** orosz énekesnő és táncosnő. **Schmidt Bertalan** humorista teljesen új eredeti műsorával. **Maara Gusti** előadó soubrett. **Sugár Elza** cabaret énekesnő. **Ferenecz Kamilla** női baritonista.
Pénztaravítás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor.

Telefon 15-10.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI | Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/29 óra kor.
1/4:10 órákor: Ma Ujdonság

„A házibarát”

Bobozat irta: Nemő. Rendező: Werner Manó.

„Kirándulás a szabadba”

(Cabaret) előadás a Folies Caprice egész személyzete. Rendezik: Rott Sándor és Geiger J. balettmester.

Végül **Was Manner tesselt?** 11 órákor
Bobozat irta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Nappali pénztár 9-11-ig és delután 3-6 óráig.
Az 1-es emeleti **Casino de Parisban** reggeli 5 óráig zene és tánc.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körut 28

Telefon 52-08
EOMBONNIERE). A NAGYSIKERŰ FEBRUARI MŰSOR.
Minden este 9-től 12-ig.
keretében színekörülnek: Jinnli-tanpli a Cabaretnben. A stópperolás. A közs könyha című szindarabok. A Vajza a modern táncról. Reklam karrikaturák Monna Vanna Az utcaöntöz. A riportier lány című szinpadí trefák és huszonöt új és mulatságos cabaret-szám.
Fellépnek: Nagy Endre, László Rózi, Ferenecz Károly, Balogh Boske, Fabian Hornélla, Szécsy Magda, Kopti Jolán Huszár, Sajó, Gabányi, Máhr, Kóváry.
Jegyek: Bárd-ná Kosuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipszer-né Andrássy-ut 4. Cabaret pénztáranál, Teréz-körut 28.
Pénteken február 21-én a Royalterembe.

Culp Julia

2-ik és utolsó előestéje.
Jegyek: 10-3 K.-ig kizárólag Méry Bélánál Andrássy-ut 12. szám.

Ekszerek

ezüstneműek, egyházi szerek, ótvosmüvek, órák, angol ezüst különleges ségek a legjutányosabb árban beszerezhetők
részletfizetésre is
SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál
KOLOZSVART. Képes nagyárjegyzék ingyen.
Gyár: Görög templom-u. Főraktár: Mátyás k-t. 13.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalannak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi forrása Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

BUDA KIRÁLY KESERŰ VIZ

ELSŐRANGÚ HÁSHAJTÓ
KAPHATÓ MINDEN FÜZETEKRE ÉS ÜVEGÖKRE

Siessünk

árunkat beszerezni, mivel tetemes áremelkedés lesz. — Kérem a hirdetést kivágni és összegyűjteni, mivel mindég más árut hirdetek úgy, hogy a t. vevő közönségnek összes áruimról meg lesznek az árak.

Kiselejtezek most csészealjkat	3 kr.
Kávé vagy tea csésze	6 "
6 szem. ezukortartó	18 "
6 " kávé kanna	20 "
6 " tea	25 "
6 drb desert tányér	30 "
6 " lapos "	42 "
6 " mély "	54 "
1 " leveses tál	40-50 "
1 " főzelékes tál	35-40 "
1 " salátás "	35-40 "
1 " pecsenyés "	35-40 "
1 " tésztás "	30-35 "
1 " szoszos aljal	25 "
1 " sótartó	10 "
1 " gulás tál	5 "
1 " erős finom boros pohár	5 "
1 " vi zespohár	6 "
1 " köpöladá azelőtt	80 "
most	30 "

Tessék figyelemmel lenni a legközelebbi hirdetésre.

Nászajándékok nagy választékban,
Ingyen láda, ingyen csomagolás!

Takács Ferencz

BUDAPEST,
VIII., Baross-tér 4. sz.

HETI MŰSOR.

Február	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Népszínház (Vip-Opera)	Ujvar színház	Vár Színház	Urania színház
14 Péntek	Kénytelen hazaság. — Ne fogadj fel soha semmi	—	Sámson	Varázskeringő	Czigánybáró	Gretchen	Regényesek	A szerelem története
15 Szombat	Eszményi férj	Saba királynője	Josette kisasszony a feleségem	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái Maria	Esex gróf	—
16 Vasárnap	d. u. Mary Ann este Hazug törvény	Eliana	Az Ördög Sámson	Janos vitez Varázskeringő	Füncerszerelem A nagymama	Kerülő ut Gretchen	—	A virágok város A szerelem történet

stnemiek, egy
szerek, ötvös-
vek, órák, angol
ist különleges-
beszerzhetők
sre is
kszergyárosnál
rjegyzék ingyen.
Mátyás k.-t. 13.

Emeljünk síremléket szeretett elhunytainknak
Kedvező havi részletfizetésre

Árfelemelés nélkül szállítunk
Sírkövet
Síremléket és egyéb
Sírdiszitményeket

Síremlékek az összes márvány-fajokból,
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk.
Képviseletet az ország összes részeiben keresünk.
Teessék kérni síremlékeink albmát és árjegyzékét.

Műipari cikkek kereskedelmi vállalata
IVAN és VARI
Budapest, V., Teréz-körút 1/c.
Márványpartelep: V., Lipót-körút.

egy torrásviz
ak és kifogástalan
eisz Hunó
bakteriológiai Intezet
ezetője.
központi tro-
Telefon 77-98.

Y KESERÜ
VIZ
SHAJTO
REKEDÉSREN

ink

mes árémelkedés
rágni és össze-
ut hirdetek ugy,
összes áruimról
ak.

- at 3 kr.
- 6 "
- 18 "
- 20 "
- 25 "
- 30 "
- 42 "
- 54 "
- 40-50 "
- 35-40 "
- 35-40 "
- 35-40 "
- 30-35 "
- 25 "
- 10 "
- 5 "
- 5 "
- 6 "
- 80 "
- 30 "

lenni a
etésre.

választékban,
magolás!

rencz

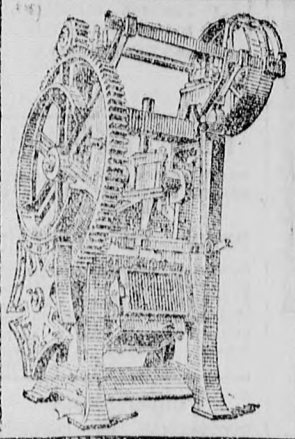
ST,

4. sz.

Uránia színház

A szerelem ör-
ténete

A virágok város
A szerelem tor-
ténét

Mindennemű
tégla és cse-
répgyári gépek
MARCHEGGI GEP-
GYAR és VASÖNTODE
BUDAPEST,
V., Sziget-utca 4.
TELEFON: 44-31.

30
korona
finom szövethől
dívatos férfiöl-
töny vagy fel-
öltő mérték után
remek szabás és
finom kivitelben
„Hazai verseny-
szabóár” Euda-
pest, VII. Thököly
(Csömör)-ut 3. I.
em. Vidékre min-
ták bérmentve.

Fényképezőgépek
Grammofonok
Hangszerek
Látcsövek és
Fegyverek
csakóly havi
részletfizetésre
kaphatók
Aufrecht és Godschmied
áruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26.
KÖLÖN-KÖLÖN képes árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Ajtók ablakok,
VASRÖDÖNYÖK,
VASRÁCSOK,
kapuk használ-
lak és ajak ol-
csón kaphatók!

Lefkoviás Jakabnál
Bpest, V., Csáky-utca 26.
Korall-utca sarok. Lipót-
körút közelében.

Fenyőborovicska
(Gulperus) BARTA-féle,
3 liter k 7.50, 4 liter
K 9.- bérmentve.
PELKAI KONZERVGYÁR
Pelka, Szepesm. 26973

Drága hus,
olcsó hal!

	Kiloja
Kabeljau fej nélkül	90 fill
Tengeri lazac	80 "
Tőkehal kicsi	70 "
Tőkehal nagy	100 "
Vörös laposhal	220 "
Pásztás tarkóshal	140 "
Nyelvhal	520 "
Pisztráng	80 "

Halszakácskonyv ingyen.
Házhoz szállítás díjtalan.

Magyar
Halkonzervgyár és
Halkereskedelmi r.-t.
Budapest,
Közp. vásárcsarnok,
Garay-teri halcsarnok
Király-utca 60.
Battányi-teri
vásárcsarnok.
Ujpest, Árpád-ut

A legújabb
hajlík és hajszűtővasak.

MÜLLER J. L.-féle
Brise de Violette

Legkedveltebb Ibolya illat
a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kel-
mességre tartossága és finomságára nézve felülmu-
hatalan. ezen újdonság felülmúl minden vára-
kóst kiváló illatú és kellemes illata által.

Övege 1.50, 2.50 és 4.50 forint.

MÜLLER J. L. Cs. és Kir. udv. szállító
Illatsz. és pipere szappan-gyárában, Budapest,
Kaktár:
Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 6.
AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN KAPHATÓ

Ruha és hajkefékben
nagy választék.

STANDARD
életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPÍTTATOTT 1825.
Magyarországi fiók:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
(Standard palota.)

Evi bevétel 88.000.000 korona
Kluttal nyereség részek . . . 170.000.000 "
Vagyton 285.000.000 "
Halálesetek folytán kifizetve . 600.000.000 "

A „Standard” kötvényeinek nevezetesebb előnyei
Kétségtelen biztonság — Alacsony díjak — Szabad világkötvények érvény-
ben tartása díjfizetések olmulasztásánál. — Tőkésítés és előre megállapi-
tott visszaváltás) érték — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés ön-
gyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háboru-biztosítás
népfolkélok részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek

PARISI VILÁGHÍRLÉPÉS „GRAND PRIX” 1900

Kwizda-féle SERTÉSPOR
diätetikai szer a hizás
elősegítésére.

Árak: Kis doboz kor. 1.20, nagy doboz kor. 2.00

Kwizda-féle sertéssper.

— Valódi csak ezen védjeggyel. —
Főraktár **TÖRÖK JOZSEF** gyógy-
szerezz, Budapest, Király-utca 12. —
Andrássy-ut 26. szám

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 23 éven át szerzett
kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS
v. cs. és kir. ezredorvos és kórház főorvos.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőgyógyászat, hólyagbajt,
székelt, húlykört (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt,
idősebbeknél is, önterítést és annak utóhatait, leeg- és hal-
gerincbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körút 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
Csokoládé dessert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

E hirdetés rovamos minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovamos minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók...

Vadászfegyver Bróksérből származó gyűjtemény, pelom áron egyenként is eladó...

Butor. Levelét megkaptam. Köszönöm. Elnézől szomszéd fővárosban leszek...

Nősülni ohajt? Hölgyektől (ezek között olyano törvényt, gyermekekkel, testi hibával stb.)...

1000 családnak azonnalra szerzett "Huszár" lakást, helyiséget, állást Budapest, Méréleg u. 2.

Epítkezéseket! Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását...

Csunya kezeket 3 nap alatt bársónymává és hófehérre teszi a KERNEL kezmomtató...

Singer varrógépek, egész új 30 fnt, szakértőleg javítottak 12 fntól följebb...

Bankhitel utján kizárólag osakis Reményi nagy magyar hangszerelepen Prospektus és árjegyzék ingyen Budapest, Király-u. 58. szám.

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is) Kolosvárra, Budapestre...

A Falkogen tüdőbajit gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII Rákóczi tér 2. sz.

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a "Kegelet" szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903. B

Zálogcédulákat, brilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többlet fizetek, mint amennyitért vették SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Parketagyár gyöngyösön ajánlja varrómányait. 27733

Magánkutató iroda Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossza-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Asszonyok vigyazzatok! Tulnag gyermekáldás ellen okvetlen megtanít vedekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer köszönő és hálaírat 1 koronáért (esetleg bélyegekből) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, Damjanich-utca 28. B. 2. 28015

Régi ezüsttárgyakat és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszeráru, ugyanígy régiségeket, drágaköveket, arany- és ezüst-órákat, lánczókat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Lakást, bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába "Huszárhoz" kell menni Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

Keményítő cukor Szirup- és dextrin-, Tapióka és szagógyárakat, Uhlard legújabb bevált módszere szerinti olcsó telepeket, egyszerű gyárakat berendez "különleges vállalat keményítő gyárak elállítása és átalakítása" W. H. UHLARD G. m. b. H. LEIPZIG G. Kivitel minden államba. Prospektus ingyen 27941

Polgári, gimnáziumi kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 27808

Lakást, tűzletheységet akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Méréleg-u. 2. Telefon 81-08 Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

!! Figyelem!! Cséplőgépek! Az elromlott gabonaszövőző hengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Hoffer és társasáznak (Bpest Nepszínház utca 1-3.), a hol a legszakavatlanabb javítást, illetve újra befonatnak.

Eladó birtokok. 1000 hold Békés-megyében 1600 hold Szabolcs-megyében 3300, hold Arad-megyében 400 000 korona 300 hold Pest-megyében 450 korona holdanként Ugyanott 1500 holdas is, ebből 2/3 erdő, 1/3 mező 200.000 korona 3300 hold Zala-megyében, 285 hold erdő és mező Szatmár-megyében igen olcsón. Ugyanitt 700 hold elsőrendű talaj gyümölcsfa 260.000 kor. Felvilágosítást ad: Hoffmann Jakob bankbiztosító iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a. II. em. 8.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvásrácsok, kertkeretek, keramittlapok, Kohleim, apok olcsón kaphatók

Kelemen Mór, épület-bontás vállalkozónál Budapest, Mador-u. 72-74. Több üzlet Szerémi-ut 5

Magán építő iparos iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Vagy írósele műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Urasági butorokat, szőnyegeket, osillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok. Nagy Zsigmond VI, Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pisander vagy másfajta háló, ebédlő, úri szoba és szalonbutorokban Bőrhálószobák, bergarnitúrák és kárpitoslélekbe Perzsa, smyrna és más szőnyegekből és függönyökből, modern bronzsillárokból, gáz, villamos stb.-hez

Rekedtség biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czukorka 60 fillérért mindentűt kapható.

Csemegezőllőt fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 6 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézedes narancsot 3 koronáért szállít Reitmann Hermis Kiskunhalason. 27850

Zongorát, hegedűt, gordonkát, cimbalmot játszó hölgy, esetleg nem teljesen kiképzett is, leányomnak egy sextett megalakításához állandó jó fizetéssel járó alkalmazást nyer. Ajánlatok Onczay, nyug. tisztviselő, Ecsér, Pestmegye

Nem kell már semmire futni, gyorsan szerez mindent "Huszár" Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépésdoházi szobát, házat, telket, tűzletheységet, állást. Válaszbélyeg. Első rangú ajánlatok, teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva. 27665

Csnek évnél kell a feleségét! Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétan küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Modern urasági butorok alkalmi vétel és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, oriszoba és terol teljes berendezések Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítő, csillárok, vas- és réz butorokban. GROSZ SANDOR és társa Budapest, Lissi Perencz-tér 6. sz. ezelőtti Gyár-utca Telefon 14-09

Szepességi csemegek BARTA-féle veresafonya befőttes, malma-, szamóca-, ecipkebogyós, gomba- és huskonzervek, pastetomokat stáni a FELKAI KÖZSERVGYÁR Felka, Szepességye. Kerjen árjegyzéket.

Kolozsvári jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítették elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójából speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakisutólagos vizsga sikere után igen csekély díjazás al. Lovébeli érdeklődésekre ki-morítottan válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozs-

Könyveket, regénysorozatokot, egész könyvtárakat jó áron vásárolok. Ajánlatokat "Könyvkezelő" jelige alatt a kiadóhivatal továbbít

Polgári árkai Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendléssel személyesen elmegyek. Zeliszka János angol uri szabóterem-BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em. Állandó válasszák a legdivatosebb angol és bel-töldi szövetekből.

Saját gyártmányú vas és rézbutorok Rézagy --- --- 45.- fnt Vaságy matracczal 8.50 • Gyermekegy --- 11.50 • Sodronyagy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPOT Király-utca 99 szám. TELEFON 57-01.

STENOGRAFIA Ha eletpályáin boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiró iskolában Sokszorosított tanulmányok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci-körút 33

Alkalmi vétel. Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényeszerítő körülmények miatt eladók. Mahagoni hálószoba 180 fnt, íróasztal könyvszekrény, nyel, olajfestmények 2 fnt, nagy perzsa szőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 fnt. Árverési butoreladás. Dob-stca és Holló-utca sarokpincza 26616

Veresafonyabefőttes BART-féle, 6 kilós postakosártyeg 6.- koroná FELKA, KÖZSERVGYÁR Felka, Szepességye. 88972

Urasági butor Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és smyrna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia Állandó nagy lakberendezés kiállítás! IV., Semmelweis-(Ujvágy) utca 81., kapubejárát Az egész házban. Telefon 17-77. Fiókizlet nincsen. 26618

Csemegealma 600 nemes fajlama és óriás díszalma postakosártyeg 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Há-silag főzött daracok lekvár 2.40 kor. Kitűnő bíre-alma-eszi 2 kor., Cukor-édes aszaltalma 1.40 k. kilója Fajhoroknak heccholiter-jét 50 koronáért szállítja Szabó Zil. Csongrád. 28010

Ki a YES-OUI-SI ezimű lapot megrendeli, játsza minden megöröltetés nélküli és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanul-hatja. Előzetési ár negyedévén-ként minden kiadóra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mu-tatványszámokat küld a kiadó-hivatal. Budapest, Andrassy-u 97 szám. 27798

Polgariskola! gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előké-szítettnek rendes és ma-gástanulók, valamint fel-nöttek (hölgyek is) kik ta-nulmányaikat félbeszakí-tották legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktaná-rok vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanít-ványok csak korlátolt szá-mban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál "Tanár" Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

BUTOR Árverésről, finom és egy szerű butor, hálószoba és garson szobák Szalon bő-rok, gyönyörű tükrök, diván, bőrszék, íróasztal, perzsa szőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Bőrszék ipar bőrsajtolás és bőrtaragás.

KENDI ANTAL Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépü-letben. Nagy raktár valódi bőrszék és karosszék-ekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bútorok és állványok.

